

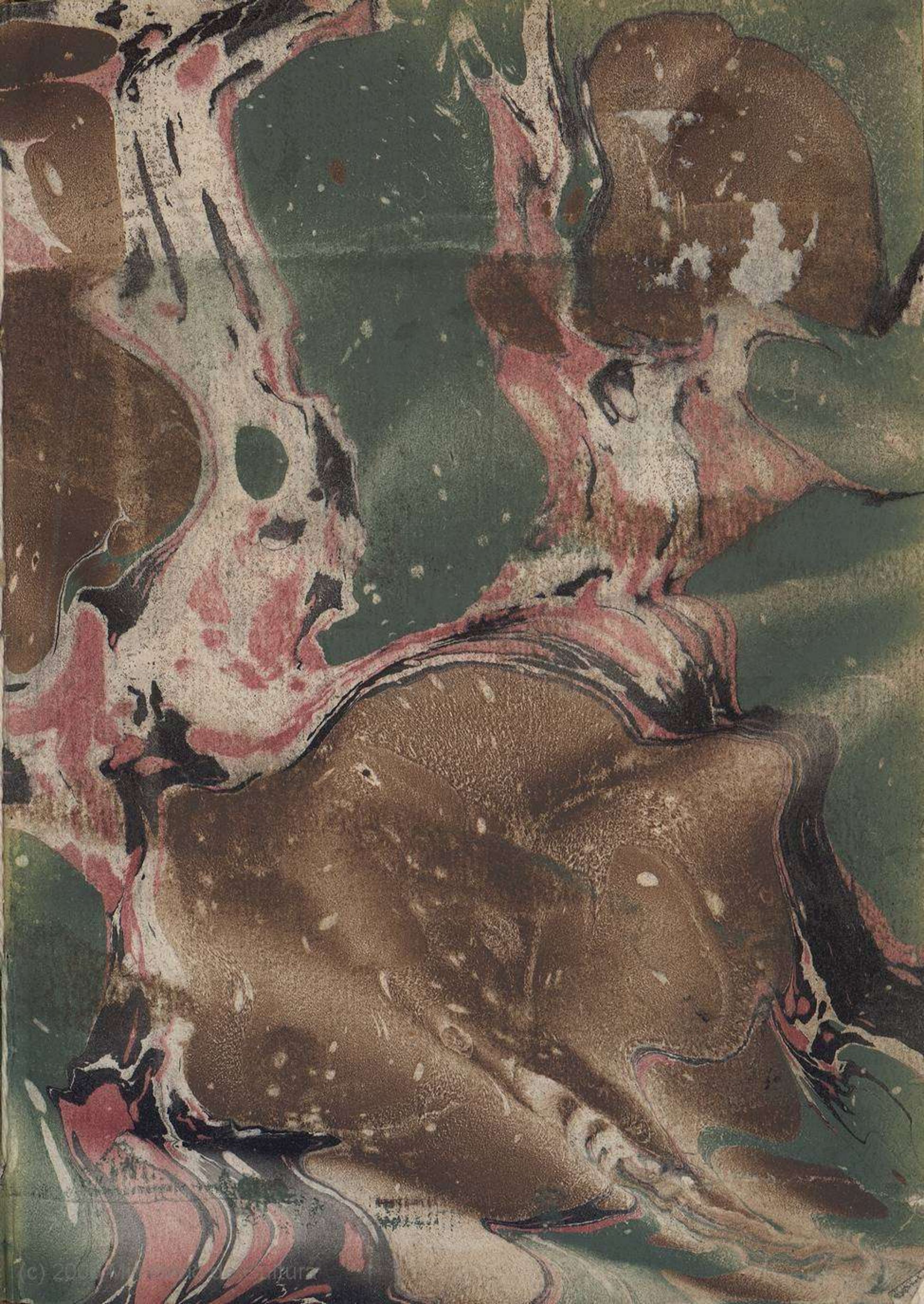
PROVINCIAL
[Handwritten signature]

REPUBLICA
[Handwritten number]

TOLEDO
BIBLIOTECA PROVINCIAL

Sala *Artes*

Número *082*

Suma vtilissima errorū ⁊ he-
resum ꝑ christū ⁊ eiꝰ vicarios
⁊ per inq̄sitores heretice pra-
uitatis in diuersis mūdi par-
tibus dāpnatarum.

Incipit quodā opusculuz ex directorio fidei sumptū siue extractum.

Incipit prologus.

Alcrosanctā dei ecclesiā xp̄i p̄cioso sanz
guine redēptam cuius stabilissimū fun
damentū (teste apostolo) ipse xp̄s iesus
est. q̄ plures multipliciter suis p̄uersis
dogmatibus ab infantia sua expugna
uerunt atq; multiplicibus errorib⁹ ad solū vsq; sub
uertere nisi sunt: sed nō potuerūt. Nā cū ipse xp̄s dei
filius qui ⁊ ipse eā fundauit altissimus p̄ma veritas
sit (ipse de se ipso dicēte ego sū via ⁊ veritas) q̄ vti il
le poplī iudeoz dux zorobabel attestatur sup oia vin
cit: ⁊ si sepe sit phoz: iudeoz: tatharorū: sarracenz:
seudo xp̄ianorū: bigardorū: biguinoz: seu fr̄isceloz: ⁊
alioz pessimoz hereticorū spurciscijs expugnata nō
tñ cōtra eā valuerūt neq; valebūt q; ip̄e dñs iust⁹ ie
sus cōcidit ⁊ cōcidet p̄ se ⁊ p̄ suos vicarios sanctosq;
sue ecclie doctores ⁊ p̄dicatores ceruices suaz impie
tatū. Horū nāq; pestiferi errores eorūq; sectatores
a xp̄i fidelibus eē vitādos nos dñs hortat dicēs. attē
dite a falsis prophetis q̄ veniūt ad vos in vestimētis
ouiū intrinsecus aut sunt lupi rapaces: ⁊ a fructibus
eorū cognoscetis eos. At ergo venenosi fructus eorū
cognoscant ⁊ ipsi vna cū arboribus a catholicā ve
ramq; xp̄i fidē sectātibus caueant ⁊ procul a finibus
eorū expellant ne sua pestifera contagione mortē in
ferāt sempiternā in p̄nti opusculo ponūtur hereses si
ue errores a xp̄o dño ⁊ suis apostolis sacrifq; concili
is ⁊ a sede apostolica condenatos. Sed primo dicet
vnde nomē heresis sit sumptū: ⁊ qd heresis sit ⁊ quo
modo conueniant ⁊ differāt error ⁊ heresis.

¶ Questio p̄ma vñ sit dicta heresis

Prima q̄stio est: vñ sit dicta heresis. seu hoc nomē heresis vnde tractū est? Ad hec r̄nde mus s̄m mentē ysidori ⁊ alioꝝ vocabuloꝝ expositoꝝ. q̄ hoc nomen heresis et̄imologizat̄ seu exponit̄ tripliciter ⁊ s̄m hoc heresis icludit̄ tria. Primo heresis d̄r ab eligo. is. vñ s̄m ysidorū ⁊ papiā heresis d̄r. q. electio. ⁊ sic heresis d̄r ab eligēdo. sic secta a sectādo. Et inde dicitur hereticus. q. electiu⁹ ab eligēdo sic dictus. Nam heretic⁹ p̄positis sibi falsa ⁊ vera sentēcijs: eligit falsas ⁊ pueras tanq̄m veras: vera ⁊ catholica refutata. Et h̄etur. xliij. q. ij. heresis. ⁊ ex hoc patet q̄ heresis iportat electionem. ¶. ij. heresis d̄r ab adherēdo. sicut fides a fatendo. Et d̄r hereticus. q. adhesiuus ab adherēdo sic dictus. Nam hereticus false ⁊ puerse doctrine tanq̄m vere adheret firmiter ⁊ pertinaciter. alias nisi talis adhesio p̄tinax eēt: hereticus nō foret. Et patet. extra de su. trini. ⁊ si. ca. Et ex hoc patet q̄ heresis iportat adhesionē. ¶. iij. heresis d̄r ab herisco: herisceris / sc̄dm ysidorū. q̄ idē est q̄ diuido diuidis. Et sic d̄r heresis ab heriscēdo. i. diuidēdo. sicut dicitur p̄ oppositū vnio ab vniēdo. ⁊ con iunctio a cōiungēdo. Et inde d̄r hereticus. q. diuisiuus sic dictus. sicut d̄r heremita. q. diuisus a cōmuni vita. Nam hereticus postq̄m falsā doctrinā sibi eligit tanq̄m verā ei q̄ p̄tinaciter adheret: ab alijs verā doctrinā ⁊ sanā tenētib⁹ q̄bus añ erat vnitus se mēte elōgat ⁊ diuidit. ⁊ excomūnicatiōis mucrone ab eis p̄ ecclesiā merito ⁊ nūero diuidit: ⁊ potestati seculari traditur a cōsortio hominum totaliter diuidendus. Et patet. extra de hereticis. li. v. c. excomūnicam⁹. j. ⁊. ij. Et ex hoc patet q̄ heresis dicat diuisionē. ⁊ p̄ cōsequēs ex predictis oibus liquet q̄ heresis nomen iportat tria. s. adhesionem. electionem. ⁊ diuisionem.

¶ Secūda questio. quid ē heresis.

Secūda q̄stio est. quid est heresis. siue p̄po-
sitio uel articulus quādo hereticalis dicēd⁹ ⁊
habēdus est: Ad hāc respōdemus s̄m m̄
t̄scti thome. i. p̄. q. xxiij. arti. iij. ⁊. p̄a. ij. q.
xj. arti. ij. iij. q̄ p̄positio aliq̄ seu articulus
h̄ndus est hereticalis ex vna triū causarū ⁊ rationū. vide-
licet vel q̄ est cōtra aliq̄s fidei articulū. vt pote q̄ deus
in p̄sonis nō est trinus. seu q̄ dei filius nō fuit incarnat⁹
⁊ similia q̄ sunt cōtra articulos fidei directe. q̄ sunt p̄ma
credibilia ⁊ n̄re fidei catholice p̄ma p̄ncipia. ac n̄re cre-
dentie rudimēta. ¶ Vel quia est cōtra ecclesie generalez
determinationē. vt t̄n de fide facta. vt pote q̄ sp̄s sct̄s
procedit a p̄re ⁊ filio tāquā a duobus p̄ncipijs qd̄ est cō-
tra determinationē factā ut de fide. extra de su. tri. ⁊ si. ca.
c. vnico. li. vj. ¶ Itē q̄ usura nō est peccatū. q̄ est cōtra
determinationē factā vt de fide. extra de usur. li. vj. ca. ex
graui. q̄ determinatiōes ecclesie: ut de fide facte sunt cre-
dende firmiter ⁊ tenēde. ¶ Vel quia est cōtra scripturā sa-
crā per ecclesiā aprobata. hoc est cōtra bibliā. ut pote q̄
deus celū ⁊ terrā nō creauit. q̄ est cōtra id q̄ h̄etur. gen. i.
vel q̄ xp̄s discipulos ad docēdū gētes nō misit. quod ha-
betur. mat. vltimo qui quidē libri sunt ab ecclia aproba-
ti ⁊ p̄ cōsequēs cōtēta i eis sunt credēda fore vera. ¶ Que-
cūqz ergo apparēt esse clare. vel cōtra aliquē fidei articu-
lū in simbolo fidei cōtentū. ¶ Vel cōtra ecclie determinā-
tionē ut de fide factā. ¶ Vel cōtra sacrā scripturā hoc est
cōtra biblie textū p̄ ecclia aprobatū. illa sunt hereticalia
manifeste. Nā p̄dicta tria scz: fidei articuli: determinatio-
nes ḡnalis p̄ ecclesiā facte ut de fide ⁊ sacra scriptura. hoc
est in biblia cōtenta. sunt fide inconcussa tenenda. ⁊ cōse-
quenter eorū opposita sunt de se hereticalia.

Utrū heresis et error in iure sint idē.

Q̄rcia q̄stio est heresis et error in iure si sunt idē. Ad hāc r̄ndem: q̄ licet error sit in plus quā heresis, et heresis in minus: q̄ oīs heresis est error, et nō oīs error est heresis, sicut oīs hereticus est errās: et non oīs errās est hereticus. tamē error ad ea q̄ sunt fidei cōtractus et determinatus, ut pote error in fide, sic error et heresis sumūtur pro eodē in iure, ut patet extra de su. trini, et fi. ca. li. vj. c. fidei, et e. ti. in cle. c. fidei, ubi errores sumit pro heresibus et extra de hereti. in cle. c. ad n̄m, ubi improbat octo errores q̄ hereses clare sunt, et extrauagā. dñi ioā. xxij. gl̄iosaz ubi. iij. reprobat errores qui sunt graues hereses manifeste: et presertim hoc patet. extra de hereticis, c. ad abolendā. pa. p̄nti ubi dicitur sic. p̄nti nihilomin⁹ ordinatiōe sancimus ut quicūqz fuerit manifeste in heresim deprehēsi. si clericus est: uel cuiuscūqz religiōis obūbrane fuscatus totius eccl̄iastici ordinis p̄rogātia nudetur, et sic omni officio et b̄nficio spoliat⁹ eccl̄iastico. secularis relinq̄tur arbitrio potestatis. aīaduersione debita puniendus nisi cōtinuo post deprehensionē erroris, ad fidei catholice unitatē spōte recureret, et errorem ad arbitriū ep̄i regiōis publice p̄senserit abiurare et satisfactionē exhibere. Laycus autē nisi pro ut dictū est abiurata heresi et satisfactione exhibita, ad fidē cōfesti cōsurrerit orthodoxā. secularis iudicis arbitrio relinq̄tur. debitā recepturus pro q̄litate facinoris ultionē. Et ita illos quoqz q̄ post abiurationē erroris, vel postq̄z ut dixim⁹ proprii antistitis examinatione se purgauerint. deprehēsi fuerit in abiuratā heresim re incidisse, seculari iudicio sine vlla penitus audiētia ducimus relinquendos. ¶ Ex his verbis patet q̄ id primit⁹ vocatur heresis, post error, et ecōuersio.

¶ Questio de erroribus philoso-

phorū antiquorum.

¶ Quarta q̄stio est de errorib⁹. siue heresibus phorū antiquorū. quisunt? Ad hāc r̄ndemus q̄ antiq̄ phi. ut platonici. stoici. pictagorici epicurij in generali. ⁊ aristotiles. auerroyz. auicena. algazellus. alendus. ⁊ raby moyses in spēali. multos errores ⁊ hereses contra fidem sanctam nr̄am posuerūt. q̄ patet p̄sequendo de eis.

¶ Errores ⁊ hereses platonicoꝝ.

¶ Errores ⁊ hereses platonicoꝝ sunt q̄ sequūt. Isti posuerūt q̄ deus ē creator aīarū. s; āgeli sūt creatores corporis. ¶ Itē q̄ aīe defunctorū p̄ multoz ānoꝝ curricula circulariter in diuersa corpora reuertunt. ¶ Itē q̄ aīa cuiuslibet hoīs tā diu est in corpore. quādiu māsurā est in corpore ex decreto nature. **Errores stoycoꝝ.**

¶ Errores ⁊ hereses stoycoꝝ. q̄ posuerūt q̄ omne peccatum ē vni forme ⁊ eāle. vñ sic nocēs ē ille qui palleas furatus fuit sic qui aurū ⁊ argētū. ⁊ nō plus nec minus q; nō res s; anim⁹ crimē facit. ¶ Itē q̄ aīa siml̄ cū corpe perit. ¶ Itē q̄ cōtinentiā negāt ē virtutē. asserētes q̄ castitas non est v̄tus. ¶ Itē q̄ hoīes nō sunt eterni quo ad aīam ⁊ tñ asserūt q̄ gl̄ia eterna ē ab hoīb⁹ affectāda ¶ Itē posuerūt eoz aliq; ut melisus. cice ro. atq; varro. mētē eē deū

¶ Errores pitagoricoꝝ.

¶ Hereses et errores pitagoricoꝝ. ¶ Isti posuerunt animā esse deum cōmorantem in omnibus lucidum.

¶ Errores peripateticoꝝ.

¶ Hereses ⁊ errores pipateticoꝝ. qui posuerūt nō totā aīam esse eternā. sed vnā particulā esse eternā ⁊ maiorē. aliā t̄palē ⁊ minorē. **Errores epicuricoꝝ.**

Hereses et errores epicuricorum. Isti posuerunt quod mundus non regitur vlla diuina prouidentia. **Item** quod res quilibet ex atomis minutissimis constituit corpus, et quoniam atomi diuiduntur res corrumpitur, et quomodo uniuersum generatur. **Item** quod voluptatem corporum asserunt summum bonum esse. **Item** deum nihil asserunt agere. **Item** quod anima nihil aliud est quam corpus, et mortuo corpore, anima moritur consequenter.

Errores aristotilis.

Iste posuit motum non incepisse: neque tempus, sed quod fuerunt omnia ab eterno. **Item** quod quodam mobile fuit ab eterno, cum motus et tempus fuerint ab eterno: et non possent esse sine mobili, hec patet ex viij. phisicorum. **Item** quod mundus non incepit sed quod fuit ab eterno, et erit in eternum. **Item** quod celum non fuit genitum neque factum, sed ingenitum et eternum, hoc patet ex primo celi et mundi. **Item** quod generatio et corruptio non inceperunt esse, neque desinent esse, hoc patet ex primo de generatione. **Item** quod sol ab eterno plantas et animalia generauit, et in eternum etiam generabit. **Item** quod deus alium mundum non potest facere, quia quicquid fit ex preexistente materia fit, iste autem mundus constat ex tota sua materia. **Item** quod nihil noui potest a deo immediate procedere, quia nihil potest fieri sine dispositione priua et motu precedente, deus autem immobilis perseuerat. **Item** quod renouatio mortuorum est impossibilis, quia mortuum non potest redire viuum nisi per multa media, et si redit, non redit idem numero, hec patet, viij. methaphisicorum, et primo de anima. **Item** quod ubi est modo mare aliquando fuit sicum et e converso propter motus et temporis eternitatem, hoc patet ex primo methaphisicorum. **Item** quod non fuit dare primum hominem, neque primum pluuiam ubi prius. **Item** quod tot sunt angeli et non plures quot sunt orbis, quos dicit esse, v. vl. iij. et tamen de angelis dixit daniel, quod milia milium ministrabant ei, et decies centena milia assistebant ei. **Item** quod celum est animatum anima intellectiua.

Errores auerrois

a iij

Errores averroyis cōsecutoris aristotilis q̄i secutus ē
errores aristotilis. ⁊ cū maiori pertinacia defensauit. sed
preter errores aristotilis negauit creationē. i. q̄ ex nihilo
aliquid fiat. ⁊ vituperat legem xp̄ianorū ⁊ sectam sarra-
cenorū in hoc q̄ ponunt rerum creationē. ⁊ hoc patet. er.
xij. methaphi. ⁊. xj. **I**te vituperat nos xp̄ianos asserēs
nos eē garrulatores ⁊ sine ratione nos mouētes. hoc pa-
tet circa principiū terciij phisicorū. **I**te negat aliquid
posse habere eē post oīno nō eē. ⁊ vituperat xp̄ianos hec
credētes. q̄ patet. viij. methaphi. **I**te dicit q̄ potēcia ī
p̄ductione alicui⁹ nō poterit eē solū in agēte. **I**te po-
nit q̄ a nullo agente possunt progredi contraria diuersa
hoc patet. xij. methaphi. **I**te ponit ⁊ asserit q̄ deo nō ē
cura de indiuiduis. nec habet p̄uidentiā hic inferius. exi-
stentiū. q̄ vt dicit hoc nō esset cōueniēs diuine bōitati. hoc
p̄. xij. methaphi. **I**te negat ī diuinis p̄sonaz trinitatē.
q̄ imaginatur q̄ si deus esset trinus ⁊ vnus. esset quodā
cōpositū ⁊ vnū vnitate congregationis. hoc patet. xij. me-
thaphi. **I**te negauit q̄ omnia q̄ hic aguntur in diuinā
p̄uidentiā reducantur. hoc patet. xij. methaphi. **I**te po-
nit vnū intellectum numero oībus hoībus. hoc patet in.
liij. de anima. ex hoc inferri posset q̄ anima iude dampnati
eēt anima petri saluati q̄d est hereticum. **I**te asserit q̄
ex aīa itellectiua ⁊ corpore nō cōstituitur terciū nisi sic ex
motore ceii ⁊ celo q̄d mouetur.

Errores auicene ⁊ hereses.

Hic negauit motū ⁊ tēpus incepisse. sequens aristoti-
lē. hoc patet. xij. methaphi. **I**te ponit q̄ in omni factiōe
noua p̄suponitur materia negando creationē vt aristo-
tiles. **I**te asserit q̄ ab inuariabili nullum variabile in
mente potest progredi. imo apellat omnes hereticos di-
cētes deum p̄cedere creaturam p̄ioritate duratiōis. q̄

sic afferentes vt dicit negat de deo libertatē arbitrij. q̄ si creaturam non produxit tādū quādū ipse fuit no habebat plenam libertatem sue actionis. q̄ expetabat tempora ⁊ horas vt ageret. ¶ Itē ponit q̄ celum est quodā animal obediēs deo. ⁊ q̄ motus celi quē ponit eternū ab ei⁹ anima causatur. ¶ Itē dicit q̄ nō solum producta a primo processisse ab eterno. s̄ voluit etiā q̄ a primo nō processerit in mente. nisi vnū numero vt intelligentia prima. vt patet. ix. methaphi. ¶ Itē asserit aias celestes producti ab intelligencijs. siue ab angelis. ⁊ vna intelligēcia produci ab alia. ¶ Itē asserit corpora celestia eē producta ab animabus corporum celestium. sic q̄ ponit q̄ intelligentie sunt creatores corporum celestium. ⁊ anime creatores ipsorum corporum celestium. ⁊ superiorem intelligētiam fore dicunt creatorem inferioris. ¶ Item ponit animas nostras esse productas ab vltima intelligentia a q̄ etiam fm̄ eum dependet gubernatio animarū nostrarum. ⁊ nostra beatitudo. hec omnia patent. ix. methaphi. ¶ Itē ponit q̄ ex anima celi. ⁊ celum fiat sic ex anima ⁊ corpore nostro. ¶ Item ponit omnes formas esse a datore formarū. s. ab itelligētia infima. hec patēt. ix. methaphi. ¶ Itē asserit q̄ anima per imaginē operatur ī corpore alieno sicut in proprio. ex quo ponit facinationem esse veram. hoc patet. libro suo. vj. de naturalibus. ¶ Itē asserit q̄ intelligencijs nichil mali potuit esse. qd̄ est contra illud. Job. iij. q̄ deus in angelis reperit prauitatem. ¶ Item ponit q̄ sanctitas. bonitas. ⁊ alie dei perfectiones nō dicūt in deo aliquid positue sed tantū per remotionem. quod est contra fidem. que habet q̄ tales perfectiones verius ⁊ perfectius sunt in deo q̄ in creaturis. ¶ Item q̄ deus nō cognoscit singularia in pp̄ia forma. hoc patet. viij. methaphi. sue. ¶ Item ponit tot intelligētias esse seu angelos quot orbis. ⁊ in hoc concordat cum aristotile. Iste error

apparet. ex. ix. methaphie. ¶ Itē q̄ prophēcia est natura
lis. q̄ ab vltima intelligētia. vt dicit deriuatur in anima
bus hominū prophēcia. ¶ Item ponit q̄ orationes. ele
mosyne. letanie ⁊ similia cōprehenduntur sub ordine na
ture. quod est falsū quia cū ordinent nos ad beatitudines
supernaturalē inducuntur gratie supernaturalis.

¶ Errores ⁊ hereses algazelis phi.

¶ Errores ⁊ hereses algazelis iste posuit. motū. tēpus. ⁊
mundū ab eterno ⁊ nuncq̄ incepisse. ¶ Itē q̄ corpora ce
lestia habent animā. ⁊ q̄ nō habuerunt p̄ncipiū siue esse.
sed fuerint ab eterno. ¶ Itē a primo principio nō potest
progredi īmediate multitudo. sed tantū progreditur vnū
ab eo īmediate. s. prima intelligētia seu primus angelus.
¶ Itē q̄ a p̄mo angelo processit. ij. angelus. ⁊ primū ce
lū. a. ij. tertius angelus ⁊ secundū celū. ⁊ sic deinceps do
nec perueniat ad vltimū angelum ⁊ vltimū celū. ¶ Itē
q̄ tātū sunt decē intelligētie siue angeli. ⁊ q̄ vltima intel
ligētia siue angelus p̄est oībus inferiorib⁹ rebus. ¶ Itē
q̄ deus nichil agit nisi dispositione p̄ua materie. nec age
re potest negās totaliter creationē. ¶ Itē q̄ deus nō per
mittat mala fieri vt eliciat bona. s. q̄ mala in mūdo pro
ueniāt ex necessitate materie. ¶ Itē q̄ deus ignorat p̄ticu
laria in propria forma. sed scit ea q̄si vniuersaliter. ¶ Itē
q̄ aīa homis p̄cedit a datore formarū sicut ⁊ alie forme.
qui dator est vltima intelligētia. siue angel⁹. ¶ Itē q̄ to
ta n̄ra p̄fectio ⁊ sciēcia p̄uenit ab vltima intelligētia p̄e
dicta siue determinata. ¶ Itē dicit q̄ beatitudo n̄ra cōsi
stet in cognitione p̄dicte vltime intelligētie. q̄ cognitionē
asserit eē naturalē ⁊ haberi naturaliter. ¶ Item q̄ pena
anime n̄re sepate ē sepatio a p̄ma itelligētia. ¶ Itē q̄ aīa
sepata non patit̄ penā sens⁹. s. penā dāpni q̄ ē sepatio ab
vltia itelligēcia. ¶ Itē q̄ aīa cōiūcta corpi nō dolet neq̄

sentit dolorē. nisi q: sepat ab vltia itelligētia ppter occu-
pationē quā gerit circa corp⁹. ¶ Itē q: pphetia i nobis
ē cognitio q̄ naturaliter ē i nobis. ¶ Itē q: aia nra p ima-
ginationē potest opari i corpe aliēo. ¶ Itē q: impressio aie
trāsit in corp⁹ aliud. ita q: potest ipm destruere ⁊ interfis-
tere p imaginationē suā atqz facinationes.

¶ Errores ⁊ hereses aliorū.

¶ Errores ⁊ hereses aliorū. q̄ ponit ex cōditiōe corporū ce-
lestiū futura pēdere. in tm̄ vt dicit. q: si q̄s totā cōditiōē
celestis armōie haberet plene cognosceret tā p̄terita q̄ fu-
tura. ¶ Itē ponit q: oīa eueniūt de necessitate asserēs ho-
mines ignorātes q̄ spāt. desiderāt. ⁊ timēt futura. ¶ Itē
asserit q: p̄ces fuse deo sunt adsequēdū bonū ⁊ fugiēdū ⁊
hoc naturalit. nō q: p̄t tales p̄ces de⁹ nobis bona tribu-
at. s: ab ipis v̄bis. ⁊ ab ip̄o desiderio. dū p̄camina deū di-
riuat q̄dā radij q̄ naturaliter nobis efficiūt qd̄ optam⁹. ⁊
ista potuit eē opinio auicēne. q̄ orōnes ⁊ letanias posuit
sub ordie nature. ¶ Itē q: motus volūtatis. subest corpi-
bus celestibus. ¶ Itē q: attributa diuina deo competunt
abusiue. asserēs icōueniēter dici deū creatorē. dñm dñoz
sic q: p̄fectiōes i diuis nichil dicūt p̄dere s: tm̄ p̄ remotio-
nē. ¶ Itē q: characteres habēt actionē nālē circa ea ad q̄
ordināt. ¶ Itē ponit q: sacrificiū oblata dō seu spiritib⁹
nichil p̄sūt vt p̄ ea aliqd̄ cōsequimur. s: naturaliter habēt
officiū p̄pter q̄ fiūt. ¶ Itē negat q: deus p̄ p̄ces ⁊ sacrifi-
cia placetur. ¶ Itē ponit q: corpora celestia ⁊ dispositiōes
eorū i q̄bus incipimus opari dirigūt operatiōes nras in
p̄ncipio vsqz ad finē. p̄ tm̄ ⁊ p̄ totū. ista q: ita cōstellatio so-
lū in qua ⁊ sub qua incipitur quācūqz sit op⁹ volūtariū
dñatur a p̄ncipio vsqz ad finem. ¶ Item asserit aliqua
sacrificia naturaliter talē habere potestātē q: si scdm̄ illa
aliquod corp⁹ incipiatur tale sacrificiū dñatur dictio opi

a principio vsqz ad finē. ¶ Item ponit qd cōiuratiōes ⁊
obsecratiōes naturaliter possunt dñari affectibus nris.
quodqz si s̄m eū aliqd opus etiā voluntariū inchoetur.
dirigetur hoc opus s̄m characteres a p̄ncipio vsqz in finē.

Errores ⁊ hereses rabi moysi de e

¶ Iste q̄uis posuerit mūdū incepisse in libro (gypto.
de expositiōe legis reprobando ibi aristotilē negauit tñ in
diuinis esse trinitatē ⁊ quācūqz multitudinē. reuel rōne.
⁊ vituperās deridet xp̄ianos. q̄ credūt in diuinis p̄sonaz
trinitatē. ¶ Itē asserit a tributa in diuinis vt sapiētia bo
nitatē. ⁊ similia nō esse in deo vere ⁊ realiter. sed tantum
equiuoce ⁊ vocaliter allegans p̄ se illud p̄ph̄e dicentis.
cui me similit̄ fecistis. dicit nāqz qd cū dicit̄ deus sapiens.
bonus ⁊ similia intelligitur p̄ causalitatē. qz scz deus est
bonus qz causat bonitatē. ⁊ potēs: qz causat potentiā. et
sic de alijs. ¶ Itē asserit v̄bū in diuinis. ⁊ sp̄m dei dici so
lū essencialr ⁊ nō p̄sonaliter. vnde exponēs illud. ps. Ver
bo dñi celi firmati sunt ⁊c. dicit ibi verbū sp̄m sumi p̄ o
diuinā volūtate. vel eius essentia qua celi facti sunt. cū ta
mē ista sumātur p̄sonaliter. ⁊ in hoc cōcordat cū illis he
reticis qui vocātur alogi. i. heretici sine verbo. ab. a. qd est
sine. et logos qd est sermo vel verbū. hi deum esse verbū
negāt. respuētes euāgeliū ioānis. ⁊ nō credūt verbū sumi
p̄sonalr i diuinis. ¶ Itē ponit corpora celestia eē anima
ta ⁊ animalia rationabilia adducēs per se illud. ps. Celi
enarrāt gl̄iaz dei. ⁊ illud iob. xxxviiij. cū me laudarēt astra
matutina ⁊c. ¶ Itē asserit qd licet mūdus incepit: nunqz
tamē finietur nec inouabitur. ¶ Itē asserit qd homo suf
ficiēter potest se disponere ad gr̄am p̄ph̄ecie. et qd deus
non elegit in p̄phetando quēlibet hominem singulariter
sed illū qui se disponit ad talia per sua naturalia. vnde vi
sus est velle diuinā gratiā dependere ex opibus nostris.

¶ Itē dixit aliqua deo esse possibilis. ⁊ aliqua impossibilis inter que impossibilis accidēs esse vlt' posse sine subiecto eē. Et illos q̄ dicūt hoc deus posse appellāt ignorātes viā disciplinarū sciētiarū. **¶** Itē errauit quia asserit deū nō habere puidēciā aliquorū quātū ad speciē: ⁊ quātū ad singularia. vnde casus foliorū de arboribus: ⁊ alia q̄ contingūt circa particularia talia noluit sub esse diuine puidēcie. sed extimauit oīa talia cōtingere per accidēs. **¶** Itē ponit q̄ licet volūtas a deo imutari possit nunc̄ tamē de facto immutatur qd̄ est erroneū. q̄ tūc esset frustra admonitio pphetarū. **¶** Itē asserit hominē per se ipsum absq̄ dei auxilio pctm̄ posse vitare. ⁊ oēs mōitiōes pphetarū pfecte adimplere. **¶** Itē ponit simpliciter fornicationē nullo modo eē peccatū de iure naturali. sed solū dicit esse pctm̄ ex prohibitione legis. An̄ ante legē datā dicit fuisse licitū fornicari. ppter q̄ dicit iudam non peccasse cū thamar. q̄ fuit ante tēpus legis.

¶ Errores ⁊ hereses canicorū.

¶ Hi dicūtur canici ab imūdicia ⁊ ipudicia. Nā sicut canes coheūt in manifesto. sic isti dicūt fore licitū ⁊ honestum in patulo. in vicis ⁊ plateis cū vxoribus cohire. ⁊ de facto faciūt. vnde a canibus quorū morē immitantur vocabulū traxerūt.

¶ Errores quos christus persona liter condēpnauit.

Quinta questio est q̄ sunt hereses ⁊ errores per christū personaliter condempnati. Dicendū q̄ sunt tres in genere. s. phariseorum. saduceorū: ⁊ herodianorū. Isti posuerunt q̄ traditiones hominum ⁊ ordinaciones erant decretis legis diuine ⁊ mādatis pponēdes pre alijs

obseruāde. ¶ Itē q̄ melius ⁊ sanctius est tēporalia sacer
dotib⁹ offerre. quā patrē ⁊ matrē egētes ⁊ necessitatē pa
ciētes sustentare. ¶ Itē q̄ lociōes ⁊ mūdicie manuū exte
rius iducūt locionē a peccatis. et de interiore mūdicia nō
curant. hos errores cōdēpnauit xp̄s mathei. xv. ¶ Itē q̄
licitū erat vxorē dīmittere etiā non fornicatiōis ratione ⁊
libellum repudij ei dare. ¶ Itē q̄ exterior immūdicia cor
pis inducit necessario immūdiciā mentis. ¶ Itē q̄ licitū
erat vxorē alterius sic dīmissam in vxorē suā accipere vi
uēte viro. ¶ Itē q̄ licitū ē sicut amicos diligere. sic ⁊ ini
micos odire. Hos errores cōdēpnauit xp̄s. mathe. i.

¶ Errores saduceorum.

¶ Saducei resurrectionem mortuorū eē futurā negabāt.
¶ Itē aīas esse ⁊ spūs nō concedebāt. s; sola eē coraplia
affirmabāt. ¶ Errores herodianorū.

¶ Herodiani posuerūt. licitum eē vxorē alterius etiā vi
uēte viro sibi accipere in vxorē. ⁊ herodes ita fecit q̄ vxorē
rem fratris sui viuētis sibi in matrimoniū copulauit ⁊ q̄
ioānes baptista hunc errorem arguēdo herodē cōdēpnā
uit. ipsū herodes de capitauit. ¶ Itē posuerūt xp̄m nō eē
verum deū. nec beate marie filiū. sed esse realiter iohānē
baptistā ab ipso herode de capitatū. q̄ postmodū vt asse
rūt resurrexit. vt habetur. xiiij. marci horū triū hereticorū.
s. phariseorū. saduceorū. ⁊ herodianorū. Hos errores xp̄s
condēpnauit. marci. viij. cum dixit. caueate a fermēto pha
riseorum. saduceorum. ⁊ herodianorū.

¶ Errores condēpnati per christi.

(vicarium.
¶ Esta questio ē de heresibus ⁊ errorib⁹ per
christi vicariū cōdēpnatis. de quibus agi
tur i decretis. Dicēdo q̄ hereses ⁊ errores

quàm plures condempnati ponuntur expresse. xxiii. q.
iiij. secte vbi dicit sic. Secte vero hereticorum quae sunt et vnde nomina
acceperunt. ysidorus. viij. libro ethimologiorum. c. v. determi-
nat dicēs. Quidam autē heretici qui de ecclesia recesserunt. ex
nomine suorum auctorum nūcupantur. quidam vero ex causis quas
elegerunt. ¶ Simoniaci a simone magice discipline peri-
to dicti sunt cui beatus petrus apostolus maledixit pro eo quod spiritus
sacri gratiam pecunia voluit emere. Hi dicunt creaturam non
a deo esse sed a virtute quadam superna creatam. ¶ Item menadriani
a menadri magistro discipulo simonis nūcupati. qui
mūdum non a deo sed ab angelis factum asserunt. ¶ Item basi-
lidiani. a basilide appellati qui inter reliquas blasphemias
passus iesus negat. ¶ Item nicholayte dicti a nicholao dia-
chono ecclesie iherosolimorum qui cum stephano et ceteris con-
stitutus est a petro. qui propter pulcritudinem reliquens uxorem
dixit ut quae vellet ea vteretur versa est in stuprum talis consue-
tudo. ut inuicem coniugia concarerentur. quod iohannes in apoca.
improbat dicit. sed haec hereses quae odisti facta nicholaytarum
¶ Item genostici propter excellenciam sciencie se ita appellare
voluerunt. aiam nostram dei esse dicunt. bonum et malum deum suis
dogmatibus fingunt. ¶ Item carpocraciani a carpocrate
quodam vocantur. qui dixerunt christum fuisse hominem tantum et de uterque
sexu progenitum. ¶ Item chericiiani a cherinto quodam nūcu-
pantur. Hi inter cetera circūcisionem obsequant. mille annos
post reuelacionem in voluptate carnis futuros predicant. unde
grece ciliaste. latine niliasti sunt appellati. ¶ Item nazarei
dicti qui dum christum qui a vico nazareus est dictus filium dei confi-
tetur. omnia tamen veteris legis custodiunt. ¶ Item ophi-
tei a colubro nominati sunt. coluber enim grece ophi dicitur.
colunt enim serpētem dicentes ipsum in paradiso induxisse co-
gnitionem virtutum. ¶ Item valentiniani a quodam valen-
tino platonico sectatore dicti qui coevas. id est scelera quaedam
in origine dei creatoris induxit. christum quoque de virgine nisi

chil corporis assūpsisse. s; per eaz quasi per fistulā transisse
asseruit. ¶ Itē apelliste quorū quasi actor apellesus p̄n-
ceps fuit q̄ creatorē angelū nescio quē gloriosus superioris
dei faciēs deū legis israh̄ illū igneū affirmās. q̄ dixit xp̄m
nō deū in veritate sed hoīem in fantasia appuisse. ¶ Itē
archōiati a p̄ncipib⁹ apellātur. q; vniuersitate c̄p̄ de⁹ cō-
didit opus eē angelorū defendūt. ¶ Itē adamiani voca-
ti. quasi ademitētur nuditatē. vñ ⁊ nudi orāt. ⁊ nudi inter
se mares ⁊ femine cōueniunt. ¶ Item cayani p̄inde sunt
apellati qm̄ caym adorāt. ¶ Itē sethiani nomē acceperūt
a filio ade q̄ vocatus est seth dicētes eūdē eē xp̄m. ¶ Itē
melchisedeciani vocati p̄ eo quia melchisedech sacerdo-
tē dei nō hoīez eē sed virtutē dei eē arbitrantur. ¶ Itē an-
gelici vocati. q; angelos colūt. ¶ Itē apl̄ici vocātur. q; hoc
sibi nomē ideo sumpserūt. q; nichil possidētes p̄pris-
um. nequaquā recipiūt eos qui aliquid in hoc mundo ha-
bent v̄l habere volūt. ¶ Itē cerdoniani a cerdone quodā
noīati sūt qui duo cōtraria p̄ncipia asserūt. ¶ Itē artate-
rite ab oblatione vocati. panē enī ⁊ caseū offerūt dicētes
a p̄mis oblationē hoībus a fructibus terre ⁊ ouīuz fuisse
celebratā. ¶ Itē seueriani a seверо exorti nō bibūt vinū
vetus testamētū ⁊ resurrectionē nō recipiūt. ¶ Itē aq̄rij
vocati eo q; aquā solū offerūt in calice sacramēti. ¶ Itē
tacioni a taciono vocati q̄ ⁊ eucratici dicti. q; carnes ab
hoīantur. ¶ Itē alogij vocātur. tanq̄z sine lege. logos enī
grece verbū d̄r deū enī v̄bū nō credūt. respuētes ioh̄anis
euāgeliū. ¶ Itē cathafrigiani. nomē a puīcia frigia tra-
hunt. quia ibi extiterūt auctores eorū. ¶ Sōtanus p̄rista.
¶ Darimilla fuerunt. hij aduētū spūs sc̄ti nō in apostolis
sed in se traditū asserunt. ¶ Itē sartorei p̄pter mundiciā
ita noīauerūt se gl̄iantes enī de suis meritis negāt penitē-
tibus veniant pctōrū. viduas si nupserunt tanquā adulte-
ras dampnant. mundiores se cunctis p̄dicant. q̄ si cognos-

cerent nomē suum vellēt mūdānos se potius q̄ mūdōs
 vocarēt. ¶ Itē pauliāi. a paulo samositano q̄ dixit nō sp̄
 fuisse xp̄s sed a maria sūp̄fuisse iniciū. ¶ Itē hermogenia
 ni ab hermogene quodā vocati: q̄ materiā nō naturā in-
 troducēs: deo nō natē eā pp̄avit matrāq; elemētōz idēā
 asseruit. quos ap̄ls ip̄robat elemēt̄s sūiētēs. ¶ Itē mani-
 chei a quodā p̄sa extiterūt. q̄ vocat̄ est manes. hic duas
 naturas ⁊ duas substācias it̄roduxit. i. bonam ⁊ malā. et
 aīas ex deo q̄si ex aliquo fonte manare asseruit. testamē-
 tū vet̄ respuūt. nouū ex pte recipiūt. ¶ Itē antropomor-
 phite dicti p̄ eo q̄ simplicitate rustica deū humana mē-
 bra hēre q̄ in diuinis libris scripta sūt arbitrent̄. ātropos
 grece. latīe hō it̄p̄t̄. ignorātes vocē dñi q̄ ait. sp̄s ē de⁹
 incorporeus ē ⁊ mēbris nō distīguīt̄. nec corpōis molle
 censeť. ¶ Itē eraclite. ab eraclito actore. monachos tm̄
 recipiūt cōiugia respuūt. regna celozū paruulos hēre nō
 credūt. ¶ Itē nouatiani. a nouato vrbis rome p̄sbytero
 exorti. qui aduersus corneliū cathedrā sacerdotalē cona-
 tus iuadere heresim instituit voluit apostatas suscipe. et
 rebaptizās baptizatos. ¶ Itē mōtani heretici dicti q̄ tpe
 p̄secutiōis in montib⁹ latuerūt. q̄ occasiōe a catholice ec-
 clīe corpore se diuiserūt. ¶ Itē ebionite. ab ebione dicti si-
 ue a paup̄tate. xp̄m enī per p̄uētū solum virū iustū pu-
 tant effectū. vñ cōpetēter ebionite pro paup̄tate intelligē-
 cie appellati sunt. hi enī iudei sunt ⁊ ita tenēt euāgeliū ut
 legē ⁊ intellectū lr̄alē suāt. aduersus quos. ad Gala. iiii.
 ap̄lus scribēs inuehit. ¶ Itē fotiniani. a fotiniano gallo
 grecie esmirne ep̄o nūcupati. q̄ ebionitaz heresiz suscitās
 asseruit xp̄m ex maria p̄ ioseph nupciali cohitu cōceptū.
 ¶ Itē aeriani. ab aerio quodā nūcupati sunt. hi offerre
 sacrificiū p̄ defunct̄s spernūt. ¶ Itē aetiani. ab aetio sunt
 vocati. idēq; euomiani ab enomio quodā dialetico aeci
 discipulo. ex noīe cuius magis inotuerūt. dissimilē p̄ri as-

serentes filiū & spiritū sc̄m dicūt. & nullū ip̄tari peccatū
in fide manentiū. ¶ Itē origeniani. ab origine actore ex
orti sunt dicētes q̄ non posset filius videre patrē. nec spi-
ritus filiū. animas quoq; in principio mundi peccasse di-
cunt. & pro diuersitate pctōrū de celis vsq; ad terras di-
uersa corpora q̄si vincula meruisse. eaq; causa factū esse
mundū. ¶ Itē noeticiani. a quodā noeto vocati. qui di-
cebāt eundē xp̄m esse patrē & spiritū sanctū. ipsamq; tri-
nitatē in officiorū nominib; non personis accipiūt. vnde
et patri passiani vocati. patrē passum dicunt. ¶ Item sa-
beliani. ab eodē noeto pululasse dicunt. cuius discipulū
peribent fuisse sabelliū ex nomine. cuius nomine inotue-
runt. vnde & sabelliani vocati sunt. hi vnā personā pa-
tris & filij & spiritus sancti astruūt. ¶ Item arriani. ab
arrio alexandrino presbytero exorti sunt. qui coeternū pa-
tri filium & spiritū sanctū non agnoscētes. diuersas in tri-
nitate substātiās asserūt cōtra illud q̄ ait dñs. ego & pater
vnū sumus. ¶ Itē macedoniani. a macedonio episcopo
dicti sunt. negantes deum esse spiritus sanctum. ¶ Item
apolinariste. ab apolinare vocati sunt: dicentes christū
corpus tantūmodo sine anima assumpsisse. ¶ Itē anti-
dico marite appellati sunt eo q̄ marie virginitati contra-
dicūt. asserentes eam post xp̄m natū viro suo fuisse com-
mixtā. ¶ Itē megangi nominati. tale nomē iō accepunt.
quia angios grece vas esse dicūt. asserūt sic esse patrē & fi-
lium tanq̄ vas minus intra vas maius. ¶ Itē patricia-
ni a quodā patricio vocati sunt. qui substātiā humane
carnis a diabolo cōditā dicunt. ¶ Itē colliciani a quodā
collicio nominati q̄ dicūt deū nō facere mala. cōtra illud
Esaie. xlv. Ego dñs creans malū. ¶ Itē floriani qui es-
cōtrario dicūt deū causasse mala cōtra h̄ q̄ scribit. gn̄. j.
Vidit deus cūcta q̄ fecerat & erāt valde bona. ¶ Itē do-
natiste. a donato quodā aph̄o nūcupati sunt. q̄ aph̄o d̄

india veniens totā penitus affricā sua psuassione decepsit. asserens minorē patre filium. et minorē filio spiritus sanctū. rebaptizās catholicos. ¶ Item bonosiani. a bonosio quodā episcopo dicti sunt. qui xpm filium dei adoptiuū non propriū asserunt. ¶ Item circūceliones dicti eo q̄ agrestes sunt quos stotopicos vocant supradicte heresis habentes doctrinā. hī amore martyrij se ipsos perimūt. ac violenter de hac vita recedentes martyres nominentur. ¶ Item priscillianiste. a prisciliano qui in hyspania ex errore garosticorū ⁊ manicheorū permixtū dogma composuit. ¶ Item luciferiani. a lucifero smyrne episcopo orti. qui episcopos catholicos q̄ instātī persecutione perfidie arrianorū consenciētes erant. Et postea cum correcti redirent in catholicā fidem elegerūt dāpnantes qd̄ p̄us crediderūt siue qd̄ credidisse dissimlauerūt. quos ecclesia catholica materno recepit sinu tāquā petrū post fletū negationis. hanc illi matris charitatē superbe accipientes per eos recipere nolentes ab ecclesie cōmunionē recesserūt. et cum ipso lucifero actore suo qui mane oriebatur cadere meruerunt. ¶ Item iouinianiste. a iouiniano quodam monacho dicti sunt asserentes nullam nuptiarum ⁊ virginū esse distantīā. nullūq; inter abstinentes ⁊ simpliciter epulantes esse discrimen. ¶ Item eluidiani. ab eluidio nominati. qui dicunt post natū xpm mariā alios filios de viro ioseph peperisse. ¶ Item paterniani. a paterno quodam exorti. qui inferiores corporis partes a diabolo factas opinantur. ¶ Item arabici quidā nūcupātur. ex eo q̄ in arabia orti sunt. dicentes animā cum corpore mori. atq; in nouissimovtrūq; resurgere. ¶ Item tertulianiste dicti a tertuliano presbytero affricane ciuitatis prouincie cartaginēsis. animā imortalē esse sed corpoream predicātes. ⁊ animas hominū pctōꝝ post mortē in

demones verti putātes. ¶ **I**tem tessere decate dicti. q̄. xliij. luna pasca cū iudeis obſuare cōtendūt. nā tēſera. q̄ttuor deca. decē ſignificat. ¶ **I**tem noctages a ſomno nūcupati eo q̄ vigilias noctis reſpuāt. ſupſticionē eſſe dicētes eū temerariū qui noctē ad requiē tribuit. ¶ **I**tem pelagiani a pelagio monacho exorti. qui liberū arbitriū diuine gr̄e anteponūt. dicētes ſufficere volūtatē ad implēda diuina iuſſa. ¶ **I**tem neſtoriani. a neſtorio cōſtātinopolitano ep̄o nūcupati. qui beatā virginē mariā non dei ſed hominis tantūmodo aſſeruit genitricē. ut aliā perſonā carnis. aliam faceret deitatis. nec vnū xp̄m in verbo dei ⁊ carne credidit: ſed ſeparatū atq; ſeiūctū alterū filiū dei. alterū hoīs p̄dicauit. ¶ **I**tem euticiani dicti ab eutice conſtātinopolitano abbate. q̄ xp̄m poſt humanā aſſumptionē negauit exiſtere in duab⁹ naturis: ſed ſolum naturā in eo eſſe diuinā. ¶ **I**tem acephalite dicti ideſt ſine capite. nullus enim eorū reperit̄ actor a quo exorti ſunt. hi triuz calcedonenſiū capitulorū impugnatores. in xp̄o dūnrū ſubſtātiarū proprietatē negant. ⁊ vnā in eius p̄ſona p̄dicant naturā. ¶ **I**tem theodoſiani ⁊ gayonite appellati a theodoſio ⁊ gayono. qui tēporibus iuſtiniani p̄ncipis in alexandriā populi peruerſi electione. vna die ſunt ordinati ep̄iſcōpi. hi errores euticis ⁊ dyoſcōri ſequētes calcedonenſe conciliū reſpuūt. ex duabus in xp̄o vnā naturā aſſerunt. q̄z theodoſiani corruptā. gayonite incorruptā contēdunt. ¶ **I**tem gnoite ⁊ tritonite a theodoſianis exorti ſunt ex quib⁹ gnoite ab ignorācia dicti. quia ad peruerſitatez aqua exorti ſunt id adiciūt q̄ ch̄iſti deitas ignoret que ſunt ſcripta de die. et hora nouiſſima. nec recordantes xp̄i perſonā neſciam loqui in eſaya dies iudicij in corde meo. Tritonite vero vocati ſunt. quia tres aſſerunt deos eſſe. contra illud q̄ ſcriptū eſt. Audi iſrael. dñs deus tu⁹ vnus eſt. ¶ Sūt et alie hereses ſine auctore ⁊ ſine nomis

nibus. ex quib⁹ alij eternū putāt esse deum. **¶** Alie xp̄i diuinitatē passibilē dicūt. **¶** Alie natiuitati de patre in tpe inītiū tēporis dant. **¶** Alie liberationē hominū apud inferos factā xp̄i descētionē non credunt. neq³ cōcedūt. **¶** Alie animā imaginē dei negāt. **¶** Alie animas cōverti in demones. & in quecūq³ animalia existimāt. **¶** Alie de mūdi statu dissentiunt. **¶** Alie innumerabiles mūdos opinant^r. **¶** Alie coeteram animā deo faciūt. **¶** Alie nudis pedibus ambulant & cum hoībus non manducāt. **¶** **H**ec sunt hereses aduersus catholicā fidē exorte. ab apostolis & sanctis patribus vel concilijs dāpnate. q̄ dū in se multis errorib⁹ diuise in uicem sibi dissentiūt. cōmuni tamē nomine aduersus ecclesiam dei conspirant. de cōse. dis. ij. c. ego berēgarius.

Nō abiurationē berēgarij errorū.

¶ **H**ec est abiuratio berēgarij ecclesie sancti mauricij andeganeñ diachoni qui sic dicit. **E**go berēgarius indign⁹ ecclie sancti mauricij andeganeñ diachon⁹. **C**ognoscēs verā catholicā & apostolicā fidem. **A**nathematizo omnē heresim p̄cipue eam de qua actenus infamat⁹ sum. que astruere conatur panē & vinū q̄ in alteri ponūtur post cōsecrationē solūmodo sacramentū. & non verū corpus et sanguinē dñi nostri iesu xp̄i esse. nō posse sensualiter nisi in solo sacramēto manib⁹ sacerdotū tractari vel frāgi. ac fideiū dentib⁹ atteri. **C**ōsentio autē sancte romane ecclie et apostolice sedi. & ore & corde p̄fiteor de sacramētis dñice mense eādē fidē me tenere. q̄ dñs & venerabil^r papa nicolaus. et hec sancta sinodus auctoritate euāgelica & apostolica tenenda tradidit mihiq³ firmavit scz panē & vinū qui in altari ponūtur. post cōsecrationē nō solū sacramētum. sed etiā verū corpus et sanguinē dñi nostri iesu xp̄i esse et substācialiter. i. essentialiter nō solū sacramētū sed in veritate manib⁹ sacerdotū tractari. frangi. & fideiū dē

tib⁹ atteri. Et iuro p^r sc^ram h^o usyon trinitatē et p^r h^o sacro
sancta euāgelia xp̄i. eos qui cōtra hāc fidē venerint cum
dogmatib⁹ et sectatiōib⁹ suis eterno anathemate dignos
esse pronūcio. q^o si ego ipse aliquñ cōtra hoc aliqd sentire
aut predicare p̄sumpsero canonū seueritati subiaceā. hoc
autē plecto sponte subscripsi hāc cōfessionē sacre fidei de
corpore et sanguine dñi nr̄i iesu xp̄i rome corā centū ter
decim episcopis factā. q̄m misit papa nichola⁹ per vrbes
ytalie. germanie: et galie. et ad quecūqz loca fama p̄auis
tatis ei⁹ puenire añ potuit. vt ecclie q̄ prius doluerāt de a
uerso atqz adūso. postea gaudeāt de reūso atqz cōuerso.

Nota errores p^r ecclias dāpnatos.

Septima questio est heresum et errorū per ec
clesiā dāpnatorū. de quib⁹ agitur in decre
talib⁹. Ex quibus q̄dam apparēt condēp
nati ex maiori decretaliū volumie. quidam
ex decretaliū sexto. quidam ex clemētinis.

In volumine maiori cōdēpnant^r iste hereses et errores
in p̄mis in titulo de trini. et si. ca. c. firmiter. et c. dāpnam⁹
p̄fitetur sancta mater ecclia plures articulos fore catho
licos et fide tenēdos. vt puta q^o vnus est solus deus imē
sus et incōmutabilis. et alios plures quorū contrarij oīs
sunt hereticalis et erronei. ut pote q^o non sit vnus solus de
us. q^o non sit imēsus. q^o nō sit incōmutabilis. et sic de alijs
articulis cōtrarijs illis articulis in dictis capitulis appro
batis ut fide tenēdis. In sp̄iali aut. in. c. dāpnamus pre
allegato. §. si q̄s. Cōdēpnatur iste articulus ut hereticus
quē abbas ioachī assererat. s. q^o pater et fili⁹ et spūs sc̄tūs
sunt vnū. et nō vnitate eēntie et natura: sed collectiua vni
tate. sicut cū dicim⁹ q^o multi hoies sunt vn⁹ pplus. Cō
dēpnatur etiā. e. c. §. reprobam⁹ doctrinā ipij almericij. ut
hereticā et insanā. q̄ ait illa fuerit. c. non expressit. Vincen

cius tamen in speculo hystoricali. li. iij. c. vij. ponit ipsum
 almericum in suis prauis doctibus tenuisse hereses et erro-
 res infrascriptos. ¶ Prima eius heresis fuit quod quilibet
 tenetur credere se esse membrum christi. et hoc esse unum de articu-
 lis fidei. sine quo non potest quis saluari. ¶ Item secunda here-
 sis fuit. quod patris potentia durauit quoadiu uiguit lex mo-
 sayca. i. usque ad christum. et tunc habuerunt finem omnia veteris
 testamenti sacramenta. et uiguit lex christi noua usque ad tem-
 pus almerici. et ex tunc habuerunt finem atque fuerunt euas-
 cuata baptismata. penitentia. et omnia alia noue legis sacra-
 menta. sine quibus tamen secundum ueritatem non est salus. ¶ Item
 iij. heresis fuit. quod a tempore ipsius almerici euacuatis omnibus
 noue legis sacramentis incepit uigere spiritus sancti gratia.
 quod quilibet interior inspirabat. et qua saluari poterat si-
 ne quocumque alio exteriori actu. ¶ Item. iij. heresis fuit. quod
 sic erat a spiritu sancto illo tempore charitas ampliata ut illo
 quod alias de natura sua erat peccatum ut stupra et adulterium et si-
 milia diceret non esse peccatum. dummodo illud facerent carna-
 liter comiscetes ex charitate. ¶ Item. v. heresis fuit. quod mu-
 lieres cum ponentibus tales errores comiscetes non pecca-
 bant dummodo ex charitate agerent. ¶ Item. vi. heresis
 fuit. quod predicto tempore deus agebat ut bonum. sed non ut iu-
 stus. quia predicta stupra et adulteria et similia ex charita-
 te facta nullatenus puniebat. ¶ Item in eodem volumine
 maiori extra de hereticis. c. cii. christus condempnatur ista here-
 sis atque error scilicet quod christus non est aliquid secundum quod homo.

¶ Errores dampnati in libro sexto decretalium.

¶ Iste sunt hereses siue errores de quibus agitur libro
 sexto decretalium. in primis de summa trinitate: et fide ca-
 tholica. capitulo. fidei. profitetur ecclesia sancta ma-
 ter plures articulos fore catholicos: et fide tenendos.

b iij

vt puta. q̄ spūs sanctus eternaliter ex patre ⁊ filio procedit. ⁊ alios in effectu plures. quorum cōtrarij omnes sunt hereticales ⁊ erronei. vt pote. q̄ spīritus sanct⁹ a patre ⁊ filio nō procedit. ⁊ sic de alijs articulis contrarijs illis in dictis. c. aprobatis fide tenēdis. In speciali. e. c. fideli. §. nos huiusmodi erroribus. condēpnant̄ infra scripte hereses ⁊ errores. ¶ Prima heresis est q̄ spūs sanctus eternaliter a patre ⁊ filio nō p̄cedit. ¶ Itē. ij. hereses est. q̄ spūs sanctus a patre ⁊ filio nō tanquā ab vno principio sed a duobus principijs procedit.

¶ Isti sūt errores positi in clemēti.

¶ Hereses condēpnati. in. ti. de. tri. ⁊ fi. ca. c. fideli. p̄fiteatur ecclesia sc̄tā mater quam plures articulos fore catholicos ⁊ fide tenēdos. vt puta q̄ vnigenitus dei filius hūanū corpus passibile assūpsit. ⁊ alios in effectu. quorū cōtrarij oēs sunt hereticales ⁊ erronei. vt pote q̄ dei fili⁹ corpus passibile nō assumpsit. ⁊ sic de alijs articulis cōtrarijs illis articulis. in dictis. c. aprobatis. fide tenēdis. In speciali autē. e. c. fideli. condēpnantur infra scripti hereses ⁊ errores. ¶ Prima heresis est. q̄ dei patris fili⁹ hūanū corpus passibile. ⁊ animā intellectiuā seu rōnalem ipsum corpus vere per se ⁊ essentialiter informātē nō assumpsit. ¶ Itē. ij. heresis est. q̄ quando vnus militū lācea xp̄i latus aperuit q̄ adhuc xp̄s viuus ⁊ non mortu⁹ existebat. ¶ Itē. iij. heresis est. q̄ aīa rōnalis seu intellectiua nō est forma corporis hūani vere p̄ se ⁊ essentialiter. ¶ Itē. iij. heresis est. q̄ baptism⁹ non est tā puulis q̄ adultis perfectū remediū. ¶ Itē. v. heresis ē. q̄ in baptismo tā puulis q̄ adultis nō cōferūt gr̄a ⁊ vtutes. infra at. extra de vsuris. c. ex graui. §. sane. cōdēpnatur vn⁹ articulus ⁊ sic. vj. ¶ Itē. vj. hēsis ē. q̄ exercere vsuras nō ē pctm̄. ⁊ infra de hereticis. c. ad nr̄m. cōdēpnant̄ iste sex hereses vl' errores.

Hereses et errores bigardorum minorum precipue fratris alfonsi de mella, ordinis minorum de ciuitate zamorensi oriundus.

Primus error est, quod homo in vita presenti tantum et tale perfectionis gradum potest acquirere quod rediret penitus impeccabilis, et amplius in gratia perficere non valebit. **M**axime ut dicunt dicti bigardi quod si quis posset semper perficere posset christo perfectior inueniri. **I**tem. ii. error est quod ieiunare non oportet hominem vel orare, postquam gradum perfectionis huiusmodi fuerit affectus, quod tunc sensualitas est ita perfecte spiritui et rationi subiecta quod homo potest libere corpori concedere quodquod placet. **I**tem. iij. error est, quod illi qui sunt in predicto gradu perfectionis in spiritu libertatis non sunt humane subiecti obedientie, nec ad aliqua precepta ecclesie obligari, quod ut asserunt, ubi spiritus domini ibi libertas. **I**tem. iiii. error est, quod homo potest finale beatitudinem secundum gradum et rationem perfectionis in presenti assequi, sicut ea in vita beata optinebit. **I**tem. v. error est, quod quilibet intellectualis natura ex se ipsa naturaliter est beata, et ideo anima non indiget lumine glorie ipsam eleuante ad deum videndum, et eo beate fruendum. **I**tem. vi. error est, quod se in actibus exercere virtutum est hominis imperfecti, et quod perfecta anima licentiat a se virtutes. **I**tem. vii. error est, quod mulieris osculum cum ad hoc non inclinatur natura est mortale peccatum, actus autem carnalis cum ad hoc natura inclinatur peccatum non est, maxime cum temptatur exercens. **I**tem. viii. error est, quod in eleuatione corporis christi homines non debent assurgere, nec eidem reuerentiam exhibere, asserentes quod esset magna imperfectio eisdem si a puritate et altitudine sue contemplationis tantum descenderent, quod circa ministerium seu sacramentum eucharistie, aut circa passionem humanitatis christi aliqua cogitarent, nonnulla etiam alia sub simulata sanctitate dicunt, faciunt, et committunt que oculis diuine maiestatis

offendunt, et graue in se continent periculum animarum.
¶ Item. ix. error est quod sic erat a spiritu sancto illo tempore charitas ampliata: ut illud quod alias de natura sua erat peccatum ut stupra et adulterium et similia diceret non esse peccatum, dum modo illud facerent carnaliter commiscuentes ex charitate.
¶ Item. x. error et heresis fuit quod mulieres, cum ponentibus tales errores commiscuentes: non peccabant, dum modo ex charitate agerent.
¶ Item. xi. error et heresis est quod ipse erat filius dei naturalis, et quod post multa tempora uenturus erat iudicare.
¶ Hic habuit multas hereses et errores diabolicos, cum multis sequacibus fratribus de ordine suo, qui in hispania, puta in vizcaya suos errores et hereses seminauit qui in villa de durango et locis eidem vicinis, in multis personis utriusque sexus perseuerant, quam ob rem multi presertim mulieres ignibus tradite sunt et combuste tanquam heretice.
¶ Predictus tamen frater alfonso de mella ordinis minorum: postea sarracenus effectus est et simul a deo sarraceni effecti sunt frater angelus et frater guilleminus eiusdem ordinis in ciuitate malachitana. Itaque secutus est in omnibus hereses et errores almerichi de quo superius dictum est tandem vero post aliquot dies predictus frater guilleminus reuersus est ad ciuitatem hispalensem in habitu ordinis sui et cum discurreret per domos et occlite doceret suas hereses et errores fuit per egregium uirum didacum lupide enciso genalem vicarium reuerendissimi domini garssie enrriquez hispalensis archiepiscopi carceri mancipatus, et existens in carcere suas hereses et errores defendere conatus est: quem reuerendus pater frater iohannes de cale armorum sacre theologie professor de ordine predicatoz disputans publice superauit: non tamen sic manifeste conuictus destitit a sua heretica prauitate et ideo prope ecclesiam maiorem in currali hulmoz fuit solepniter degradatus per dominum fratrem iohannem de morales ordinis predicatoz tunc episcopum pacensem, postea uero giensem et fuit traditus curie seculari, et publice uiuus

concremat⁹ in platea que dicitur sancti francisci.

Errores iohannis de poliaco clerici.

Q^uarta questio est de heresib⁹ et errorib⁹ p⁹ ecclesia^m condempnatis. de quibus agit in extra uagantibus dñi iohannis. xxiij. et dñi bñdicti vñdecimi. Nā si ante istos aliq⁹ hereses fuerunt: in corpore iuris fuerunt inserte. ¶ Nūc

aut agem⁹ de heresib⁹ seu errorib⁹ magri iohannis de poliaco. quoz p⁹mus ē. q⁹ cōfite⁹tes fr̄ib⁹ hñtib⁹ licētiā genā lē audiēdi cōfessiones tenent eadē pctā q̄ cōfessi fuerūt illis itez cōfiteri p⁹po sacerdoti. ¶ Itē. ij. error ē q⁹ stāte statuto ois vtriusq³ serus edito in concilio generali. roman⁹ pontifex nō potest facere q⁹ prochiani nō teneantur cōfiteri oīa pctā sua semel i⁹ āno p⁹po sacerdoti. quē dicūt esse prochialē curatū. ymo de⁹ hoc nō posset facere. q⁹ vt dicebat i⁹plicat cōtraditionez. ¶ Itē. iij. error ē. q⁹ p⁹ nō pōt dare licētiā genā lē seu ptatē audiēdi cōfessiones. ymo nec de⁹ quin cōfess⁹ hñti genā lē licētiā. teneat itez cōfiteri suo p⁹po sacerdoti. quē dicit eē vt p⁹diri prochialē curatū. ¶ Isti tres errores sūt condempnati i⁹ extrauagati dñi. iohā. pape. xxiij. q̄ incipit. vas electiōis. Horū aut errorū actor fuit et inuētor q⁹dā magr. in theologia p⁹sus magistratus. vocatus magr iohānes de poliaco.

¶ Infrascripti errores seu hereses

sunt beguinozū fr̄is celoꝝ quos dāpnabiliter tenent.

¶ Primus error est. q⁹ due sunt ecclesie. s. carnalis. diuicijs pressa. efluēs delicijs. scelerib⁹ maculata. cui romanū p⁹sulē alioq³ inferiores p⁹latos dñari dicūt. Heretici isti fingūt aliā spūalē ecclīā. frugalitate mūdā. vtute decoꝝā. paupertate succintā. i⁹ q̄ ipi soli beguini eozūq³ cōplices p⁹ seuerāt. ¶ Itē. ij. error ē. q⁹ venerabiles ecclīe sacerdotes alijq³ mīstri sic sūt iurisditōis et ordīs auctōte dñi: vt nec

sententiā ferre. nec sacramēta cōficere. nec subiectū sibi pro-
priū instruere valeāt vel docere. sed sunt priuati omni ec-
clesiastica potestate: nisi sint de eorū beguinorū perfidia.
apud quos solū ut ipsi fingūt: sicut spūalis vite sanctitas
sic ecclesiastica auctoritas pseuerat. ¶ Itē. iij. error est. il-
los mortalis criminis cōtagiōe pollui ⁊ pena teneri: quos
cōtigerit iuramēti religiōe cōstringi. ¶ Itē q̄rtus error
est sacerdotes rite ⁊ legitime ordinatos. quibus licet tamē
criminib⁹ pressos: nō posse cōficere. vel ecclesiastica sa-
cramenta cōferre. ¶ Itē quint⁹ error est. q̄ euāgeliū xp̄i
in solos beguinos hoc tpe est cōpletū. qđ hacten⁹ ut ipsi
begumi sompniāt obiectū fuerat. imo proorsus extinctū.
¶ Istos. v. errores dāpnauit dñs ioānes pp̄. xxiij. i extra-
uagāti q̄ incipit. gloriosā eccliam q̄ est infra. ¶ Item. vi.
error est. q̄ dñs noster ih̄s xp̄s eiusqz apostoli nō habue-
rūt aliqua nec in pp̄rio nec in cōmuni. ¶ Itē. viij. error ē
q̄ dñs noster ih̄s xp̄s eiusqz apostoli in his q̄ ipsos ha-
buisse sacra escriptura testat: nō habuerint seu eis nō cō-
petierit ius nec vendēdi. nec illa vendēdi seu donādi. aut
ex ipsis aliq̄ acquirēdi. ¶ Isti duo articuli ut hereticales
sunt cōdēpnati in extrauagāte dñi ioānis pape. xxiij. q̄ in-
cipit. cū inter nōnullos. q̄ est infra. ¶ Itē. viij. error est q̄
dñs noster ih̄s xp̄s ⁊ ei⁹ apostoli in his q̄ habuisse legū-
tur: tantū habuerūt absqz iure aliquo simplicē vsum fa-
cti. Hic articulus tanq̄ vere hereticalis est condēpnat⁹
in extrauagante eiusdē dñi ioānis pape. xxiij. que incipit.
quia vir reprob⁹.

¶ Isti sunt errores condēpnati in
extrauagāte dñi bñdicti pape. xj. q̄
incipit. Bñdict⁹ de⁹. ⁊ eorū opposi-
ta ut fide tenēda oīa approbātur.

¶ Primus error est. quod secundum dei communem ordinationem. anime iustorum decedentium ante domini nostri iesu christi passionem in quibus nichil erat purgabile: mox post passionem eiusdem domini nostri iesu christi. ante resurrectionem suorum corporum in iudicium generale. non viderunt neque vident. nec videbunt clare et apte divinam essentiam. nec illa etiam profuerunt. nec etiam post eiusdem domini nostri iesu christi ascensionem fuerunt nec sunt nec erunt in celo celorum. regno et paradiso celesti cum christo et sanctorum angelorum consortio aggregate. **¶** Item secundus error est. quod secundum dei communem ordinationem. anime iustorum decedentium. ante domini nostri iesu christi passionem in quibus aliquid purgabile remanebat: purgatione perfecta ex toto: mox post eandem passionem eiusdem domini nostri iesu christi ante resurrectionem suorum corporum in iudicium generale: non viderunt nec vident. nec videbunt divinam essentiam. nec illa etiam profuerunt. nec post eiusdem domini nostri iesu christi ascensionem fuerunt. nec sunt nec erunt. in celo celorum regno et paradiso celesti. cum christo et sanctorum angelorum consortio aggregate. **¶** Item tertius error est. quod secundum dei communem ordinationem. anime iustorum decedentium post sacram baptismam ab eis susceptam. in quibus nichil est purgabile cum decedunt ante suorum corporum resurrectionem in iudicium generale: non vident nec videbunt clare etc. ut in primo erroris. **¶** Item quartus error est quod secundum dei communem ordinationem anime iustorum decedentium post sacram baptismam ab eis susceptam in quibus est aliquid purgabile: cum decedunt perfecta purgatione ex toto: ante suorum corporum resurrectionem et iudicium generale non vident nec videbunt clare. ut in secundo erroris dictum est. **¶** Item quintus error est. quod secundum dei communem ordinationem anime paruulorum sacro baptismo renatorum decedentium ante usum liberi arbitrii. ante suorum corporum resurrectionem et iudicium generale. non vident etc. ut supra. **¶** Item sextus error est. quod secundum dei communem ordinationem. anime iustorum omnium decedentium predictorum. ante suorum corporum resurrectionem et iudicium generale. divina visione et fructu non erunt beate. nec habebunt vitam et requiem sempiternam. **¶** Item septimus error est. quod secundum dei communem ordinationem

diuine essentie nō ē intuitiua ⁊ facialis aīaz btārū. ¶ Itē
viiij. error ē. q̄ s̄m dei cōmunē ordinationē. diuine essentie
intuitiua ⁊ facialis visio in btīs euacuabit̄ nec cōtinuabi
tur vsqz ad finale iudiciū. nec extēdet̄ vsqz ad sempiternū

¶ Itē. ix. error ē. q̄ s̄m dei cōmunē ordinationē. aīe deces
dētū in mortali pctō. mox post mortē suā. ad inferna nō
descēdūt. nec penis infernalib⁹ cruciant̄. ¶ Itē. x. error ē.

q̄ in die iudicij oēs hoīes añ tribunal xpī cū suis corpib⁹
nō cōpebūt reddicturi d̄ factis pp̄is rōnē. vt referat vn⁹
q̄sqz ipoz pp̄ij corpis vt gessit. siue bonū. siue malū.

¶ Hereses ⁊ errores p̄ diuersos sū-
mos pontifices de fratrū cōsilio post mortē illorū qui er
rores huiusmodi posuerunt.

ona questio est. que cōtinet hereses ⁊ erro
res per diuersos sūmos pōtificates de fratrū
consilio dāpnatos. post mortē illorū qui er
rores huiusmōi posuerūt. Et nota q̄ añ cōde
pnationē predictorū errorū factam. per do
minū iohanē papā. xxiij. in extrauagāte q̄ incipit. Cū in
ter nōnullos. Inter quos cōdēpnauit de multorū cōsilio
magistroū in theologia. postillā fratris petri iohānis de
ordine fratrū minorū q̄ fecit super apocalipsim. q̄ quidē
fratrer petr⁹ iohānis fuit oriūdus de villa q̄ dicitur serias
cū diocesis biterrensi p̄pter hereticas ⁊ erroneas articu
los in dicta postilla cōtētos. ⁊ hic infra scriptos. quos ar
ticulos cū postilla cōdēpnauit. ¶ Cōdēpnauit etiā po
stillā eiusdē fratris petri iohānis super matheū. ⁊ etiā po
stillam eius super epistolas canonicas. in quibus postil
lis vt in postilla super apocalipsim continentur multe he
reses ⁊ multī errores.

¶ Errores fratris petri iohānis de
ordine fratrum minorū.

Errores autē in dicta postilla super apocalipsim cōtē
ti & cōdempnati sunt isti. Sed primo aduertēdū est q̄ in
fra p̄ totū. p̄ babiloniā meretricē: intelligit vniuersalē ro
manā ecclesiā militatē. quā nos vere vocamus sanctā ca
tholicā & apostolicā. **P**er ecclesiā carnalē: intelligit idē.
vniuersalē romanā ecclesiā. **P**er bestiaz: intelligit idē.
Per synagogā sathane: intelligit idē. **P**er mysticus
antixpm: intelligit papā. seu pōtificē romanū. **P**er an
gelū cōsignatū: intelligit beatum franciscū. **P**er chri
sti militiā: intelligit bigardos. seu eius heresibus & erro
ribus credētes. **P**er euāgelicā vitā seu euāgelium: intelli
git nichil h̄re nec in p̄po nec ī cōi. nec ius siue dñiū ī reb⁹
h̄re donādi. v̄dēdi. seu ex ill⁹ v̄dēdi. v̄ alienādi. s̄ h̄re in
eis simplicē vsū facti. **P**er ecclīā spūalē: intelligit idē. s.
ei⁹ errorib⁹ credētes. **P**rim⁹ ergo error isti⁹ fr̄is petri
iohānis de ordie minoꝝ ē: q̄ sext⁹ stat⁹ ecclīe incepit vt di
cit a tpe b̄ti fr̄acisci. & plen⁹ a tpe dāpnatiōis babilonis
meretricis magne. q̄ndo angel⁹ xp̄i signabat p̄ suos futu
rā militiā xp̄i. & durabit vsq; ad t̄pus antixpi. qd̄ p̄mi
nebit nōbilit̄ q̄nq; p̄uis. **¶** .ij. error ē: q̄ sic ī p̄mo xp̄i ad
uētū formata est noua ecclīa veteri synagoga reiecta: sic &
ī initio sexti stat⁹ vetustas p̄oris t̄poris ē vniuersalit̄ repel
lēda vt videat̄ nouū celū. i. noua ecclīa tūc formari veteri
b⁹ iā reiectis. Et sic ī sexta etate reiecto carnali iudaismo
& vetustate p̄oris sc̄li. venit nou⁹ homo xp̄s cū noua lege.
vita. & cruce vetustate p̄oris sc̄li reiecta: sic in sexto statu
renouabitur xp̄i lex vita. & crux. propter quod in eius p̄i
mo initio sc̄tus fr̄aciscus apparuit cathexizat⁹. & xp̄o to
tus crucifix⁹ & cōsignat⁹. **¶** .iij. error ē. q̄ sicut gl̄ia q̄ fue
rat synagoge p̄ata & pōtificib⁹ suis si in xp̄m credidissent
trāslata fuit ad p̄mitiuā ecclīā & ad pastores ei⁹: sic & gl̄ia
p̄ata finali ecclīe q̄nti status p̄pter ei⁹ militiā ad electos
sexti status est translata. **¶** .iiij. error est. q̄ constat regula

fratru minoru p btm frascu edita: ee vere & pprie illam
euangelica qua xps aplis imposuit & i euangelijs suis scribi
fecit. ¶. v. error e. q regla bti frasci e codēpnada a ptri
b^o ab ecclia carnali & supboz neqter & sophistice: sic xps
codēpnat^o fuit a sinagoga reproba iudeoru, & q oportet
pire exterminiū ecclie. sicut xpi & suoru codēpnatio iudeis
puit tpo:ale exterminiū sinagoge. ¶. vi. error est. q btus
frascus e ille angelus de quo dr in apocalipsi. vidi alte
ru angelu habentē signū dei. viui. euangelice vite & regu
le. vs. & vij. tēpore ppagāde & magnificāde innouatoz. re
nouatoz. & summus post xpm & eius matrem obseruatoz.
¶. viij. error e. q decet codēpnationē regule bti frasci p
ire exterminiū carnalis ecclie: ad hoc vt iusto dei iudicio
carnalis ecclia put meruit excecet vsqz ad expugnationē
vite & spūs sci. ¶. viij. error e. q fere oēs clerici & reglares
possidētes aliqd in coi vident min^o bn sentire de abrenū
ciatiōe euāglica huiusmōi coi. ¶. ix. error e. q sic sinago
ga ppagata e ex. xij. p̄iarchis: & ecclia de gētib^o ex. xij.
aplis: sic finalis ecclia reliqaru iudeoru & gētiū e p. xij. vi
ros euāgelicos ppagāda. vñ btus frascus habuit. xij. fi
lios & socios: p quos & in qbus fuit fundat^o & initiat^o or
do euāgelicus. ¶. x. error e. q tertia tribulatio affligit ma
nus p appetiā celebris auctoritatis ecclesie genalis & ple
beie multitudinis sibi subdite. & appetiā cōtrarij i spūali
bus viris. ¶. xi. error e. q angelus scūs frasc^o sentiet se
pspari nō in carnali ecclesia latinoz: s; in grecis & sarra
cenis. & tartaris. & tadē in iudeis. ¶. xij. error e. q oēs ab
bates qnti tpo:is cōueniet in qntū caput bestie q e diabo
lus aut antixps. aut cōgregatio maloꝝ. ¶. xij. error est.
q illa ecclesia qua nos vocam^o vniuersalē ecclesiā catho
licā militatē. e ecclia carnal/ babilōia meretrix magna. ex
tēsiue. q: boni sic sūt i ea sic pauca grana tritici sub imēso
cumulo palearū. q ecclesia carnalis publice & impudētissi

mē adulterať a suo spōso xp̄o. q̄ eccl̄ia se ⁊ oēs gētes sibi
subiectas corrūpit. fedis carnalitatib⁹ ⁊ simoniacis cupi
ditatib⁹ ⁊ terrena gl̄ia hui⁹ mūdi. q̄ etiā nūc exarsit in irā
cōtra viros spūales. ⁊ cōtra viros ⁊ fluxus spūs sc̄i. q̄ ē
tēdit int⁹ spūaliter. ⁊ exteri⁹ corporalr. ⁊ q̄ p̄ tpale extermi
niū cecidit in mūdo: deīde ad eternū suppliciū cecidit ī in
ferno. ⁊ q̄ sua malicia ⁊ pt̄ate īpediuit ⁊ angustiavit spm̄
electoz ⁊ cōuersionē toti⁹ orbis. q̄ etiā est extermināda. et
eius extermiū erit sc̄tis q̄i erit⁹ de carcere ad libertatē
latitudinē ⁊ volatū. ⁊ exit⁹ de tenebrosissimo fumo fornā
cis ad lucē solares. ⁊ sicut exoneratio a lapide molarī seu
a monte immēso. ¶.xiiij. error est q̄ sicut post quattuor
aīalia q̄ttuo: p̄mos stat⁹ sanctorz designātia sublimata
est geñalis sedis romane ecclesie ceteris patriarchalib⁹
eccl̄ijs occidētalib⁹ seu oriētalib⁹ a xp̄o ⁊ ab ei⁹ vera fide
recedētibus sic eodē tpe post q̄ttuo: bestias a daniele vi
sas q̄ttuo: p̄mis ordinib⁹ sc̄toz cōtrarias: sublimata ē se
des bestie. i. bestialis caterue. ita ut nūero ⁊ pt̄ate p̄ualeat
et fere absorbeat sedē xp̄i. cui localiter ⁊ noīaliter ē cōmix
ta. vñ ⁊ sic apellat⁹ eccl̄ia fidelīū. sic ⁊ illa q̄ vere ē p̄ gr̄az
sedes ⁊ eccl̄ia xp̄i sup huiusmōi vero maliciā nō cessāt ze
latores sc̄i hui⁹ q̄nti tporis effundere fialā detestatiōis. ⁊
celebris increpatiōis. ita q̄ regnū eius vellit nollit euidē
ter apparet oib⁹. ⁊ etiā ip̄ismet tenebrosū. ⁊ fedatū ēno
mi luxuria ⁊ auaricia ⁊ symonia ⁊ supbia ⁊ negociatiōe
dolosa ⁊ astutia. ⁊ fere oī malicia dissipatū ⁊ abhoīnan
dū. vñ ⁊ infra vocat⁹ babilō meretrix habēs in manu sua
poculū aureū plenū abhoīatiōe. ¶. Per hāc autē sedē bestie
designat⁹ p̄ncipalit⁹ carnalis clerus in h̄ q̄nto tpe regnās.
⁊ toti eccl̄ie p̄sidēs. in q̄ quidē bestiali vita trāscēdēt ⁊ sin
gularit⁹ regnat. ⁊ sedet sic ī sua p̄ncipali sede. ⁊ lōge plus
q̄ in laycis plebib⁹ sibi subiectis. ¶. xv. error est. q̄ tpe
antixp̄i mixti carnalis ecclesia p̄ quā intelligit in toto suo

progressu eccliam romanā cōtra doctrinā sctōꝝ ⁊ vitā et
celū acrius exardescēs. q̄i oīno sicceſt spūali sapia. etiā vir
tuali grā opulēta xp̄i. sicut factū fuit in iudeis ⁊ in grecis
ita ut pateat oī errori. ¶.xviij. error est. q̄ sicut vasti regiā
a regno ⁊ cōiugio regis assueri abiecta: electa est hester
hūilis ⁊ sctā ad eiusdē regis conubiū ⁊ regnū. fecitq̄ rex
magnificū cōiuiū cūctis principib⁹ ⁊ seruis suis: sic re
iecta synagoga. electa est ecclia plenitudinis gentiū. sic in
sexto statu ecclesie reiecta babilone adultera. oportet spi
ritualē ecclesiā exaltari. ⁊ celebre ac spūale cōiuiū post
eius nuptias celebrari. ¶.xviij. error est. q̄ sub mixtico an
tirpō fienda est submersio ⁊ cōmotio per quā tota carna
lis ecclesia excitabit⁹ ⁊ cōmouebit⁹ contra euangelicū spm̄
xp̄i. ¶.xviij. error est. q̄ sub mixtico antirpō cadet babilonia
meretrix carnalis ecclesia quo tpe sancti p̄res forti
ter p̄dicabūt dicētes. q̄ ex tūc nō est ecclia xp̄i sed synago
ga sathane ⁊ hitatio demonioꝝ. q̄ ante in corde suo dice
bat supbiendo. Sedeo ut regina. i. in magna p̄sidentia ⁊
gloria sup regnū meū. dñorū scz mūdialiū. et quiesco. et
vidua nō sū. i. destituta nō sum gloriosis ep̄is ⁊ regibus.
¶.xix. error est. q̄ romana ecclia est mulier illa meretrix:
de qua agit in apoca. q̄ fuit quōdā in statu paganisimi.
et postmodū fuit in fide xp̄i. q̄ nūc mult⁹ crimib⁹ cū hoc
mūdo fornicata est. q̄ merito vocat⁹ meretrix magna q̄ a
fidelī culto. et a sincero amore delitijs xp̄i sponsi sui rece
dens adherei huic seculo. diuitijs ⁊ delicijs eius. diabolo
et regib⁹. magistratib⁹ ⁊ p̄latis ⁊ oībus alijs amatorib⁹
huius seculi. ¶.xx. error est. q̄ magis cōpetit doctoribus
stat⁹ tertij generalis. q̄ est. vi. ⁊ vij. eē spūales portas ap
tas introducētes aptores seu explicatores sapie xp̄iane:
quā apostolis. ¶. Multa alia hereticalia ⁊ erronea po
suit iste frat̄ petrus ioānis ī postilla p̄dicta. sz h̄ q̄ dixim⁹
sunt p̄ncipalia. ⁊ ad h̄ cetera reducunt⁹. posuitq̄ q̄ plura

alia falsa. temeraria. blasphemosa. piculosa. p̄sumptuo-
sa. insana. p̄iter ⁊ mēdosa. ¶ Articuli autē positi sup ca-
nonicas. ⁊ postille sup matheū cōtinēt suprascriptos ar-
ticulos in sn̄ia ⁊ effectū. De cōdēpnatiōe eccl̄ie carnalis
babylonis meretricis magne ⁊ exaltatiōe eccl̄ie sp̄ualis. s̄z
ī speciali ponūt in postilla sup matheū duo errores q̄ sūt
postea cōdēpnati. Unus p̄ dñm clemētē papā. iiii. ⁊ ali⁹
p̄ dñm ioh̄z papā. xxiij. ¶ Prim⁹ error ē. q̄ qñ vn⁹ miliz
tū lācea xp̄i lat⁹ in cruce pendētis aparuit q̄ xp̄s adhuc
eēt viu⁹. ⁊ nōdū mortu⁹. Hic error cōdēpnat in clemēti.
de su. tri. ⁊ fi. ca. c. fidei. ¶ .ij. error est. q̄ xp̄s ⁊ ei⁹ apt̄i nō
habuerūt aliqd in pp̄rio nec cōi. nec ī reb⁹ q̄bus vtebāt
hūerūt. nisi simplicē vsū facti. Hic error cōdēpnat in ex-
trauagantib⁹. supradict⁹. cū inter. ⁊ qz quorūdā mētes.

¶ Nota errores seu hereses fratris

michaelis de cesana heretici. ministri generalis ordi-
nis fratrum minorum.

¶ Postmodū vero factis dictis cōdēpnatiōib⁹ de p̄fa-
ctis errorib⁹ siue heresib⁹. Et p̄serti de errorib⁹ cōdēpna-
tis in sepe dict⁹ extrauagantib⁹ fuerūt cōdēpnati errores
isti ⁊ simit̄ cōtēti ī libello quē edidit fr̄ michael de cesana
hereticus magr̄ gñalis ord̄is fr̄m̄ minorū. cui⁹ cā a magi-
sterio siue misterio gñali dicti ord̄is ē deposir⁹. quē librū
dict⁹ fr̄ michael hereticus fecit cōtra dñz ioh̄ez papā. xxiij
eūdē ioh̄ez vocās hereticū gerētē se p̄ papa in auinione.
q̄ dñs ioh̄ez eūdē frat̄rē michaelē deposuit. ⁊ suū libellū
⁊ cōtētos ī se errores cōdēpnauit. ⁊ cōdēpnādo doctrinā
ei⁹ hereticā ⁊ pestiferā cōdēpnauit. ⁊ et cōdēpnauit p̄so-
nā eū hereticū p̄m̄lgādo. ut p̄z ī extraua. eiusdē dñi ioā. pp̄.
xxij. q̄ incipit. Et vir reprob⁹ michael de cesana minister
⁊c. ¶ Aduertēdū tñ ē q̄ añ cōdēpnatiōez librōz editoz
a p̄dicto fratre petro ioānis factā auinioni. p̄ dñm ioh̄em

papā. xxiij. Dñs alexāder quartus cōdēpnauit rome quē
dā librū euāgeliū eternū appellatū cōmuniter. cui⁹ actor
fuit ut fert̄ qdā fr̄ iohes de parma monachus italicus.
in quo libro sequētes errores ⁊ hereses sunt reperi.

¶ Nota errores quos posuit frat̄ ioānes de parma monachus italicus.

¶ Primus error est. q̄ doctrina abbatis ioachi excellit
doctrinā xp̄i. ⁊ cōsequēter ⁊ vet⁹ ⁊ nouū testamētū. **¶. ij.**
error est q̄ euāgeliū xp̄i nō est euāgeliū regni. ⁊ iō nō est
edificatoriū. **¶. iij.** error est. q̄ nouū testamētū nō dura-
bit ī v̄tute sua nisi p̄ sex ānos p̄ime tūc futuros. v̄z. vsqz
ad ānū incarnatiōis xp̄i. **¶. cc. lx.** **¶. iij.** error est. q̄ illi
qui erūt vltra p̄dictū tēpus. erūt in statu p̄fectōrū. **¶. v.**
error ē q̄ euāgelio xp̄i aliud euāgeliū succedet. ⁊ ita p̄ sa-
cerdotio xp̄i. aliud sacerdotiū succedet. **¶. vj.** error ē. q̄ n̄
lus simplex hō est ydoneus ad instruendū aliū hōiem in
spūalib⁹ ⁊ eternis: nisi illi q̄ incedūt pedib⁹ nudis. **¶. vij.**
error est. q̄ c̄stūcūqz affligat de⁹ iudeos in h̄ mūdo. illos
tñ suabit q̄bus bñfaciet. etiā manētib⁹ in iudaismo. ⁊ q̄
in fine liberabit eos ab oī ipugnatiōe hōiuz. etiā in iuda-
ismo manētes. **¶. viij.** error est. q̄ ecclia nōdū pepit neqz
pariet filios añ finē regni tēporalis. qd̄ finiet p̄. vj. ānos
p̄ime tūc sequētes. Et p̄ hoc dat̄ itelligi q̄ religio xp̄ia-
na q̄ iā multos pepit vocatos ad fidē xp̄i nō est ecclesia.
¶. ix. error ē. q̄ euāgl̄z xp̄i neminē p̄ducit ad p̄fectū. **¶. x.**
error est. q̄ adueniēte euāgl̄io spūs scti. siue clarescēte ope
ioachi qd̄ ibidē dicit̄ euāgl̄m scti spūs: euacuabit̄ euāge-
liū xp̄i. **¶. xi.** error est. q̄ intelligētia spūalis noui testamē-
ti nō est cōmissa pape romano. s̄z tñ l̄ralis. ⁊ p̄pter hoc
dat̄ ibi itelligi q̄ ecclia romana nō pōt iudicare de spūa-
li intelligētia noui testamēti. ⁊ si iudicat: temerariū ē ei⁹ iu-
diciū. ⁊ ei nō est acq̄escēdū. q̄ ecclia romana vt dicūt aīa

lis est et non spiritualis. ¶. xij. error est, quod recessus ecclesie grecorum a romana ecclesia fuit bonus, et per hoc datur intelligi, quod viri spirituales non tenent obedire romane ecclesie, nec acquiescere eius iudicio. ¶. xij. error est, quod populus grecus magis ambulat secundum spiritum quam populus latinus, et per hoc datur intelligi quod populus grecus magis est in statu salvandorum, et magis adherendum est ei, quam populo romane ecclesie. ¶. xiiij. error est, quod sicut filius operatur salutem populi romani: siue latini qui filium representat: sic pater operatur salutem populi greci, qui spiritum sanctum representat, et per hoc datur intelligi quod pater saluum faciet populum grecum et iudaeum qui spiritum representat. ¶. xv. error est, quod spiritus sanctus aliquid recepit ab ecclesia, sicut christus in quantum homo accepit aliquid a spiritu sancto. ¶. Decimus sextus error est, quod christus et eius apostoli non fuerunt perfecti in vita contemplativa.

¶ Nota errores seu hereses quas posuit Raymundus lulli.

Est hec autem dominus gregorius, papa, xj. de consilio fratrum interdixit et condempnavit doctrinam raymundi lulli cathalani mercatoris de civitate maioricarum oriundi, layci, fantastici, impitii qui quam plures libros ediderat in vulgari cathalanico, quod totaliter grammatice ignorabat, que doctrina erat plurimum divulgata quam creditur habuisse a diabolo, cum eam non habuerit ab homine, nec humano studio, nec a deo, cum deus non sit dator errorum siue heresum, licet ipse raymundus asserat in libris suis quod eam habuerat in quodam modo a christo, qui sibi ut dixit apparuit crucifixus qui putatur magis diabolus quam christus qui doctrina duravit fere per. lxxx. annos quousque scilicet frater nicholaus eymerici ordinis fratrum predicatorum aragonie validus inquisitor ex certis causis hanc eandem valde suspectam de heretica pravitate: illam multo cum labore transcurrit, et post presentavit predicto domino gregorio pape, xj. xx. volumina

et causa commissa domino cardinali hostienensi de eius mandato fuerunt per .xx. magistros in theologia diligenter examinata. et tandem de fratrum consilio ut vere hereticalia condempnata: et tota doctrina generaliter interdicta. quae doctrina continebat plus quam quingentos articulos erroneos de quibus paucos praesentibus inseram. ¶ Primus error est. quod deus habet multas essentias. ¶ .ij. error est. quod in divinis essentia non est occiosa sed essentiat. et natura naturificat: et bonitas bonificat. et infinitas infinitificat. et eternitas eternificat. ¶ .iiij. error est. quod sicut leo se habet ad leonificandum. et homo ad hominificandum. sic et multo plus divina natura se habet ad naturificandum. et divinitas ad divinificandum. ¶ .iiij. error est. quod essentia et natura dei patris generat filium. ¶ .v. error est. quod deus pater est antequam deus filius. ¶ .vj. error est. quod deus pater in quantum pater est suppositum singulare. sed in quantum respondet suis rationibus ad producendum filium est suppositum commune. ¶ .vij. error est. quod si deus pater non fuisset pater non potuisset esse pater eternitatis cuius est pater in quantum eam dedit filio per generationem. ¶ .viij. error est. quod deus filius sic essentialiter est de essentia productus: sicut personaliter de persona. ¶ .ix. error est. quod dei filij essentia relata ad personam filij. sic est genita: sicut est ingenita essentia patris relata ad personam patris. ¶ .x. error est. quod deus. qui est filius divinitatis est pater hominis deificati. propter hoc ut indeificare patri assimiletur. ¶ .xi. error est. quod spiritus sanctus est conceptus de patre et filio. ¶ .xii. error est. quod spiritus sanctus procedit a patre et filio ut equalis patri et filio. sic quia habeat duas passiones. unam scilicet a patre. et aliam a filio. sicut pater habet duas actiones. et filius unam actionem. et unam passionem. ¶ .xiiij. error est. quod tantum sunt tres personae divine in unione: quod nulla illarum trium potest aliquid agere intrinsece sine alijs. quod nec generare. nec spirare. ¶ .xiiij. error est. quod generatio et processio non possunt esse in divinis per unam vel per duas personas solum. minus de omnibus tribus. ¶ .xv. error est. quod filius in quantum filius in divinis qui est distinctus a patre et spiritu

sancto psonaliter potest esse incarnat⁹. sine hoc q̄ illi nō
sint incarnati. sed in quātū oēs tres p̄sone sunt vna eēntia
et natura oportet q̄ pater et spūs sc̄tūs sint ita veracit̄ hō
per incarnationē sicut filius. hoc dicit in libro de septem
arborib⁹. ¶.xvi. error est. q̄ corpus xp̄i stās in cruce fuit
mortuū ī quātū aīa dimisit illud. et nō fuit mortuū ī quā
tū diuinitas ab eo nō recessit. nec cōiūctio diuine nature:
et humane fuit diuisa. remāsit ergo xp̄s viuus et mortu⁹.
fuit mortuus p̄m cursū naturalē. sed remāsit viuus sc̄dm
cursum super naturalem. ¶.xvii. error est. q̄ surrexit xp̄s
propter hoc ut esset homo ex aīa et corpore: sicut erat ho
mo anteq̄ moreret. et quādo fuit mortuus fuit homo. in
quātū fili⁹ dei fuit homo. ¶.xviii. error est. q̄ illi q̄ amāt
deū p̄pter hoc ut det eis gloriā celestē. vel bona tēporā
lia. et timēt deū p̄pter hoc ut nō det eis penā infernalem.
vel labores tpales: faciūt de p̄ma intentione secūdā. et de
sc̄da primā. et eorū intentio est peruersa et falsa et contra
dei intentionē. nō est vnus homo solus qui fecerit tantū
malū sicut id qd̄ fecit machometus qui tot hoīes misit in
errore. et tamē maius malū sequit̄ cū homo nō habet ad
deum primā intentionē. quā sit totū malū quod fecit ma
chomet⁹. quia maius bonū est in vno hoīe q̄ fortiter dili
git deū p̄ primā intētionē. quā sit malū in oībus hoīb⁹ qui
sunt dāpnati. ¶.xix. error ē. q̄ incōueniēs est q̄ verus a
mor p̄pter aliqua q̄ facit homini de⁹ multiplicet seu minu
at suū amorē. quia postq̄ de⁹ initiāuit hoīem amare. boni
tate. magnitudine. amore. et sic de alijs: et hō contēplari
deū: non cōuenit q̄ cōtinue habeat posse in amare. ymo
oportet eē tā magna magnitudo initiādi et cōtēplandi in
amore vestito bonitate. magnitudine. et duratione. et sic
de alijs: q̄ nō possit amare. vel amore crescere nec minui.
quia si posset crescere et minui: iam initiare et cōtemplari
nō intraret mediū amoris. ¶.xx. error est. q̄ tantū deside

rat et amat amicum. hoc est homo iustus. bonitatem. magnitudinem. et
eternitatem sui amici. hoc est dei. quod propter suum amorem se committit
dat. bonitas. magnitudo. et eternitas in essendo una essentia et na-
tura et una et eadem res numero in amico et amato. ita quod amicus
et amat. scilicet homo iustus et deus sunt una indistincta et inconfusa
essentia et natura in bonitate. et magnitudine et eternitate. Quam
plures articulos ponit in libris suis hereticos et erroneos. tem-
erarios et piculosos qui digni relatione et memoria non existunt.
ut pote quod nulla ratione appeti vel colorata fulciuntur. quod po-
tius temeritate presumptio voluntati proprie et ignorantie multe
ac impetie inveniunt. **¶ Non errores lullistarum.**

Hereses et errores lullistarum discipulorum lullij sunt isti. **¶ Pri-**
mum est quod doctrina raymundi lulli excellit omnem aliam doctrinam
in bonitate et veritate. etiam beati augustini. **¶ ij.** error est. quod theo-
logi temporis moderni nichil sciunt de vera theologia lullista-
rum comparatione. **¶ iij.** error est. quod deus veram theologiam a theo-
logis moderni temporis propter peccatum eorum abstulit et eam lullistis
contulit. **¶ iiij.** error est. quod omnes doctrine destruentur propter doctri-
nam raymundi lulli quam perpetuo remanebit. **¶ v.** error est. quod tempore
antichristi omnes theologos apostatabunt a fide propter lullistas. qui pro
doctrinam raymundi lullij reducent ecclesiam ad fidem catholicam.
¶ vi. error est. quod doctrina veteris testamenti attribuitur deo pro
doctrina novi testamenti attribuitur dei filio. scilicet doctrina ray-
mundi lullij attribuitur spiritui sancto. **¶ vij.** error est. quod doctrina ray-
mundi lullij non potest haberi neque per studium neque per hominem. sed tantum
per spiritum sancti revelationem. **¶ viij.** error est quod doctrina raymundi
lullij sic ab eius sectatoribus per spiritum sancti revelationem habetur: quod
in brevi tempore. quod i. xxx. vel xl. vel l. vel lx. horis habetur. **¶ ix.** er-
ror est quod doctrinam raymundi lullij nullus intelligit. nec intelligere
potest nisi soli lulliste. **¶ x.** error est. quod dominus gregorius papa. ix.
qui doctrinam raymundi lullij i. xx. eius voluminibus contemta ut he-
reticalem in multis articulis a vinione in consistorio condempnavit

totāq; genaliter vt suspectā vehemēter de heresi cūctis fi
delib⁹ iterdixit. sacrū collegiū qđ cōfēsit: cardinal' hostis q̄
cōmissari⁹ i illa causa fuit. magrī i theō vltra. xx. q̄ ad cō
dēpnationē p̄dictā cōsiliū p̄stiteterūt. isti doctrinā istā nō
intellererūt. decepti sunt ⁊ turpit' errauerūt. ¶. xj. error ē.
qđ raymūdus p̄dict⁹ ē in cel' btūs ⁊ p tali hñdus ē a suis
sectatorib⁹ ⁊ noīand⁹. causa tñ breuitatis dimittim⁹ qñ
gētos errores dicti raymūdi lulli q̄ sunt dāpnati p ecclīā
vt patet in directorio inq̄sitionis.

¶ **Hereses ⁊ errores dāpnati extra**
curiā romanā p̄ inquisitores heretice prauitatis de expres
so mandato domini nostri pape.

Quēnta questio de heresibus seu herrozib⁹
cōdēpnatis extra curiā romanā p̄ inquisito
res heretice prauitatis i regno aragonie au
toritate ap̄lica. ⁊ de expresso mandato dñi
nr̄i pape. ¶. Nā dñs clemēs. vj. informat⁹
p̄ frēm nicholaū roselli ord̄is fratrū p̄dicatorū p̄orē puī
cialē eiusdē puīcie ⁊ inq̄sitorē in regno aragonie. postea
vō titulo sci iusti p̄s byterū cardinalē: qđ i cathalōia i ciuita
te barchinon̄ p̄dicabat publice ⁊ p̄ alias p̄tes q̄ p̄tes: qđ i
sanguīe xp̄i asp̄so i pasceue nō remāsit diuinitas. nec san
guis ille erat d̄ificat⁹. h̄ito sollēpnī cōsilio magrōz ⁊ alio
rū mādauit p̄ suas patētes l̄ras dicto inq̄sitori q̄ten⁹ dictū
articlū vt hereticalē ⁊ erroneū faceret publice reuocari.
ac sollēpniter cōdēpnaret. ⁊ sic ip̄e inq̄sitor fecit i ecclīa ca
thedrali publice barchinon̄. ⁊ dictū articulū cōdēpnauit.
¶. Postmodū vō tpe gregorij. pape. xj. fr̄ nicho. eymerici
ord̄is fr̄z p̄dicatorū inq̄sitor heretice prauitatis i regno aragōie
successor imediatus p̄fati fr̄is nicholay roselli. informa
uit eūdē dñm gregoriū qđ i p̄tibus cathalonie infra scrip
ti articuli de sacramēto altaris publice p̄dicabant. Qui

dñs gregorius pre habito multoz cōsilio magistroz. mā
dauit dicto inq̄sitori ⁊ prelati oib⁹ cathalonie p lras su
as q̄ten⁹ illos articulos interdicerēt p sniaz excōicatiōis in
ecclesijs cathedratib⁹. qd ⁊ factū fuit. ¶ Primus error ē.
q̄ si hostia consecrata cadat seu piciať in cloacā. lutū. seu
aliū turpē locū: q̄ remanētib⁹ spēb⁹ sub eis eē desinit cor
p⁹ xp̄i. et reddit substātia panis. ¶ .ij. error ē. q̄ si hostia
cōsecrata a mure corrodāt. seu a bruto sūmatur q̄ reman
ētibus spēbus sub eis desinit eē corpus xp̄i. ⁊ reddit sub
stātia panis. ¶ .iij. error ē. q̄ si hostia cōsecrata a iusto vť
peccatore sūmatur: q̄ dū species dentibus teritur: xp̄s ad
celū rapitur. ⁊ in ventrē hoīs nō trahicit. ¶ .iiii. error est.
q̄ beata maria incōceptione filij sui fuit gratia plena. q̄
ex post in gratia nō p̄fecit. nec p̄ficere potuit. ¶ .v. error
est. q̄ spūs sc̄tus in die p̄thecostes veniēs in beatā virgi
nē mariā ⁊ ap̄tos: btē marie nullā gratiā cōtulit. s̄z tantū
apostolis. q̄ sic erat grā plena: q̄ in grā p̄ficere nō vale
bat. ¶ Consequent̄ vero idē dñs gregorius papa. xj. info
rmatus p eūdē frēm nicholaū eymirici inq̄sitorē q̄ in qui
busdā libellis ocularit̄ eidē oñsis cōtinebant̄ infra scrip
ti articuli erronei. h̄ito sup eis plies cōsilio maḡroz in p̄n
tia dñoz cardinaliū. sc̄ti eustachij. ⁊ sc̄ti angeli a vinione i
palatio dñi pape ⁊ de mādato eiusdē. tādē ipse dñs papa
p suas patētes lras. mādauit eidē inq̄sitiōi q̄ten⁹ ipse cū
dño archiepo terrachone vt dictos articulos hereticales
⁊ erroneos cū suo libello publice cōdēpnaret. ac cōdēpna
tos dictū libellū igni traderet cōsumendū. ⁊ sic factū fuit.
quos q̄dē errores ⁊ hereses posuit quidā heretic⁹ de tar
rachona neofit⁹ de iudeo factus xp̄ianus. ¶ Primus er
ror est. q̄ peruersum dogma impijssimi almerici. arrij. sa
bellij. ⁊ alioz hereticoz nō est heresis de se nisi tantū apd
illū qui ipm̄ eligit animo p̄tinaci. ¶ .ij. error ē. q̄ licitū est
creaturas adorare ⁊ honorare honore ⁊ adoratiōe latric

absqz pctō. ymo meritorie. inq̄ntū sūt reſſentatiue ſui cre
 atoris. ¶. iij. error ē. q̄ lz demōes adorare ⁊ honorare. ho
 noze ⁊ adoratiōe latrie meritorie ſi ſuū rep̄ntēt creatorē.
 ¶. iij. error ē. q̄ nō tm̄ absqz vicio heresis. ymo absqz vl
 lo pctō poſſunt demones adorari dulia niſi q̄ phibitū p
 ecclīa dei. ¶. v. error ē. q̄ eque ⁊ meli⁹ pōt ſacrificās de
 moni excuſari ab ydolatria: quā xp̄ian⁹ adorās ymaginē
 crucifixi vl̄ ſcōz. ¶. vi. error ē. q̄ de iure nature adoratiō ⁊
 ſacrificiū debet demōijs. ¶. vii. error ē. q̄ q̄ victi ſupplici
 js ore negāt deū. corde tm̄ adorāt: nō ſolū nō peccāt. ymo
 ſūt digni remūeratiōe. ¶. viij. error ē. q̄ layc⁹ nō tenet ad
 aliquē fidei articlū credēdū explicite. ſz ſufficit ſibi iſta cō
 cluſio ī genere q̄ credat oē illd̄ q̄ credit ſcā mat̄ ecclīa dei.
 ⁊ iō q̄ ſi layc⁹ credit vl̄ tenet oppoſitū alicui⁹ articuli ex
 ignorātia ⁊ tēptatiōe diaboli nō peccat. ¶. ix. error eſt. q̄
 ois inobediēs p̄ceptis ecclīe ē cēſend⁹ heretic⁹. ¶. x. error
 ē. q̄ ſecta machometi ē eque catholica ſicut fides ih̄ū xp̄i.
 ¶. xi. error ē. q̄ xp̄s. apli. ⁊ oēs angli. ⁊ oēs ſcī ſūt ſciſmati
 ci. ⁊ q̄ p̄fecti⁹ ē eē ſciſmaticū quā catholicū. ¶. xij. error ē.
 q̄ ſol⁹ de⁹ p̄r ē optim⁹. ſz dei fili⁹ ī p̄mo gradu. ſpūs ſan
 ct⁹ ē bon⁹ in. ij. gradu. ſz ois creatura ē bona ī. iij. gradu.

Errores maḡri arnaldi o villa noua

¶. Ad decima queſtio ē. de erroribus. heresib⁹.
 temeritatibus. falſitatib⁹ cōdēpnatis in ca
 thalōia p̄ inq̄ſitores heretice p̄auitatis. au
 ctoritate ap̄lica licet nō de mādato exp̄ſſo
 dñi pape. Et nota q̄ tpe dñi clementis pa
 pe. v. fuit quidā medicus valde famoſus vocatus magi
 ſter arnaldus de villa noua qui cōdidit multos libros in
 quibus erant quā plures errores inſerti. qui fuerūt cōde
 pnati p̄ frat̄rē ioh̄anē de leugero ordinis frat̄rū p̄dicato
 rū inq̄ſitorē. ⁊ p̄ dñm gaufredū de crudillis p̄poſitū in

ecclia terracone vicariū generalē sede vacāte . anno dñi
M.DCCC.XVII. q̄ errores fuerūt cōdēpnati de multoz cōsi-
lio theologoz. ¶ **¶** i. error est. q̄ natura hūana a deo
assūpta est eqlis deo in oib⁹ bonis suis. ⁊ q̄ tā alta sit hu-
manitas i xp̄o q̄ntū diuinitas ⁊ tm̄ possit. ¶ **¶** ii. error ē. q̄
quā cito aīa xp̄i fuit vnita deitati: statī ipsa aīa sciuit oīa
q̄ dītas scit. q̄ alias nō ut dicebat fuisset cū ea vna p̄sona
p̄cipue q̄ scire est circūstātia p̄tinēs ad suppositū indiui-
duale ⁊ nō ad naturā. ¶ **¶** iii. error ē: q̄ diabolus ingenio-
se fecit totū pplm xp̄ianū deuiare a veritate dñi nr̄i iesu
xp̄i. sic q̄ suggestit ⁊ euacuauit pplz xp̄ianū. q̄ nō dimisit
in eo nisi pellē. i. apparētiā cult⁹ eccliaistici quē fecit ex vsu
⁊ fides quā habet est talis qlis fides demonū. ⁊ q̄ totus
populus xp̄ian⁹ ducit̄ ad infernū. ⁊ q̄ pplus xp̄ian⁹ p̄ sin-
gulos stat⁹ palā. vita. morib⁹. ⁊ affectib⁹ ipsum abnega-
uerūt. ⁊ q̄ in toto corpe xp̄i collegij vsqz ad verticē. a plā-
ta pedis: nō solū viuit s̄z impat ⁊ regnat talis apostasia.
¶ **¶** iiii. error ē. q̄ oēs claustrales sūt extra charitatē ⁊ dāp-
nant. ¶ **¶** v. error ē. q̄ male fecerūt doctores theologī q̄ al-
liq̄d de p̄bia posuerūt in suis opib⁹. studiū p̄bie totalr̄ cō-
dēpnādo. ¶ **¶** vi. error ē. q̄ reuelatio facta cirillo ē p̄cilioz
cūct⁹ scriptur⁹ sacris. ¶ **¶** vii. error ē. q̄ opus mie plus pla-
cet deo q̄ sacrificiū altar⁹. ¶ **¶** viii. error est. q̄ stabiliēs ca-
pellanias vel faciēs celebrari missas post mortē: nō facit
opus charitat⁹. nec ex h̄ meret̄ vitā eternā. ¶ **¶** ix. error ē q̄
q̄ in vita sua scit multitudinē indigētū ⁊ marie amicoz ⁊
cōgregat ⁊ tenet supflua ad stabiliēdū capellanias. ⁊ p̄-
petuādū missas post mortē certū est q̄ talis cadit i eternā
dāpnationem. ¶ **¶** x. error est. q̄ in sacrificio altar⁹ sacer-
dos offerēs. vel offerri faciēs. nihil deo de suo offert. etiā
voluntatē. ¶ **¶** xi. error est. q̄ elemosyna magis represen-
tatur in passione xp̄i quā in sacrificio altar⁹. ¶ **¶** xii. error
est. q̄ in sacrificio misse non laudatur deus opere: sed

solū ore. **¶** .xiiij. error ē. q̄ i cōsultatōib⁹ papalib⁹ nō ē scia
nisi opū hūanoꝝ. **¶** .xiiij. error ē. q̄ nūq̄ de⁹ cōminat⁹ ē et
nā dāpnationē p̄tōrib⁹. s̄z malū exēplū p̄bētib⁹. **¶** .xv. er
ror ē. q̄ anno ab incarnatiōe dñi. **AD**.ccc. xxx. v. eēt. mūdi
finis totaliter ⁊ ex toto. **Errores pet̄ ollerij.**

¶ Itē tpe dñi iohānis pape. xxiij. surrexit in ciuitate bar
chinoñ quidā vocat⁹ petr⁹ ollerij de maioricis oriūd⁹ cū
q̄busdā cōplicib⁹ suis q̄ posuit multa de heresibus ⁊ er
rorib⁹ bigardoꝝ inter quos posuit de p̄p̄o ⁊ cōi. ⁊ tandē
barchinoñ p̄ fr̄ez bernardū de podio circuso ord̄is frat̄rū
p̄dicatoꝝ inq̄sitorē cū ep̄o barchinoñ fuerūt eoz hereses
⁊ errores cōdēpnati. ⁊ ip̄i heretici traditi curie sc̄lari ⁊ cō
busti. **¶ Errores durādi de baldach.**

¶ Itē tpe eiusdē dñi iohānis pape. xxiij. insurrexit in ciui
tate barchinoñ q̄dā vocat⁹ durādus de baldach ciuis ge
rūde cū quodā suo cōplīce q̄ dogmatigauit hereses ⁊ er
rores bigardoꝝ de p̄p̄o. s̄. ⁊ cōi. ⁊ vltēri⁹ q̄ matrimoniū
nō erat nisi meretriciū occltū. Tandē gerūde p̄nte dño ia
cobo rege aragōie fuerūt cōdēpnati p̄ dñz ep̄m gerūden̄
de villa marina ⁊ fr̄em arnaldū burgueti ord̄is fr̄m p̄di
catoꝝ inq̄sitorē heretice p̄auitatis. ⁊ ip̄i vt ip̄enitentes
fuerūt traditi curie seculari ⁊ in igne cremati.

Hereses bonanati bigardi.

¶ Itē tpe dñi bñdicti pape. xj. insurrexerunt in cathalo
nia. i. in villa franca de penedes q̄z plures bigardi. quoz
erat p̄ncipalis heresiarcha quidā p̄sbyter vocatus frater
bonanat⁹. q̄ añ ab iurauerat postq̄z tradit⁹ fuerat vt im
penitēs sc̄lari curie. ⁊ iā ex vno latere assat⁹ finxerat se pe
nitere. Iste cū p̄dictis posuerūt hereses bigardoꝝ. ⁊ tandē
p̄ dñm ferrariū d̄ apillia ord̄is fr̄m p̄dicatoꝝ ep̄m barchi
noñ. ⁊ fr̄ez guillelmū costa eiusdē ord̄is inq̄sitorē fuit eoz

cōgregatio cōdēpnata ⁊ domus eoz hītatīōis ī villa frā
ca dirupta. ⁊ eoz hereses cōdēpnate. ⁊ dicit⁹ fr̄ bonanat⁹
⁊ relaps⁹ ⁊ īpenitēs tradit⁹ curie scl̄ari ignib⁹ cōsumēd⁹
ceteris cōplicitibus penitētibus. erroribus abiuratis.

¶ Errores iacobi iusti bigardi.

¶ Itē tpe dñi clemēt⁹ pp. vj. insurrexerūt ī ciuitate valētie.
qdā bigardi quoz erat pncipal⁹ qdā vocat⁹ iacob⁹ iusti. q̄
dogmatizauerat īscriptas hereses bigardoz. ⁊ int̄ alias
q̄ cōdēpnati religiosi. clerici. ⁊ layci p dictis heresib⁹. tā
p dñm clemētē ī curia. q̄ p inquisitores in alijs mūdi ptis
b⁹ erāt bñi ⁊ in celis m̄res dñi ihu xp̄i. ⁊ tāde eoz hereses
fuerūt valētie cōdēpnate p fr̄em nicholaū roselli inq̄sitorē
re ordinis p̄dicatoz factū postmodū p̄sbyterū cardinalē
⁊ p dñm vgonē de fenoleto ep̄m valētinū. ⁊ tres iā mort⁹
tui. s. guillelmus geraldī. gilbert⁹. ⁊ bartholome⁹ fusterij
exhūati. ⁊ vt īpenitētes heretici cōdēpnati. ⁊ dicit⁹ fr̄ iaco
b⁹ iusti dictis heresib⁹ abuiratis īmurat⁹ mortu⁹ ē ibi. ¶

¶ Errores fratris berégarij de mō te falcone ordinis cisterciēn de populeto.

¶ Itē tpe inocēcij pape. vj. insurrexerūt ī cathalonia. ī vil
la q̄ dicit⁹ mōs alb⁹ qdā q̄ ausi sunt dogmatigare. q̄ om
nia de genere bonoz q̄ fiēda sūt. sūt fiēda dei puro amore
nec ex alia causa. nec spe mercedis eterne. Iste error ibi in
ualuit. actor fuit fr̄ berégari⁹ de mōte falcone cisterciēn or
dinis de monasterio populeti. Tādē iste error fuit cōdē
pnat⁹ solēpniter ⁊ publice p fratrem sancium archiep̄m ter
rachon ordinis fr̄m minorū. ⁊ p dñm fr̄ez nicholaū roselli
ordis p̄dicatoz supra dictū inquisitorem.

¶ Errores nicholay de calabria.

¶ Itē tpe eiusdē dñi inocēcij pape. vj. insurrexit in catha
lonia. hoc ē in barchinā. qdā vocat⁹ nichola⁹ de calabria

oriūdo⁹. s; i hispania cōuersat⁹. iste publicauit infra scrip-
tas hereses ⁊ errores, q̄ fuerūt cōdēpnati solēpniter ⁊ pu-
blice barchinonē p̄ fr̄em nicholaū eymerici ordīs p̄dicato-
rū inq̄sitorē. ⁊ p̄ dñm arnaldū de busq̄ris vicariū ep̄i bar-
chinonē. Sūt aut̄ errores ifra scripti. ¶ Prim⁹ error quē
posuit ē. q̄ q̄dā hispan⁹ heresiacha magn⁹ vocat⁹ gūdis-
sal⁹ d̄ ep̄atu cōcheñ oriūdo⁹. q̄ erat dei fili⁹ i celis eternalr
gñat⁹. l; videret̄ p̄rem ⁊ m̄rez h̄re i terris. ¶ .ij. error ē. q̄
spūs sctūs debebat futuro tpe icarnari. ⁊ tūc ip̄e gūdis-
sal⁹ totū mūdū cōuerteret. ¶ .iiij. error ē. q̄ dicit⁹ gūdis-
sal⁹ nūc m̄z moreret̄ s; viueret i eternū. ¶ .v. error ē. q̄ i die
iudicii gūdis-
sal⁹ ille oraret pro mortuis oībus i inferno
cōdēpnatis. ⁊ eius p̄cibus liberarent̄ ⁊ saluarent̄. ¶ .v. er-
ror est. q̄ in hoīe sunt tria . anima quā formauit deus p̄r.
coꝝpus q̄d formauit de fili⁹. ⁊ spūs: quē creauit de⁹ spūs
sctūs. adducēs illō. formauit de⁹ hoīez de limo terre ⁊ ins-
pirauit in faciē ei⁹ spiraclm vite ⁊ fact⁹ ē hō i aīaz viuētē.
Quā plura posuit hereticalia ⁊ erronea. fatua. piculosa.
⁊ temeraria. p̄pter q̄ vt relapsus tradit⁹ ē brachio scl̄ari.

¶ Errores bartholomei ienouesij.

¶ Item tēpore vrbani. v. insurrexit in barchinona qui-
dam vocatus bartholomeus genouesij oriundus de insu-
la minoricaz. q̄ libellū cōdidit ac publicauit. in quo mul-
te hereses ⁊ errores multi. temeritates. ⁊ falsitates de an-
tix̄po ⁊ eius tēpore ponebant̄. quas cū suo libello dñs be-
regarius daril ep̄iscop⁹ barchinonē. ⁊ frater nichola⁹ ey-
merici ordinis p̄dicatoꝝ inq̄sitor sup̄a dictus de con-
silio multoꝝ magistrōꝝ in theologia in sede barchiono-
nensi publice cōdempnauit. ⁊ libellū ibidē tradi fecerunt
ignibus cōburendū. ip̄so bartholomeo penitente ⁊ erro-
res publice abiurāte. ¶ Primus error est. q̄ p̄figebat cer-
tū tps aduētus antix̄pi. in quo p̄ totū mūdū sui discipuli

apperēt. s. año. **M.** cccc. lx. **C.** ij. error. q̄ tpe antixpi cessa
rēt sacrificiū in ecclia. ⁊ alia eccliaſtica ſacramēta. **C.** iij.
error ē. q̄ xpiani hñtes vſū liberij arbitrij q̄ cōuerterēt p̄
antixpm ſic ſtarēt imobilit̄ i errorib⁹ antixpi q̄ nunq̄ cō
uerterēt. nec cōverti poſſēt ad fidē xp̄i. q̄ character quē an
tixps eis faceret i frōte v̄l i manu h̄ret tātā efficacitā i aīa
b⁹ eoz. q̄ in illis errorib⁹ faciet eos imobiliter p̄petuo p̄
manere. ⁊ cōſequēter q̄ oēs tales xpiani certitudinaliter dā
narent̄. ⁊ igne d̄ celo miſſo etiā corporaliter morient̄. **C.** iiii.
error ē. q̄ pueri puuli xpianoz. etiā iudei. ſarraceni. ⁊ infi
deles ceteri. tā puuli q̄ adulti p̄ antixpm puerſi poſt mor
tē antixpi oēs cōuertent̄ ad fidē xp̄i. ſz nō aliq̄s adult⁹ de
xpianis puerſis. ⁊ finaliter tota ecclia dei eēt de conuerſis
iudez. ſarracenz. ⁊ infideliū ceteroz. Quā plura alia er
ronea poſuit q̄ nō ſunt digna relatione.

C. Nota errores cuiusdā fratris mi
noris qui vocatus eſt frater arnaldus.

C. Itē tpe dñoz. inocēcij pape. vi. ⁊ vrbani. v. ⁊ gregori
ij. fuit quidā de ordine fr̄m minorz i cathalonia i villa po
dijceritani. dioceſis vrgelñ vocat⁹ fr̄ arnald⁹ mōtanerij
q̄ hereses ⁊ errores quos poſuit noluit ab iurare. ſz finre
rit ſe velle facere ſz fugit. ⁊ citat⁹ reſpōſur⁹ de fide nō cō
paruit. ⁊ ſtetit in tali p̄tinacia p̄ annos. xix. Tandē p̄dict⁹
fr̄ nichola⁹ eymirici inq̄ſitor ord̄is fr̄m p̄dicatoz: cōſulta
to p̄mit⁹ p̄mo dño papavrbano. v. ⁊ demū gregorio. xi. ⁊
dñs p̄dict⁹ berēgari⁹ daril tūc ep̄s vrgelen dictū fr̄m ar
naldū p̄tinacē hereticū q̄ publice p̄dicabat ⁊ defendabat
infra ſcriptas hereses ⁊ errores i ſede vrgeli publice decla
rauerūt. ⁊ ei⁹ hereses ⁊ errores publice cōdempnauerūt.

C. Prim⁹ quoz erat. q̄ dñs ihs xps ⁊ ei⁹ apli nichil ha
buerūt i pp̄rio ⁊ cōi. **C.** ij. error ē. q̄ null⁹ pōt dāpnari q̄
deferat hitū bt̄i fr̄aciſci. **C.** iij. error ē. q̄ bt̄us fr̄aciſcus oī

anno semel descēdit ad purgatoriū ⁊ extrahit inde aīas il
lorū q̄ in hac vita fuerūt de ordine suo. seu ordinib⁹ per
ipsum institutis. ⁊ ducit ad paradysū. ¶.iiij. error ē. q̄ or
do beati francisci in perpetuū durabit.

¶ Errores duorū scz Geraldi sega relli. et Dulcini nouariensis.

¶ Dodecīa q̄stio est de heresib⁹ ⁊ erroribus
pseudo apostolorū. q̄ in surrexerūt in partis
bus lōbardie. vbi sunt ꝑ ecclie ꝑlatos ⁊ in
quisitores cōdēpnati. ¶ Nota ꝑ ꝑporibus
dñi honorij pape. iiij. bonifacij. viij. nicho
lai. iiij. clemētis. v. in ep̄atib⁹ ꝑgamēsi ⁊ nouariē. ⁊ par
tibus circūuicinis. insurrexerunt duo magni heresiarche
scz geraldus segarelli ꝑgamēsis. ⁊ dulcin⁹ nouariē. q̄ to
tā terrā illā suis ifrascript⁹ errorib⁹ iꝑlētēs cōgregatōnē
quādā fecerunt. quā ap̄los vocauerūt. q̄ sub nulli⁹ obīa
viuebāt. sed tm̄ se esse subiectos soli deo ⁊ nulli hoī. ⁊ vitā
seq̄ ap̄loꝝ singulariter asserebāt. Isti publice mēdicabāt
ꝑpi ap̄los se dicebāt. in plateis ⁊ vicis ea q̄ sibi appone
bant publice māducabāt. ꝑnīaz ꝑ vicos ⁊ plateas ꝑdica
bant cū mātello albo ad collū ꝑ modū pallij eleuato ⁊ tu
nica alba. ac lōgis crinib⁹ aliquñ vtēdo. in pedib⁹ soleis.
aliquñ nudis pedib⁹ incedebāt. ⁊ a cōi cōuersatiōe fidelīū
vita ⁊ morib⁹ desidētes singularē vitā se ducere ap̄licā si
mulabāt. ⁊ plures ac quā plures inficiebāt. postq̄ eorū
vita ⁊ status ꝑ dñm honorīū papā. iiij. fuit cōdēpnatus
ꝑ suas patētes l̄ras infra positas. tandē post q̄ttuoꝝ an
nos fere q̄bus eorū error in lōbardia iualuit: dictus geral
dus ꝑ ep̄m ꝑgamēsem ⁊ inq̄sitorē fratrem māfredū ordīs
fratrū ꝑdicatorū tꝑe bonifacij. viij. fuit ut heresiarcha. et
margarita eius cōsoꝝ in scelere ⁊ errore fuerunt publice
mēbrati dilaniati. ⁊ postmōꝝ cōcremati. ⁊ finalr ꝑ maioꝝ

ri parte cū magna diligētia p̄latorū illaz partiū ⁊ inq̄si-
torū. ipsoꝝ secta pseudo ap̄loꝝ fuit ab illis finib⁹ extir-
pata. ⁊ cōgregato exercitu magno crucis signaculo insi-
gnita. et collata p̄ dñm clementē. v. indulgētia gñali. He-
reses autē ⁊ errores ipsoꝝ geraldī ⁊ dulcini hereliarcharū
ac eozū seq̄ntiū pseudo ap̄loꝝ sūt hi q̄ sequūt. ¶ Prim⁹
est. q̄ tota auctoritas a dño ihesu xp̄o tradita ⁊ collata
ecclie romane. ē oīno euacuata. ⁊ iā dudū cessauit p̄pter
maliciā p̄latorū. ⁊ q̄ ecclia romana q̄ tenēt. papa. cardi-
nalis. clerici. ⁊ religiosi: nō est ecclesia dei s̄z reprobata ec-
clesia. q̄ pseuerat hodie sine fructu. ¶ .ij. error ē. q̄ ecclesia
romana est illa meretrix q̄ a fide xp̄i apostatauit. de q̄ ioā-
nes scripsit ī apoca. ¶ .iiij. error ē. q̄ tota illa p̄rās q̄ xp̄s
dedit ecclie ab initio: trāsacta est in sectā illoꝝ q̄ dicunt a-
postoli. seu de ordine ap̄loꝝ. q̄ sectā vocāt cōgregationē
sp̄ualē a deo missā ⁊ electā in istis dieb⁹ nouissimis. ⁊ ip̄i
⁊ nulli alij ut dicūt habēt ptatē q̄ beat⁹ petrus apostol⁹
hūit. ¶ .iiij. error est. q̄ gerald⁹ segareli de parma p̄dic⁹
q̄ fuit p̄ncipiū huius secte ⁊ actor: fuit noua plāta pullu-
lās in radice fidei. ⁊ q̄ deus cepit reducere eccliam suā ad
cōseruationē ⁊ p̄fectionē. ⁊ vitā ⁊ statū ⁊ paupertatē ecclie
p̄mitiue. in illo statu ī quo xp̄s cōmisit ecclesiam btō petro
ap̄lo. ¶ .v. error est. q̄ ipsi soli vocati apostoli de p̄dicta
secta seu cōgregatione sunt ecclia dei. ⁊ sūt in illa p̄fectiōe
vite in q̄ fuerūt apl̄i p̄mi. ⁊ iō nō tenent alicui hoī obedi-
re. nec sumo p̄tifici. q̄ ab eo reglā q̄ fuit īmediate a xp̄o
libera ē ⁊ p̄fectissima vita. ¶ .vi. error ē. q̄ nec papa nec
aliq̄s alius p̄t eis p̄cipe q̄ deserāt statū illū seu vitā tā-
te p̄fectiōis. nec etiā p̄t eos excomunicare. ¶ .vij. error ē
q̄ de quolibz statu ⁊ ordine p̄t q̄libz licite trāsire ad eozū
rū vitā ⁊ statū. siue sit religiosus siue secularis. ita q̄ vir
sine cōsensu vxoris. ⁊ vxor sine cōsensu viri p̄t relinq̄re
statū matrimonij. et aduolare ad ordinē ipsoꝝ. ⁊ q̄ null⁹

platus ecclie romane pōt separe matrimoniū: s; ipi pos-
sunt. ¶. viij. error est. q; null⁹ de vita seu statu vel ordine
ipoz pōt licite intrare aliū ordinē seu religionē sine pctō
mortali. nec pōt se supponere abie hoīs cuiuscūq; q; h
eēt descēdeŕ a vita pfectissima ad min⁹ pfectā. ¶. ix. error
est. q; nullus pōt saluari nec intrare in regnū celoꝝ: nisi sit
de statu suo ⁊ ordie. q; extra statū seu ordinē ipsorū deins
ceps null⁹ saluabit. ¶. x. error ē. q; oēs q; eos psequūt: pe-
cāt mortālī. ⁊ sunt in statu dāpnatiōis ⁊ pditiōis. ¶. xi.
error ē. q; null⁹ p̄ romane ecclie pōt aliquē absoluere a
pctis. nisi ess; ita sc̄tūs sic fuit btūs petrus ap̄ls viuēdo ī
oīmā paup̄tate. sine p̄po. ⁊ cū hūilitate. ⁊ nō faciēdo gue-
rras. nec aliquē psequēdo. s; p̄mittēdo quēlz viuere ī sua
libertate. ¶. xij. error ē. q; oēs p̄lati romane ecclie tā mā-
iores c̄q; minores: a tpe sc̄ti siluestri postq; declinauerūt a
mō viuēdi p̄oz sc̄toꝝ sūt p̄uaricatores. ⁊ seductores. exce-
pto fr̄e petro de marone q; fuit papa celestin⁹ appellat⁹.
¶. xiiij. error ē q; oēs ordies religiosoz sacerdotū. diacho-
noz. subdiachonoz ⁊ p̄latoz sūt a fidei catholice detmē-
tū. ¶. xiiij. error ē. q; layci nō tenēt. nec debēt dare decias
alicui sacerdoti vel p̄lato romane ecclie: q; nō sit in tāta p-
fectiōe. ⁊ in tāta paup̄tate in q; fuerūt p̄mi ap̄li. ⁊ ideo di-
cunt q; decimā non debent dare nisi ipsis q; dicūt aposto-
li. ⁊ sunt paupes xp̄i. ¶. xv. error est. q; q̄libet hō vel q̄lis-
bet mulier possūt nudi simul iacere licite: iuicēq; comisce-
ri sine omni pctō: ⁊ tāgere oēs partes corporis. ⁊ oscula-
ri sine oī peccato. ⁊ vir cōiūgere ventrē suū ad ventrē mu-
lieris nudos si stimulent carnaliter: ut cesset tēptatio: non
est peccatū. ¶. xvj. error est. q; iacere cum muliere: ⁊ non
comisceri carnaliter: magis est quam mortuos suscitare.
¶. xvij. error est. q; perfectior vita est viuere sine voto:
c̄q; se astringere voto. ¶. Decim⁹ octau⁹ error est. q; eccle-
sia consecrata non plus valet ad orandum. c̄q; stabulum

equorum vel porcorum. ¶. xix. error est, quod ita bene potest adorari christus in nemoribus et siluis sicut in ecclesiis vel melius. ¶. xx. error est, quod pro nulla causa nec in aliquo casu debet homo iurare nisi pro articulis fidei, et omnia alia potest celare et quantumcumque iuret, dicere veritatem coram prelatibus seu inquisitoribus non tenentur defendere verbo seu voce, sed solum in mente retinere, et in nullo modo dare veritatem, nisi de his que verbaliter continentur in articulis fidei seu preceptis, et si de alijs requiratur ab eis sine peccato metiri, et veritatem sue secte negare ore dummodo teneant eam in corde, ad hoc ut euadant peccatum inquisitorum, sed debent reddere tergiversando, colorando, seu paliando quocumque modo possint pertransire, si tamen non possunt mortem aliter vitare, tunc in tali casu apte debent confiteri et defendere in omnibus et pro omnia predicta doctrinam suam et mori in ea patienter et constanter, et nullatenus aliquem de socijs vel creditibus revelare. ¶. Preter predictos errores in fide et nonnullos alios in dictis pseudo apostolis adinuertos ac plimas etiam quas faciebant in simplicibus deceptions, et cum mulieribus quas secum ducebant inhonestates eos et eorum ordinem, dominus propter honorem, .iiij. condempnavit per litteras suas, sequentis tenor.

¶. Olli felicis recordationis, pro papa, gregorio, .x. predecessori nostro in concilio lugdoneo, omnes religiones et ordines medicantes adinuertos post generale lateranense concilium que nullam confirmationem sedis apostolice meruerunt perpetue prohibitioni subiecit, et que actenus processerunt renouabit, verum sicut ad nostrum apostolicum auditum fama querula referente puenit quodam post generale et ante lugdunense, predicta concilia sub ordinis apostolorum habitu noue religionis assumpserunt, quamquam nullam aliquam confirmationem sedis apostolice meruissent, prohibitionis et reuocationis predictae temerarij presumptores eundem habitum seu ei consimilem sub eodem nomine usque hodie deferentes quibus plures etiam alij assumpto post dictum lugdunense concilium, huiusmodi habitum pro diuersas mundi partes medicando discurrere non verentur, facientes ea que non condecet in animarum suarum periculum, et graue escandalum pluri-

morū: presertim cum nōnulli prauitatis heretice vicio la-
borantes: sub huiusmodi habitu sunt inuenti. Nos igit̃
volentes taliū preuaricatorū insolentem audaciam refre-
nare: et predictā non tam religionē q̃ perniciosam sectaz
penitus abolere: ne forte fideiū simplices falsa sanctita-
tis eorum imagiue seducantur. Vniuersitati vestre per a-
postolica scripta mandamus: quatenus quoscumq; de
predictis in vestris ciuitatibus: et diocesibus inueniri cō-
tigerit: eos ad deponendum huiusmodi habitum moniti-
one premissa per censuram ecclesiasticam appellatione
postposita compellatis: monentes eos: vt si religionis vi-
tam ducere cupiunt: ad aliquam se transferant de religio-
nibus approbatis. Qd̃ si aliqui eorum censuram predictā
contempserint vos cōtra ipsos ad penam carceris
seu alia prout expedire videritis procedatis: inuocato si
opus fuerit auxilio brachij secularis. Ceterū vt predicti
eo facilius a sua insolētia cōpescantur: quo magis a chri-
sti fidelibus abici viderint et contemni: volumus nihilo-
minus q̃ huiusmodi processum nostrum: vestrarum ciui-
tatū et diocesum iteratis vicibus publicantes: ac facientes
per alios publicari eosdem processus auctoritate nostra
moneatis et inducatis attēte ne aliquem de predictis pre-
fatum habitum deferentibus recipere presumant in hos-
pitio vel eis elemosynas largiantur: nec ad deferendū ha-
bitum ipsum seu ei consimilem impendant consilium au-
xilium vel fauorem. Datum rome apud sanctam sabinā
v. idus marcij. pōtificatus nr̃i anno. j. sub anno dñice in-
carnatiōis. M. cc. lxxx. v. ¶ Ad instar ergo dñi honorij
pape. iij. Nicholaus papa quartus vniuersis ecclesiarū
prelatis consimiles litteras destinauit: sub anno domini.
M. cc. xc. pontificatus eius: anno. iij.

Errores manicheorum.

Quartadecima q̄stio ē de heresib⁹ ⁊ errorib⁹
manicheorū: q̄ insurrexerūt ī ptib⁹ italie et
ibi sunt per p̄latos ⁊ inq̄sitores condēnati.
Nā tpe inocēcij pape. iij. in partibus yta-
lie q̄ in archiep̄atu mediolanensi et alijs p̄-
tib⁹ circūuicinis: insurrexit quidā dict⁹ manes a quo eius
seq̄ces manichei sunt dicti: q̄ multas hereses publice di-
uulgauerūt: ⁊ publice ac impudēter in ytalia p̄dicarunt:
pro p̄dicatiōe q̄rū frater petr⁹ de verona ord̄is fratrū pre-
dicatorū inquisitor in partibus āte dictis: ab ip̄is mani-
cheis hereticis est gladijs interfect⁹: ⁊ martyr gl̄iosus ef-
fect⁹. Postea eodē anno sui martyrij sctōrum cathalogo
agregat⁹: ac per sctām eccl̄iam canonizat⁹: qui claret ho-
die multis miraculis gl̄iosus. Istorū aut̄ manicheorū he-
reses ⁊ herrores sunt isti. ¶ Prim⁹ error est: q̄ duos deos
⁊ duos dños asserunt ⁊ fatent̄: s̄m benignū deum videli-
cet ⁊ malignū: creatorē oīm rerū visibiliū ⁊ corporalīū: as-
serentes nō esse factā creaturā corporalē a deo p̄re celesti
quē dicūt deū benignū: s̄ a diabolo malo ⁊ sathana quē
ip̄i vocāt deū malignū ⁊ dñm huius sc̄li: ⁊ p̄ncipē huius
mūdi: sic q̄ duos ponūt creatores: deū videli-
cet ⁊ diabolum ⁊ duas creationes: vnā. s̄. corporalīū visibiliū: alia inuisi-
biliū ⁊ incorporealiū. ¶ .ij. error ē: q̄ cōfingūt eē duas ec-
clesias: vnā benignā quā dicūt eē sectā suā. eāq̄ asserūt
eccl̄iam iesu xp̄i. Aliā vero eccl̄iā malignorū quā dicunt
eē eccl̄iā romanā: eāq̄ impudēter appellāt matrē fornicā-
tionū: babilonē magnā meretricē: basilicā diaboli ⁊ sina-
gogā sathane. ¶ .iij. error ē: q̄ oēs gradus ⁊ ordines ⁊ or-
dinatiōes sctē romane ecclesie ⁊ statuta despiciūt ⁊ dep̄a-
uāt: ⁊ oēs qui fidē ei⁹ tenēt apelāt hereticos ⁊ errātes: nec
aliquē posse saluari in fide romane ecclesie dogmatizāt.
¶ .iiij. error est: q̄ oīa sacramenta romane ecclesie dñi nr̄i
iesu xp̄i eucharistie seu altaris ⁊ baptismi q̄ fit in aq̄ ma-

teriali necnō cōfirmatiōis ⁊ ordīs: et extreme vñctiōis: pe
nitētie ⁊ m̄rimoniij inter virū ⁊ mulierē oīa ⁊ singula asse
rūt ianā atq; vana ⁊ cōfingūt tanq; simie qdā alia loco
īporū q̄ q̄i similia videant̄. ¶.v. error est: q̄ fingunt loco
baptismi sc̄ti in aq̄ baptismū aliū spūalē quē vocāt cons
solamentū spūs sc̄ti: q̄n. s. recipiūt aliquā p̄sonā in sanita
te vel infirmitate ad sectā ⁊ ordinē per impositionem ma
nuū s̄m ritum suum execrabilē. ¶.vj. error est: q̄ loco cō
secrati panis eucharistie corporis xp̄i: cōfingunt quēdam
panē quē apellāt panē b̄ndictum seu panē orōnis quē in
p̄ncipio mēse sue tenēdo in manib; s̄m ritū suū b̄ndicūt:
frangūt ⁊ distribuūt assistētib; ⁊ credētibus suis. ¶.vij.
error est: q̄ loco p̄nie dicūt esse verā p̄niā suscipe ⁊ tene
re eorū sectā ⁊ ordinē: ⁊ suscipiētibus dictā sectā ⁊ ordinē
siue in sanitate siue in infirmitate dicūt oīa pctā eē dimis
sa ⁊ tales esse absolutos ab oībus pctis suis sine alia q̄
cūq; satisfatiōe ⁊ absq; restitutiōe si haberēt aliqd̄ de ali
eno: dū modo seruēt eorū sectā ⁊ ordinē: asserētes se sup il
lo habere ptātem eādē ⁊ tantā q̄zta habuerūt petrus ⁊
paulus ⁊ alij apli dñi nr̄i iesu xp̄i: dicētes cōfessionē sacer
dotū romane ecclie nihil valere penit; ad salutē: nec ip̄am
nec aliū aliquē de ecclesia romana habere ptātem absol
uēdi aliquē a pctis. ¶.viij. error est: q̄ loco sacramēti ma
trimoniij carnalis inter virum ⁊ mulierē: confingunt esse
spūalem matrimoniū inter aiām ⁊ deū: q̄n videlicet ipsi
heretici seu consolati recipiunt aliquem ad sectā ⁊ ordinē
suū. ¶.ix. error est: q̄ incarnationē dñi nr̄i iesu xp̄i ex btā
maria virgine negāt: asserētes ip̄m nō habuisse verū cor
pus humanū: nec verā carnē hoīs sic habēt ceteri hoīs:
nec vere fuisse passum ⁊ mortuū in cruce: nec vere resur
rexiss̄ a mortuis: nec vere ascēdisse in celū cū corpe ⁊ car
ne humana: s; omnia in similitudinē facta fuisse. ¶.x.
error est: q̄ beatam mariā negant fuisse matrē dñi nostri

iesu xpi: negat etiā fuisse mulierē carnalē: s; sectā suā ⁊ ordinē dicūt eē mariā virginē verā pñiaz ⁊ castā ⁊ virginē q̄ generat filios dei qñ recipiūt ad eādē sectā ⁊ ordinē aliquos. ¶.xj. error ē: q̄ negat resurrectionē corporū hūanorū futurā: loco eius cōfingentes q̄dam spūalia corpora: ⁊ quēdā interiorē hoīez in q̄bus ⁊ q̄lib⁹ dicūt resurrectionē futurā eē intelligēdā. ¶.xij. error ē: q̄ dicunt q̄ hō nuncq̄ debet comedere carnes: nec tāgere eas: nec caseū: nec oua: nec aliqd qd nascat̄ ex carne p viā gnatiuā seu cohyt⁹: sic sp̄i faciūt. ¶.xiiij. error ē: q̄ dicūt ⁊ credūt q̄ i aīalib⁹ brutis: ⁊ etiā i auib⁹ sunt spūs illi q̄ incedūt de corpibus hominū: qñ non sunt recepti ad eorū sectā ⁊ ordinē p impositionē manuū sm ritū eorū: ⁊ q̄ trāseunt de vno corpore ad aliud corpus: quare nō comedūt ipsi aliquod animal: nec aliqd volatile: nec occidūt. ¶.xiiij. error ē: q̄ dicūt q̄ nūquā debet hō tāgere alicq̄ mlīerē. Itē p̄dicti manichei faciūt cōgregationē quā vocāt la cōuēca pro eo q̄ hñt illi de cōgregationē inter se multa pacta q̄ s̄uāt pueria ⁊ iniq̄ ⁊ ecclīe dei ⁊ rey publice mltū nociua. p̄dicta secta manichea: ppter eorū p̄fatos errores fuit p sc̄tām romanā ecclīā cōdepnata. ¶.xiiij. q. iij. c. quidam heretici.

¶ Errores valdensiū.

Quartā decima q̄stio ē. de heresibus ⁊ errorib⁹ valdensiū. seu paupū de lugduno. vlt̄ in capatatorū qd idē ē. qui insurrexerūt i ptib⁹ b⁹ frācie ibidē p p̄latos ⁊ inq̄sitores cōdepnati. ⁊ adhuc frequēt⁹ cōdepnāt̄. Mā tpe domini gregoriij pape. ix. circa annū dñi. M. c. lxx. Insurrexit in ptibus gallicanis in archiep̄atu ⁊ ciuitate lugdunū. Quidā vocat⁹ valdensi⁹ seu valden. q̄ relictis oib⁹ p̄posuit seruare euāgelicā paupertatē sicut apli seruauerūt q̄ p̄les sibi adherētes hñt cōgregationē magnā viroz ⁊

mulierū. **Hij** hereses et errores infra scriptos secreta et pu-
blice dogmatigauerūt. tādē archiep̄m et ecclīā metuētes:
inde fugerūt. p̄ ptes frācie et ytalie dispsī. quā p̄les cōpli-
ces hūerūt: multūqz creuerūt: et vsqz hodie errores suos
hinc inde seminauerūt. **Hij** enī vocant̄ valdēses ab eorū
magrō erroris et actore: vocant̄ etiā paupes de lugduno
a ciuitate lugduñ vnde traxerūt originē. Et qz vitā elege-
rūt pauperē: vocant̄ vlteri⁹ incapatati: qz in eorū secta ma-
gis p̄fecta ī capatis eorū seu sup sotularib⁹ signū spāle di-
stintū ad modū scuti publice deferebāt. **Hereses** aut̄ et er-
rores istorū valdēsū sunt hij q̄ sequūtur. **¶ Prim⁹** error
ē. q̄ ipsi nō sunt subiecti romano pōtifici: nec alijs p̄latis
romane ecclīe: asserētes q̄ ecclīa eos p̄sequit̄ et cōdēpnat
indebite et iniuste. **¶ .ij.** error ē: q̄ nō possunt excomunica-
ri a romano pōtifice: nec ab alijs p̄latis ecclīe: nec eis tenē-
tur obedire: et vbi mādet q̄ eorū sectā deserāt et abiurēt: ni-
chil faciēt. **¶ .iij.** error ē: q̄ iurare ī iudicio siue extra p̄ q̄-
cūqz causa: et in quocunqz casu ē illicitū: et mortale pctm̄:
¶ .iiii. error ē: q̄ deiurare ī iudicio corā iudicib⁹ fidei de ce-
lāda v̄tute et nō reuelare cōplices suos ī hac secta nō ē il-
licitū nec pctm̄: s̄z licitū et sanctū. **¶ .v.** error est: q̄ iudicare
hoīez ad supliciū vel ad mortē ī nullo casu ē licitū: ymo sp̄
ē mortale pctm̄. **¶ .vj.** error ē: q̄ decretales ecclīe et cōstitu-
tiōes dñi pape de ieiunijs et festis colēdis nō sūt obseruā-
de: s̄z refutāde et totalr cōdēpnāde. **¶ .vij.** error ē q̄ ipi val-
dēses q̄ntūcūqz sint iliterati: nec ab ep̄is romane ecclesie
ad sacrū ordinē p̄moti: tā viri q̄ mulieres: p̄testatē a deo
solo hñt: sicut apli hūerūt audiēdi cōfessiōes ī foro p̄nā-
li viroz et mulierū: et p̄nias iponēdi salutare. **¶ .viii.** er-
ror ē: q̄ indulgētie q̄ a romano pōtifice seu alijs p̄relatis
ecclīe conferūtur: nullius valoris sunt. efficacie et virtutis.
¶ .ix. error ē: q̄ in sacramēto altaris: panis nō trāsūbstā-
tiat̄ in verū corp⁹: et vinū in sanguinē dñi n̄ri iesu xp̄i: si sa-

cerdos cōsecrans sit peccator. ¶.x. error ē. q̄ oīs homo est peccator: nisi sit de secta eorū. ⁊ cōsequēter q̄ nullus celebras vere cōficat corpus xp̄i nisi sit de eorū secta ⁊ credēs erroribus eorū dē. ¶.xi. error ē. q̄ q̄libz q̄ntūcūqz sit mere laycus. siue sit vir: siue mulier: dū tñ sit de eorū secta potest cōsecrare vere: ⁊ cōficere corpus xp̄i. ¶.xii. error ē: q̄ oīs vir ⁊ oīs mulier de eorū secta ē vere sacerdos. ¶.xiii. error est: q̄ anime decedentiū statim vt decedūt euolāt ad paradysum: vel ad celū: ⁊ descēdūt dāpnati ad infernū: nec aliq̄s purgatoriū intrat. ¶.xiiii. error ē: q̄ purgatoriū nichil ē: ⁊ q̄ misse: orationes: ⁊ elemosine: suffragia: ⁊ alia q̄ fiunt in romana ecclesia p̄ defunctis: nichil eis p̄sunt pro quibus fiunt: nec prodesse possunt. ¶.xv. error est: q̄ sc̄ti qui sunt in celo orationes nostras nō audiunt vnquā. nec exaudiunt: nec pro nobis ad deū orant. quia non est licitum eos orare: nec eorū suffragia implorare: nec pro eis festa celebrare: seu pro eorū reuerencia: sed miracula eorū que ab hominib⁹ recitantur tanq̄ falsa ⁊ ficticia reprobant: nec eis fidē acomodant. ¶.xvi. error ē: q̄ melius est satisfacere libidini quocūqz actu turpi. quā carnis stimūl fatigari: s̄ ē vt dicūt ⁊ ip̄i faciūt in tenebris licitū cū quolibet ⁊ cū q̄libet indistincte carnaliter comisceri: quocūqz ⁊ quociēscūqz cū carnalib⁹ desiderijs stimulent. ¶.xvii. error est: q̄ simbolo fidei non est standū nec credendū: cū sit per romanam ecclesiam vt dicūt ordinatum. ¶.xviii. error est: q̄ nec salutatio angelica. s. aue maria: nec orationes alie quecūqz per romanam ecclesiā ordinate sunt dicēde: nisi pater n̄r tantū: cū hec oratio sola per christū fuerit ordinata. ¶.xix. error ē: q̄ ipsi sunt successores apostolorū in euangelica paupertate. ⁊ vt dicunt cognoscūt melius fidei veritatē: q̄ prelati: clerici: seu religiosi de romana ecclesia: ⁊ q̄ eis non est credendum. ¶.xx. error est: q̄ papa episcopi, ⁊ alij prelati qui habent diuicias huius

mundi: et sanctitatem apostolorum non imitant: non sunt ecclesie dei viri pastores vel gubernatores: sed lupi rapaces et deuoratores: nec talibus christus dignatus est ecclesiam committere sponsam suam: quia eis non est credendum: nec obediendum: sed ipsis solis valdensibus qui habent a deo solo missas celebrandi: confessiones audiendi: penitentias imponendi plenariam potestatem: siue mulieres sint siue mares. ¶ Propter huiusmodi errores et hereses istorum valdensium: seu pauperum de lugduno processu temporis. ipse dominus gregorius papa. ix. ipsos excommunicauit: anathematizauit et condempnauit: ut extra de hereticis. c. excommunicamus vniuersos hereticos: gazaros: parinos: pauperes de lugduno etcetera.

¶ Nota errores bigardorum fratris celorum ordinis fratrum minorum.

Quinta decima questio est de heresibus et erroribus bigardorum: beguinorum: fratris celorum: vel fratrum de provincia de tertio ordine beati francisci qui idem est. Qui insurrexerunt in provincia puincia: et in puincijs narbone. tholose: carcassone: sticilie insula calabria: tuscia: alemania et alijs diuersis mundi partibus: et adhuc dampnabiliter perseuerant in dictis partibus per platos et inquisitores condempnati et cotidie dampnantur. ¶ In tempore domini clemetis pape. v. insurrexit in puincia narbone homo quidam vocatus frater petrus iohannis de ordine fratrum minorum. de villa que dicitur siriacum: diocesis biterrensium oriundus. Hic frater petrus iohannis contra plures hereses et errores indicta puincia verbis et scriptis pariter publicauit: et contra plures homines ad se traxit. Hic condidit dum viueret postillam super apocam. Aliam super matheum: et quedam tractatum de medicitate: et quedam alium de dispensationibus: in quibus libris presertim in postilla super apocalipsim: contra plures hereses et errores inseruit ut

supra patuit. q. ix. ubi multi recitantur. Ex cuius dicti fratres
petri iohannis dictis libellis et postillis: et presertim ex postilla
supra apoca: que remanserunt post eius mortem et remanent hodie
apud bigardos: et per ecclesiam condempnati: et ex propriis inuesti-
tionibus eius sequenti: ut pote fratres michaelis de cesana heretici
dicti ordinis fratrum minorum generalis ministri: et nonnullorum alio-
rum eiusdem ordinis hereses et errores: abhominaciones et blasphemie
contra sanctam ecclesiam pullularunt: et quibus plurimum creuerunt: et
hodie crescunt. Et quibus plures in cathalonia: narbona: biterri:
tholosa: montepeulano: capite stagni: lunelo: marsilia: ca-
labria: sicilia: tuscia: alemania: ac modernis temporibus avi-
nionem existente ibi romana curia: tempore domini clementis:
pape. vi. ac in viterbio tempore urbani pape. vi. Innocentij
pape. vi. fuerunt ut pertinaces heretici condempnati et igni-
bus concremati. ¶ Hereses autem et errores bigardorum fratrum
celorum: vel fratrum de penia de tercio ordine beati francisci: sunt
isti. ¶ Primus error est: quod dominus iesus christus in quantum fuit homo
et eius apostoli nichil haberunt in proprio: nec etiam in communi. quod fuerunt
perfecti pauperes in hoc mundo. ¶ .ii. error est: quod dicunt hanc esse
perfectam euangelicam paupertatem: videlicet nichil habere in proprio nec
in communi. ¶ .iii. error est: quod habere aliquid in communi: diminuit de
perfectione euangelice paupertatis. ¶ .iiii. error est: quod apostoli sine
diminutione perfectionis eorum et sine peccato: non potuerunt ha-
bere aliquid nec in proprio nec in communi. ¶ .v. error est: quod dicere
credere: et asserere contrarium: est hereticum. ¶ .vi. error est: quod re-
gula sancti francisci est illa vita iesu christi quam christus seruauit in hoc
mundo: et quam apostolis tradidit: et ipse obseruanda. ¶ .vii.
error est: quod sanctus franciscus tradidit fratribus sui ordinis in re-
gula sua supradictam euangelicam paupertatem: ita quod professores
dicte regule nichil possunt habere: nec in proprio: nec in communi.
¶ .viii. error est: quod dicunt quod beatus franciscus post christum et eius
matrem et aliquid dicunt post apostolos: fuit summus et principis obserua-
tor vite: et regule euangelice: ac renouator eius in isto. vi.

statu ecclie in quo dicunt. iam nos est. **C. ix.** error est. quod regula
scti fraciſci dicunt esse euangelium xpi. ac unum et idem cum euangelijs
xpi. **C. x.** error est. quod qui eam impugnant: contradicunt euangelio
xpi. et per consequens errant et fiunt heretici si in hoc perseverant.
C. xi. error est. quod dicunt: quod sic papa aut aliquis non potest muta
re aliquid in euangelio nec adere in eodem: ita non potest aliquid mu
tare vel adere in dicta regula. nec subtrahere ex eadem. quantum ad
vota substantialia euangelica aut precepta contenta in ipsa. **C. xii.**
error est. quod dicunt quod papa non potest dictam regulam euangelicam scti
fraciſci quassare vel immutare. ac tollere ordines scti fraciſci. que
euangelicum ordinem esse dicunt. **C. xiii.** dicunt de tertia regula. **C. xiiii.**
error est. quod dicunt quod papa non potest facere constitutionem vel de
cretalem per quam dispenset ac concedat fratribus minoribus quod possint
habere bladum. vinum. ad suadum in comitiis. in granarijs vel cellarijs.
pro tempore futuro ad suum usum seu victum necessarium. et quod hoc esset
facere contra euangelicam regulam scti fraciſci et euangelium xpi.
C. xv. error est. quod dicunt quod dominus papa iohannes. xxiij. faciendo
quendam constitutionem que incipit quod quorundam. in qua dicit concedere et
dispensare cum fratribus minoribus quod possint congregare vinum et
bladum in cellarijs et granarijs pro tempore futuro ad arbitrium pre
latorum ordinis ipsorum: fecit contra euangelicam paupertatem. et per conse
quens ut dicunt contra euangelium xpi. et ideo dicunt quod factus est he
reticus. et quod ex hoc perdidit potestatem papalem ligandi et solvendi
et alia faciendi si in hoc perseveravit. et prelati per eum facti ex quo dis
cta constitutionem fecit: non habent aliquam ecclesiasticam iurisdictionem
seu potestatem. **C. xv.** error est. quod omnes prelati et alij que eidem domino
pape in dicta constitutione facienda presenserunt ac presenserunt scienter:
ex hoc facti sunt heretici. et si in hoc pertinaciter perseverent: quod dictam potestatem
seu iurisdictionem ecclesiasticam perdidissent. **C. xvi.** error est. quod
dicunt quod omnes fratres minores que dictam constitutionem fieri procura
runt. ac que eidem consenserunt. et eam recipiunt. vel ea utuntur. ex hoc he
retici sunt facti. **C. xvij.** error est. quod dicunt quod dominus papa non
potest facere pro se deum quod aliquis frater minor etiam de ipsius licentia

transeat ad aliq̄s aliā religionē seu ordīez nisi ip̄e fr̄ minor
sit ⁊ alij fr̄es eiusdē ordīs hēant aliq̄s diuitias ī cōi. q̄ vt
dicūt hoc eēt descēdere a maiori ⁊ altiori gradu seu statu
p̄fectōis ⁊ v̄tutis. ad minorē ⁊ inferiorē. ⁊ hoc eēt destitue
re ⁊ nō cōstituere. q̄ potestas pape ē data solū in cōstitu
tiōez ⁊ nō destructionē. ¶. xviii. error ē. q̄ dicūt q̄ si aliq̄s
fr̄ minor fact⁹ fuerit ep̄⁹. vel cardinal. vel etiā papa: tenet
suare votū paupertatis a se pri⁹ factū s̄m regulā scti fr̄acis
ci. ¶. xix. error ē. q̄ dicūt. q̄ p̄fectior stat⁹ qui sit in ecclia
dei. ē stat⁹ fr̄m minor. qui paupertatē euāgelicā vouerūt ⁊
p̄miserūt. nec stat⁹ p̄latorū ad p̄fectionē eius p̄tingit. s̄
illi p̄lati qui de ordīe fr̄m minor assumunt vbi paupertatē
euāgelicā p̄miserūt ad q̄s suādā sunt p̄petuo obligati ad
eādē p̄fectionē p̄tingāt si votū suauerūt a se prius factū.
¶. xx. error ē. q̄ dicūt q̄ illi q̄ttuor minores fr̄es de ordīe
scti fr̄acisci. q̄ sub āno dñi. M. ccc. xviii. ap̄d marsiliā p̄ in
q̄sitorē heretice p̄auitatis q̄ etiā erat de ordīe fr̄m minor
fuerūt velut heretici cōdēpnati. ex hoc vt ip̄i dicūt q̄ nole
bāt suare ⁊ tenere puritatē ⁊ v̄itatē ⁊ paupertatē dicte regle
scti fr̄acisci. ⁊ q̄ nolebāt cōsentire ī relaxatiōe regule. nec
recipe dispēsationē p̄dicti dñi iohānis pape factā sup illa
nec sibi. nec alijs sup hoc obedire: fuerūt cōdēpnati ī iuste
p̄ veritate regule euāgelice defendēda. iō dicunt ip̄os nō
fuisse hereticos s̄ catholicos. ⁊ etiā m̄res gliosos. ip̄oz im
plorāt orōnes ⁊ suffragia ap̄d deū. ¶. xxi. error ē. q̄ dicūt
multi ex eis. se credere eos esse nōs minores m̄res. nec mi
noris meritū ap̄d deū: q̄s sctōs lauretiū ⁊ v̄centiū m̄res
xp̄i. ¶. xxii. error ē. q̄ quidā ex ip̄is dicūt. q̄ ī ipsis q̄ttuor
fratrib⁹ minoribus. fuit xp̄s itez sp̄ualiter crucifixus. tan
quā in q̄ttuor brachijs crucis. cū paupertas ⁊ vita ei⁹ sint
in ipsis cōdēpnate. ¶. xxiii. error ē. q̄ dicūt q̄ si dñs n̄r
papa mādauit ⁊ cōsēsit: q̄ p̄dicti q̄ttuor fratres minores
fuerint p̄ inquisitorē velut heretici cōdēpnati: ex hoc ip̄e

factus est hereticus, et maior etiam inter alios, cum deberet ipse sicut caput ecclesie perfectionem euangelicam defendere. ¶.xxiiij. error est, quod dicunt quod papa non defendit perfectionem euangelicam in illis quattuor fratribus minoribus, et papalem perdidit potestatem, nec ipsum credunt esse papam, et quod non est ei obediendum in aliquo a fidelibus, et quod ex tunc vacauit papatus. ¶.xxv. error est, quod dicunt quod omnes illi beguini vulgariter appellati, qui se ipsos fratres de penitentia de tertio ordine sancti francisci appellant: qui in istis tribus annis precedentibus, videlicet anno domini. M.DCCC.viiij. vel circa fuerunt per iudicium prelatorum et inquisitorum heretice prauitatis velut heretici condemnati in puincia narbone, et in capite stagni, et apud lodeua, et in dyocesi agathen, et biterren, et apud lunellum, et magaloen dyocesi, qui credebant quattuor fratres predictos minores esse sanctos matres, et credebant et tenebant, et sentiebant sicut ipsi de paupertate euangelica, et de potestate pape videlicet quod eam perdidit, et quod sit factus hereticus, et quod etiam prelati et inquisitores qui dictos fratres persecuti sunt: ex hoc facti sunt heretici. Et quod doctrina fratris petri iohannis olim: tota erat vera et catholica. Et quod ecclesia carnalis, videlicet ecclesia romana erat babilon meretrix magna destruenda et deicienda, sicut olim destructa fuit sinagoga iudeorum incipiente ecclesia primitiua, tales in quibus beguini quibus predicta crederent et defenderent: fuerunt ut ipsi dicunt iniuste condemnati, et pro veritate defendenda, et non fuerunt heretici sed catholici, et dicunt eos coram deo esse martyres gloriosos. ¶.xxvi. error est, quod dicunt quod ecclesia dei adhuc recognoscet quod dicti quattuor fratres minores, et dicti beguini qui fuerunt: velut heretici condemnati: sunt matres, et de eis fiet sollempne festum in ecclesia sicut de magnis martiribus alijs. ¶.xxvij. error est, quod dicunt, quod prelati et inquisitores qui ipsos iudicauerunt et condempnauerunt velut hereticos: et etiam omnes illi qui consenserunt, ac scienter consentiunt in condemnationibus eorum: ex hoc facti sunt

heretici si in hoc perseuerant. et in hoc perdidit ecclesiastica potestate ligandi atque soluedi. et ad ministrandi ecclesiastica sacramenta. nec est eis obediendum a fidelibus christianis. ¶. xviii. error est. quod dicunt quod omnes et singuli predicti quos dicunt esse factos hereticos propter predicta non sunt de ecclesia dei. nec de numero fidelium. sed sunt extra ecclesiam si in hoc perseuerant. ¶. xix. error est. quod dicunt quod omnes illi qui tenent et credunt sicut ipsi beguini. seu pauperes fratres de tertio ordine beati francisci. credunt et tenent de predictis omnibus. sicut tenuerunt et crediderunt illi qui fuerunt velut heretici condempnati. et etiam alij fideles qui non sunt de. iij. ordine. sancti francisci sicut clerici. siue layci qui tenentur aut credunt de predictis sicut ipsi beguini. omnes inquam tales ut ayunt sunt ecclesia dei. et intra ecclesiam dei viuunt. ¶. xx. error est. quod multi beguini et beguine. ac ipsorum credentes recollegerunt occulte ossa combusta et cineres predictorum combustorum qui fuerunt heretici condempnati ad conseruandum sibi pro reliquiis. et tanquam reliquias sanctorum osculabantur et venerabantur sicut aliorum sanctorum ob deuotionem et reuerentiam eorundem. sicut coeptum extitit et inuentum per inquisitorem. et confessiones et depositiones quorundam beguinorum receptas in iudicio. que talia secum habebant. et alios habere et habuisse viderant et sciebant. sic nos inquires de talibus reliquiis apud illos inuentas vidimus et palpauimus et fide probauimus occulata. ¶. xxi. error est. quod aliqui ex beguinis scripserunt et notauerunt nomina predictorum condempnatorum et dies siue kalendas in quibus passi fuerunt sicut matres ut ipsi asserunt. sic ecclesia dei de sanctis et iustis matribus facere consuevit. et nomina eorum annotauerunt in suis kalendariis. et in suis inuocant letaniis. ¶. xxii. error est. quod dicunt quod papa non potest dispensare cum aliquo persona in voto virginis. seu castitatis. etiam si votum illud fuerit simplex et non sollempne quacumque etiam ex tali dispensatione sequeret aliquod bonum magnum ciuitatis. puta reformatio pacis alicuius puincie siue regni. vel conuersio vniuersalis gentis ad fidem christi. quod persona cum qua dispensaret. de maiori et altiori gradu

perfectiōnis descēderet ad minōrē. **¶. xxxiiij.** error ē: q̄ dicūt
q̄ oēs mulieres eēt mortue excepta vna q̄ vouisset casti-
tatē et virginitatē dño: etiā si genus humanū deficeret
nisi talis mulier cōtraheret: papa nō posset cū tali mulie-
re dispensare: nec mulier teneret obedire pape precipiētī
ei ut cōtraheret: et si obediret mortaliter peccaret: et si pro-
pter hoc excoīcaret a papa: talis excoīcatio eēt iniusta et
eā nō ligaret: et si sustineret ppter hoc mortē eēt martyr.
¶. xxxiiij. error ē: q̄ dicūt q̄ nō tenent iurare corā p̄latis
et inquisitoribus c̄quis delati sint esse de secta et heresi be-
guinorū ad r̄ndum eis: nisi solū de fide et articulis fidei.
¶. xxxv. error ē: quia dicūt q̄ si excoīmunicarentur ppter
hoc: quia recusant iurare simpliciter et absolute de verita-
te dicenda in iudicio requisiti: nisi tm̄ de articulis fidei et p̄-
ceptis ac sacramentis: et quia nolunt de alijs respōdere:
et quia recusant suos cōplices reuelare: q̄ talis excoīcatio
est iniusta et q̄ nō ligat eos. **¶. xxxvj.** error est: q̄ dicūt q̄
papa nō pōt s̄m deū inh̄bere beguinis: etiā per sn̄iam ex-
coīmunicatiōis q̄ nō viuāt de mēdicitate c̄quis possent la-
borare de arte sua victū cōgruū procurare: nec tenent sibi
obedire: et si propter hoc condēnent ad mortem dicūt
q̄ essent martyres gloriosi. **¶. xxxvij.** error est: q̄ dicunt et
asserūt q̄ tota doctrina fr̄is petri iōānis de ordine fratrum
minorū est vera et catholica: et eādē dicunt et credunt fuis-
se ei a dño reuelatā: et dicunt fratrem petrum iōānis hoc ip̄m
dū vivebat sn̄is familiaribus reuelasse. **¶. xxxviii.** error
est: q̄ fratrem petrum iōānis coīter vocāt sc̄tm̄ patrem nō cano-
nizatū. **¶. xxxix.** error est: q̄ dicunt eum esse ita magnum
doctorem: q̄ ab ap̄lis et euāgelistis citra nō fuit aliquis ma-
ior eo: et aliqui addūt q̄ fuit maior in sc̄titate et doctrina.
¶. xl. error est: quia dicunt aliqui ex eis eundem fratrem
petrum iōānis veritatē dixisse et tenuisse in eo q̄ dixit et te-
nuit. q̄ christus vivebat qñ fuit pendens in cruce lancea

lāceatus: dicentes q̄ aīa xp̄i fm̄ rei veritatē adhuc erat in corpore sed q̄ xp̄s erat multū exinanitus ideo aspicientibus mortuus videbat̄: ⁊ q̄ ioānes euāgelista iō dixit eū tūc esse mortuū q̄ mortuus appebat. Mathe⁹ aut̄ euāgelista scripsit q̄ xp̄s tūc vnus erat: q̄ fm̄ rei veritetem ita erat: s̄ eccl̄ia abrasit hoc de euāgelio mathei ne cōtrarius videret̄ ioāni euāgeliste. ¶.xlj. error est: q̄ dicunt q̄ scriptura ⁊ doctrina p̄dicti fratris petri ioannis sunt magis necessarie eccl̄ie dei pro isto tpe finali quā alique alie scripture quorūcūq̄ doctorū ⁊ sc̄torū exceptis scripturis ap̄loꝝ ⁊ euāgelistarū q̄ ut dicūt ip̄e magis declarauit et dat̄ intelligere maliciā anti xp̄i ⁊ discipuloꝝ ei⁹. v̄z phiseoꝝ quos dicūt eē platos ⁊ religiosos moderni temporis. ¶.xlj. error ē: q̄ dicūt q̄ illi q̄ non recipiunt ei⁹ doctrinā sunt ceci ⁊ illi qui reprobāt ⁊ cōdenāt ei⁹ doctrinā sunt heretici. ¶.xliij. error ē: q̄ dicūt q̄ si papa cōdenaret doctrinā vel scripturā fratris petri ioānis: cōdenādo eā eēt hereticus q̄ cōdenaret vitā ⁊ doctrinā xp̄i. ¶.xliiij. error ē: q̄ dicūt prout inueniūt in postilla fratris petri ioānis super apoc. eccl̄iā carnalē per quā intelligūt romanā eccl̄iā nō solū p̄ ip̄a roma: s̄ q̄z tū se extēdit romani imperij latitudo eē illā babilonē meretricē magnā de qua loquit̄ ioānes in apoca. ⁊ de ipsa exponūt ⁊ intelligūt q̄ legunt̄ ibi dē: videlz q̄ ipsa ē ebria de sanguine martyꝝ iesu xp̄i ⁊ exponunt de sanguine illoꝝ. iij. fratrum minoꝝ qui fuerunt apud marsiliā cōbusti vt heretici ⁊ cōdenati ⁊ de sanguine beguinoꝝ de. iij. ordine qui fuerūt in istis retro ānis tā q̄z heretici cōdenati ⁊ cōbusti in p̄puincia narbone sicut superi⁹ cōtinet̄ quos asserūt eē martyres iesu xp̄i. ¶.xlv. error ē: q̄ dogmatizāt q̄ ecclesia carnalis videlicet eccl̄ia romana añ p̄dicationē anti xp̄i ē destruēda per bella que cōtra ip̄am faciet fredericus rex sicilie q̄ nūc regnat cū cōplicib⁹ suis qui vocant̄ decē reges qui intelligunt̄ per. x.

capita bestie. de quib⁹ scribit^r i apoca. et q^oda alia de rege
federico rege fracie et rege roberto et ita hec fabulant^r tam
erronea q^{am} insana. ¶. xlvj. error est: q^{od} isti dogmatizat^r q^{od}
in fine sexti stat⁹ ecclesie in quo statu dicunt nos esse qui i
cepit a sco fracisco citra: p^{re}dicta ecclesia carnalis babilon
meretrix magna e reijcienda a xpo sicut reiecta fuit sinago
ga iudeoz et q^{ia} crucifixit xpm q^{ia} carnalis ecclesia crucifi
xit et psequit^r vita xpi in illis fratrib⁹ quos vocat paupes
et spuales ordinis sci fracisci exponendo tam de pmo q^{am}
de. iij. ordine et psecuti^oe q^{ae} facta e c^otra eos in prouincia
prouincie et in puincia narbone de qua in superiorib⁹ e
tractat^u. ¶. xlvij. error e: q^{od} dogmatizat^r q^{od} sicut reiecta si
nagoga iudeoz a xpo fuerit pauci viri electi ab eo p quos
fuit fundata xpi ecclesia pmitiua q^{ue}ztu ad pmum statu ec
clesie: ita reiecta et destructa ecclesia romana in. vij. statu ec
clesie nuc etia remanebunt pauci viri electi spuales paups
es euangelici quoz maior ps vt aiunt erit de vtroq^{ue} ordi
ne sci fracisci videlicet de pmo et. iij. per quos fundabit^r
ecclesia spualis q^{ae} erit humilis et benigna. In. vij. statu ec
clesie qui incipiet mortuo antixpo. ¶. xlvij. error e: q^{od} do
gmatizat^r q^{od} oes ordines et religiones destruent^r in psecu
tione antixpi excepto ordine sci fracisci que distingunt in
tres ptes: quaru vna dicunt esse comunitate ordinis. et se
cunda dicunt esse illos qui appellati sunt fratriscelli in yta
lia. et. iij. dicunt esse tam in fratribus quos vocant spuales
seruatibus puritate regule sci francisci: q^{am} in fratrib⁹ de
tertio ordine eisdem adherentib⁹. Et prime due partes vt a
iunt destruent^r: et. iij. remanebit vsq^{ue} ad fine mundi dura
tura quia ut aiunt beato francisco sic fuit a domino pro
missum. ¶. xlix. error e: q^{od} dogmatizat^r duplicem antixpm
esse videlicet vnu spuale seu misticu et aliud reale maiore
antichristum: et primum dicunt esse pparatorē vie secundi
et dicunt etia primu antichristum illu papa sub quo fiet et

sub quo iam fit ut aiūt persecutio ⁊ cōdemnatio eorū dē.
C. l. error est: qꝫ determināt tempus infra qđ maior anti
christus veniet ⁊ incipiet predicare: ⁊ finiet cursum suum:
quē antichristū dicunt iam esse natū: ⁊ finiet scđm quos
dā ex eis cursum suū infra annū qui cōputabit. **AD. ccc.**
xxxv. **C. li.** error est: qꝫ dogmatizant qꝫ illi viri spirituales
quos vocant euāgelicos in quibus ⁊ per quos fundabit
ecclia mortuo antixpo p̄dicabūt. **xij. tribub⁹ isrl:** ⁊ cōuer
tent de quilibz tribu duodecim milia: q̄ simul oēs cōgrega
ti erūt. **c. xliiij. milia:** ⁊ hec erit multitudo signata per āge
lū hñtē signū dei viuū: qđ exponūt de btō frācisco: q̄ ha
buit stigmata vulnerū xp̄i: q̄ millitia signata p̄mo pugna
bit cū antixpo ⁊ per eū occidet añ aduentū enoch ⁊ helye.
C. liij. error ē: qꝫ dicūt qꝫ tpe p̄secutiōis antixpi ita affligē
tur xp̄iani carnales: qꝫ desp̄ati dicēt: qꝫ si xp̄s eēt de⁹: non
p̄mitteret xp̄ianos suos tāta mala pati: ⁊ sic desp̄ati apo
statabūt a fide ⁊ morient. Sed de⁹ abscondet p̄dictos vi
ros sp̄uales electos: ne p̄ antixpm vel suos ministros va
leāt inueniri: ⁊ tūc ecclia reduceēt ad numerū p̄sonarū in
quo numero fuit fundata ecclia p̄mitiua: ita qꝫ vix rema
nebūt. **xij. in quibus ecclia fundabit:** ⁊ in quib⁹ fundet sp̄s
sc̄tus in eqli vel maiori habūdātia: quā fuerat infusus su
p̄ ap̄los i ecclia p̄mitiua. **C. liiij.** error est: qꝫ dicūt qꝫ post
mortē antixpi: dicti viri sp̄uales cōuertēt totū mundū ad
fidē xp̄i: ⁊ totus mūdus erit bon⁹ ⁊ benign⁹: ita qꝫ nulla
malicia vel pctm̄ erit in hoib⁹ stat⁹ illi⁹: nisi forte pctā ve
nialia in aliqb⁹: ⁊ oīa erūt cōmunia quo ad vsum: ⁊ non
erit aliq̄s q̄ offendat aliū v̄l sollicitet ad pctm̄: qꝫ maxim⁹
amor erit i n̄t oēs: ⁊ erit tūc vnū ouile ⁊ vn⁹ pastor: ⁊ talis
ouilū stat⁹ ⁊ cōditio durabit p̄m aliquos ex ip̄is per cētū
ānos. Deinde deficiēte amore: paulatim subingredietur
malicia: ⁊ in tm̄ excrescet paulatiue: qꝫ xp̄s propter exces
sum dicte malicie: quasi coget venire ad generale iudiciū

omniū. ¶.liiij. error ē: q̄ ignominiose ⁊ grauit̄ obloquū-
 tur cōtra dñm papā vicariū iesu xp̄i: quē (sicut insani mē-
 te ⁊ scismatici) vocāt ⁊ dicūt esse misticū antixpm maio-
 ris antixpi p̄cursorē ⁊ p̄paratorē vie ei⁹. ¶.lv. error ē. q̄
 vocāt eū lupū rapacē a fidelib⁹ euitādū: ⁊ p̄pham iniu-
 stū ⁊ cecū caiphā p̄tificē q̄ xp̄m cōdēnauit: ⁊ herodē qui
 xp̄m illudēdo derisit: q̄ ut dicūt ip̄e cōdēnat vitā xp̄i deri-
 det xp̄m ⁊ paupes suos molestat iuste. ¶.lvj. error ē: q̄
 dicūt ip̄m papā esse ap̄ū de silua ⁊ singularē ferū: exter-
 minantē ⁊ destruētē maceriā seu clausurā eccl̄ie dei: ita ut
 in eā possint ingredi canes ⁊ porci. i. hoīes q̄ perfectionē
 vite euāgelice dilacerāt ⁊ cōculcāt: ⁊ dicūt q̄ plus fecit de
 malo in eccl̄ia: q̄z oēs heretici p̄cedētes: q̄ tpe hereticorū
 manebit eccl̄ia in statu suo: nūc vero eius tpe carnalis ec-
 clesia destruet̄ q̄ ip̄e solus cū duobus cardinalibus fugi-
 et ⁊ latitabit ⁊ moriet̄ p̄ tristitia ⁊ dolore.

G q̄ p̄dicti errores abūdāt originaliter in
 paupertate euāgelica quā dicebāt esse mēda-
 citer: q̄ xp̄s ⁊ eius ap̄li nō habuerūt aliqd
 in p̄prio vel cōmuni: ⁊ q̄ sup his qb⁹ vtes-
 bant nō hēbant aliqd ius: s̄z solūmodo sim-
 plicē vsum facti iō dñs ioānes papa. xxiij. declarauit con-
 trariū esse verū ⁊ catholicū: ⁊ ista duo hereticalia esse et
 cōdidit de cōsilio fratrum. s. dñorū cardinaliū extrauagātē
 q̄ incipit. cū inter nōnullos sequētis tenoris. ¶. Cū inter
 nōnullos scolasticos sepe cōtigerit in dubium reuocari.
 vtrū p̄tinacit̄ affirmare: redēptorē dñm n̄m iesum xp̄m
 eiusqz ap̄los in p̄prio nō habuisse aliqua nec in cōmu-
 ni hereticū sit cēsendū: diuersis diuersa ⁊ aduersa etiā sen-
 tiētib⁹ circa illos huic cōcertatiōi finē imponere cupiētes.
 Assertionē huiusmodi pertinacē cum scripture sacre q̄ in
 plerisqz locis ipsos nonnulla habuisse asserit cōtradicat
 expresse: ipsamqz scripturā sacrā per quā vtiqz fidei orto

dore probantur articuli quo ad premissa fomentum ap-
te supponat continere mendacij: per consequens quātū ad
eā est: eius fidē in totū euacuās: fidē catholicā reddat eius
probationē adimens dubiā et incertā: deinceps erroneam
fore censendā et hereticā: de fratrum nrorū consilio hoc per-
petuo declaramus edicto: rursusq; in posterū pertinaciter
affirmare: q; redēptori p̄dicto eiusq; apostolis in his que
ipsos habuisse scriptura sacra testat: neq; ipsi ius ven-
dendi cōpetierit: nec illa vēdēdi seu donādi ius habuerit:
ac ex ipsis alia acquirēdi que tamen ipsis de premissis fe-
cisse scriptura sacra testat: seu ipsos potuisse facere sup-
ponit expresse: cum talis assertio ipsorū vsū et gesta eui-
denter includat in premissis nō iusta: quod utiq; de vsu:
gestis seu factis redēptoris nostri dei filij sentire nefas est
sacre scripture contrariū et doctrine catholice inimicum.
Assertionē ipsam pertinacē de fratrum nostrorū consilio:
deinceps erroneam fore censendā ac hereticā declaram⁹.
Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginā nostrarū
declarationū infringere: nec ei ausu temerario cōtra-
ire. Si quis autē hoc attentare voluerit seu presumpserit
indignationē omnipotentis dei et beatorum petri et pauli
apostolorū eius se nouerit incurrisse. Datum auinion. ij.
idus nouembris pontificatus nostri. Anno. viij.

G q; predicte constitutioni. Cū inter non-
nullos frater michael de cesana: ministri ge-
neralis ordinis fratrum minorū patenter con-
tradixit publice et impudenter cū suis com-
plicibus: mendaciter asserendo: q; roman⁹
pōtifer hāc constitutionē. Cū inter nonnullos: nō potuit
cōdidisse. Idē dñs iohannes papa. xxiij. Aliā cōstitutionē
edidit: q; incipit. Ad cōditore canonum: in qua clarissime
ostendit: q; constitutionē potuit facere ante dictam. Verū
quia ille hereticus frater michael de cesana ante dict⁹ cū

quod pluribus complicibus suis dicte constitutioni. Ad conditorum
re canonum etiam detraheret et ambas: videlicet. Cum inter
nonnullos: et Ad conditorum canonum pariter condemnabat.
Iodem dictus dominus iohannes papa tertia constitutione edidit: quae
incipit. Quia quorundam mentes: in qua constitutione utraque
scilicet. Cum inter nonnullos. et Ad conditorum canonum confirma-
uit et errores duos predictos de proprio et communi fortius
extirpauit: et verbis alijs usus fuit. Unde dicit sic. Quia
quorundam mentes et infra. Nos itaque ne refrabricatores
mendationum huiusmodi: ac etiam assertores: de tam pestifera
erronea et damnata doctrina confuscatione: ac confusione omni
ubique digna gloriari valeant: et alios trahere et errorem ausi
defendere publice fuerint damnataque per constitutionem pre-
dictam heresim: ac etiam approbate videlicet quod christus et eius a-
postoli in his que habuisse leguntur: tamen habuerint absque
iure aliquo simpliciter usum facti: ex quo si verum esset sequere-
tur: iesu christi usum fuisse iniustum quod profecto blasphemiam con-
tinet: et est catholice fidei inimicum cum hoc de pertinaci animo-
sitate et erronea non sit dubium processisse: omnes et singulos: qui
verbo ac scripto: per se vel alium: seu alios: talia publice pre-
sumpserunt: ipsos quoque qui eos instruxerunt in talibus
et ut premissa facerent docuerunt: indamnata incidisse here-
sim: ac ut hereticos vitandos fore: de fratrum nostrorum
consilio declaramus. ¶ Si quis autem damnatas per nostram
constitutionem predictas hereses vel ipsarum alteram deinceps
scienter: verbo vel scripto defendere vel approbare
presumpserit: de eorundem fratrum consilio decernimus: ut tam-
quam hereticus ab omnibus euitetur. Adhuc quia constitutio-
nem nostram. Ad conditorum canonum supradictam: insano ausu
impugnare nisi sunt sicut fere districtius de eorundem fra-
trum consilio inhibemus: ne quisquam diffinita ordina-
ta seu facta per ipsum: verbo vel scripto scienter appro-
bet aliquis vel defendat. ¶ Si quis vero contra presump-
e iiii

serit: tanq̄ contumax ⁊ rebellis romane ecclesie ab omni-
bus habeat. Nulli ergo ꝛc. Datū a uinione. iiii. xpus no-
uēbris: pontificatus nostri Anno. ix.

G q̄ p̄dictis duob⁹ errorib⁹ in dictis dua-
bus cōstitutionibus cōdepnatis sup mate-
ria de pprio ⁊ cōi: adhuc ī puincia terracho-
ne nōnulli bigardi ⁊ frēs minores solo no-
mine religiosi a cōuersatione alioꝝ ordinis
fr̄m vita ⁊ morib⁹ desidētes: p̄fatos cōdepnatos errores
in dicta puincia terrachone adhuc defendebāt: ideo dñs
iohānes papa supradictus archiepo terrachoneñ eiusq̄
suffraganeis: ac inq̄sitorib⁹ illaz p̄tiu heretice prauitatis
itez dictos errores: ac frēs eoꝝ defensores a hereticos cō-
depnādo: ⁊ tales publicari mādando: gratijs ⁊ indulgēti-
js sui ord̄is puādo: ac eos p̄relatis ⁊ inq̄sitorib⁹ subiciēdo
l̄ras destinauit tenoris sequentis. ¶ Johānes ep̄us suus
suoz ꝛc. venerabilib⁹ fr̄ibus terrachoneñ eiusq̄ suffra-
ganeis: ac dilectis filijs inq̄sitorib⁹ heretice prauitatis in
puincia terrachonē: auctoritate apl̄ica deputatis: salutē ꝛc.
Quia nōnūq̄ vni⁹ ipunitas ⁊ infra. ⁊ q̄ idignū ē: vt eis
in qua se obedientia subtrahunt quāq̄ ipugnare temere
satagūt puilegijs p̄fruant. ipos oib⁹ ⁊ singulis tā exēpti-
uis quā alijs quibuscūq̄ puilegijs ⁊ gratijs: libertatib⁹
⁊ imunitatibus: tā ord̄ibus suis: q̄ p̄sonis ⁊ locis ipozum
sub qucūq̄ forma vel expressione verborū ab apl̄ica sede
cōcessis: auctoritate apl̄ica oīno puamus: ⁊ p̄ter penas ali-
as: cōtra talia p̄sumētes inflictas quibus ipos subiacere
volum⁹ priuatos p̄petuo: ⁊ ordinarioꝝ locoꝝ iuriditioni
ordinarie quo ad causas omnes: ⁊ omnia alia decernim⁹
manere subiectos. Quo circa: discretiōni v̄re p̄ apl̄ica scri-
pta: in virtute sc̄te obedientie districti⁹ iniūgēdo manda-
m⁹: quaten⁹ singulis dñicis diebus ⁊ festiuis: de quibus
videritis exp̄dicatiōe tales excommunicatos: hereticos: ⁊

scismaticos vt predicat̄ eisq; p̄uilegijs: gratijs: et liber-
tatibus: et immunitatibus priuatos: vos fratres archiepe
et suffraganei faciatis in eccl̄ijs v̄rarū ciuitatum et dioce-
sum publice nunciari. Et vos v̄riq; vices gerentes: v̄ra
ordinaria: et vos filij inquisitores auctoritate apostoli-
ca aduersus eos quos in p̄missis: vel circa ea summarie:
simpliciter et de plano in eisde ciuitatibus et diocesibus re-
peritis deliquisse: tanq; cōtra hereticos et scismaticos: ad
captionē inquisitionē: correctionē et cōpunctionem: iuxta
sanctiōes canonicas a deo diligēter procedere studeatis:
q̄ extirpatis d̄ finib; v̄ris heresibus huiusmodi: catholi-
ca fides illibata remaneat in hac pte. **D**atis auiniōe. r̄c.

¶ Errores fratris henrici de sena ordinis fratrum minorum.

Sextadecima questio est de heresibus et erro-
ribus fratris henrici de sena ordinis fratrum
minorum: generalis ficti ministri nō veri or-
dinis beati francisci: s; ficti: q; fratrum a cō-
muni statu ordinis sui desidentium: in p̄tibus
tucie regni sicilie. **N**otādū q; post cōdēnationē predictā
duarū heresum et errorū de proprio et cōmuni factā per
ionanē papā. r̄ij. in partibus tuscie et insula regni sicilie:
dictis duabus cōstitutionibus non obtēperātes: sed eas
potius cōdēnatas: a cōmuni statu ordinis b̄ti fr̄acisci: vi-
ta et moribus: ac etiā aliquāliter habitu desidētes: ac tota-
liter deuiantes: sibi henricū de sena dicti ordinis sancti
francisci cum predictis suis complicibus fugitiuū et apo-
statā in ministrum generalē talis sue peruerse cōgregati-
onis et ordinis elegerūt sibiq; prefecerunt tam in ydolū
q; prelatum: qui pariter ministros: custodes: gardianos
temeritate cōsiliij eligere presumpserūt: plurimos ad eorū
sectā recipere: sicq; receptis licentiam predicandi: confes-

siones audiēdi cōcedere ausi sunt ⁊ sic i hereses ⁊ errores
plūmos inciderūt: quoz quidē statū cū suis errorib⁹. v. de
q̄bus actū ē supra eadē pte. q. ij. Idē dñs iohānes pape.
xrij. piter cōdēpnauit: ac eos capi mādauit p suā cōstitu-
tionē: q̄ incipit: gliosam: q̄ ē tenoris sequētis. ¶ Gliosam
ecclīā: ⁊ infra. Et ne apd̄ dictaz blaffemiaz sectatores to-
lerablē videat: aut dubiū: d̄ p̄dictis eoz errorib⁹ aliquos
ue latere: ⁊ p̄inde nocere valeāt: p̄ntib⁹ durim⁹ adnotā-
dos. ¶ Prīm⁹ itaqz error ē: q̄ de istoꝝ officina tenebrosa
p̄rūpit: duas fingit ecclīas: vnā carnalē diuicijs p̄ssam:
efluētē delicijs: scelerib⁹ maculatā: cui romanū p̄sulē: alios-
qz inferiores p̄latos dñari asserūt. Aliā spūalē paup̄tate
succintā: in q̄ ip̄i soli: eozqz cōplices cōtinent: ⁊ ip̄i spūa-
lis vite merito siq̄ fides ē adhibēda mēdacijs p̄ncipant.
¶ ij. error ē: quo p̄dictoz insolētū cōsciēcia maculat: vene-
rabilis ecclīe sacerdotes: aliosqz mīstros sic iurisditiōis ⁊
ordis clamitāt auctoritate deſtos: vt nec snīaz ferre: nec sa-
cramēta cōficere: nec subiectū papā iſtruere valeāt: vlt̄ do-
cere. illos fingētes oī ecclīastica ptāte p̄uatos: quos a sua
p̄fidia viderit alienos: qz apd̄ ip̄os solos vt ip̄i sōpniāt.
sicut spūalis vite sc̄titas: sic auctoritas pseuerat. i q̄ re do-
natistaz sequunt̄ errorē: q̄ olim sc̄ismate ab vnitate ecclīe
recedēte. itaqz suā sectā dei grā dixerūt eē coactā: vt null⁹
eā recipe eēt ydone⁹: qui nō foret ip̄oz scelere maculatus.
¶ iij. error istoꝝ: i valdēsū errorē cōiurat: qm̄ ⁊ h̄ij ⁊ illi
in nullū euentū asserūt fore iurādum: dogmatizātes: mo-
talis criminis cōtagione pollui ⁊ pena teneri: quos cōti-
gerit iuramētū religione cōstringi: quoz blaffemias pie-
tas xp̄iana condēpnās: non leuitate nature: s̄z vtilitate: ac
necessitate coacta veritatē p̄teritoꝝ atqz p̄sentū: ⁊ cer-
titudinē futuroꝝ: iureiurandi religione cōfirmat certissi-
me tenens: qz nullatenus de suo genere potest esse pecca-
tū: quod xp̄s exerciuit qui peccatū nō fecit: sed peccatum

omne sua positione dāpnauit: iurauit enī domin⁹: ⁊ apo-
stol⁹ paul⁹ sue operationis exēplo mōstrantes adhuc tā-
tū iuramentū esse prohibitū: ne iurandi facilitas frequē-
tiā: frequentia consuetudinē cōsuetudo periuriū introdu-
cat. Bonū est enī iuramētū per quod veritas rerū diuino
testimonio cōfirmatur: sed malū est illi qui eo malevitur
⁊ a malo: infirmitas humana est vt aliquis vere pferens
iurare cogatur. ¶.iiij. error istoꝝ huiusmodi impioꝝ.
blaffemia de valdēsii venenato fonte prūpens: sacerdo-
tes rite ⁊ legitime secūdū formā ecclesie ordīnatos: quib⁹
libet tamē criminib⁹ pressos: nō posse cōficere vel cōfer-
re ecclesiastica sacramēta cōsurgit. ¶.v. error ē: q̄ sic istoꝝ
rū hominū mētes obcecat: vt euāgeliū xpī i se solos hoc i-
tēpore: asserant esse cōpletū quod hactenus vt ipsi somp-
niant obtectuz fuerat ymo prorsus extinctum. ¶ Multa
sunt alia q̄ isti presumptuosi homines cōtra coniugij ve-
nerabile sacramētū garrire dicunt: multaq; de cursu tēpo-
rū ⁊ fine sc̄li sompniātes: multaq; de anti xpī aduētū quē
iā instare asserunt. flebili vanitate diuulgant: que omnia:
quia partī heretica: partī insana: partī fabulosa cognos-
cim⁹: dampnāda potius cū suis actoribus. q̄ stillo perse-
quēda ac repellēda censemus. ¶ Et quia predicta adhuc
insurrexit peruersa quedā eozum bigardozum ⁊ beguino-
rum congregatio incidentium in errores ⁊ hereses leuiter
supradictas. Idem dominus iohānes papa. xxiij. damp-
nauit istam congregationē ⁊ statum ab eis consimilem:
per constitutionem que incipit: sancta romana: tenoris se-
quentis.

Sancta romana ac venerabil' eccl'ia: cui acto-
re dño lz īmeriti p̄sidem⁹: sicut religiosam ⁊
piā volūtātē benigno fauore p̄sequitur: sic
supstitiosos conatus insolētiū hominū de-

testatur: v3: ne sub ouina pelle gregem dominicum triuicula
lentia lupi rapacis inuadat: sub pietatis ymagine. virus
heretice prauitatis obrepat: et sub pretextu conuersationis
angelice: in cautis mentibus spiritus malignus illudat: cuius rei
gratia sacris est canonibus interdictum: ne aliquis nouum ordinem
aut religionem inueniat: vel habitum noue religionis assumat: sed qui
cumque ad religionem venire voluerit: ingrediat unam de religio-
nibus approbatis. ¶ Nonnulli tamen profane multitudinis viri
qui vulgariter friscelli: seu fratres de paupe vita: ac bizoti: siue
beguini: vel alijs nominibus nuncupati: in partibus ytalie: nec non et
in insula sicilie: et comitatu puicie narbone et tholose ciuita-
tibus et diocesibus et puicijs: alijsque diuersis citramarinis et
ultramarinis partibus: contra dictos canones habitum noue reli-
gionis assumere: congregaciones et conuenticula facere: et superio-
res sibi ipsis eligere: quos ministros seu custodes: vel gardia-
nos aut nominibus alijs appellat: plimos ad eorum sectam recipe in
quibus habitant in comiti publice medicantes: ut eorum secta esset quasi una
de religionibus per apostolicam sedem approbatis: temeritate dampna-
bili presumpserunt et presumunt etiam incessanter. Et ut ipsorum error
veritas: et impietas religio reputetur: plimi eorum: regulam ordinis
fratrum minorum que sanctus frasciscus instituit se profiteri et ad litteram
obseruare conseruauerunt: quamque sub obediencia generalis vel provin-
cialis ministrorum ipsius ordinis non moventur preterentes se a sacre me-
morie celestino pape. v. predecessore nostro huiusmodi statum seu
vite privilegium habuisse: quod tamen etiam si ostenderetur: non valeret: cum
bone memorie bonifacii papa. viij. predecessoris nostri ex certis
causis ronalibus omnia privilegia ab ipso celestino predecessore
nostro concessa que per ipsum bonifacium non contingerit appro-
bari: viribus penitus vacuauit: dictumque privilegium non inueniatur
per eundem bonifacium approbatum. ¶ Quidam autem eorum dictum
habitum et viuendi ritum a quibusdam episcopis: seu eorum superioribus
vel alijs ecclesie prelatibus se recepisse preterdunt: quos nec
eis recipere: nec predictis episcopis: vel eorum superioribus

vel alijs eccliaꝝ ꝑlatiꝝ cōcedere licuit cōtra formā cōcilij
genealis. ¶ Nonnulli ex ip̄is asserētes se eē de. iij. ordie sc̄i
fr̄acisci de p̄nia vocati: ꝑdictū statū ꝛ ritū eoz sub velami
ne talis nois satagūt palliare. ꝛ cū in regula totiꝝ ip̄iꝝ ter
tij ordiꝝ talis viuēdi ritꝝ nullatenꝝ sit cōcessꝝ: qꝛ in erroꝝ
baratruꝝ faciltꝛ ruūt q̄ cōceptꝝ ꝑꝑrijs ꝑꝛm diffinitioibus
ante ponūt: ip̄oz quoꝝ ꝑꝛimi sicut fide digna relatione ꝑ
cepimꝝ. a v̄itate catholice fidei deuiātes eccliaꝝtica sacra
mēta despiciūt. ac errores alios studēt multiꝑꝛ seminare.
¶ Cū itaqꝝ taliū dāpnāda temeritas. i. eiusdē fidei detri
mētū. fideliū scādaluꝝ. ꝑꝑati minoz ꝛ alioꝝ ordinū oppro
briū. ꝛ alias etiā in suaz ꝛ aliaz multaz aīaz ꝑniciē redū
dare noscat. ¶ Nos sectā/ritū/ꝛ statū huiusmodi nō obstā
tibus ꝑmissis eoz excusatioibus q̄s friuolas reputamꝝ: ꝛ
q̄cqd ꝑ eos cōiter vel diuisim. sub religiōis. cōuētꝝ. colle
gij. seu cogregatiois noie vel colore attētatū extitit vꝛ eri
stit: de fr̄m nꝛoz cōsilio auctoritate apꝛica. nullius fuisse ꝛ
eē decernimꝝ firmiter: ꝛ q̄tenꝝ de facto ꝑcesserūt: de consi
lio ꝛ auctoritate ꝑmissa reuocamus oīno: ac ꝑꝑetue ꝑhi
bitioi subicimꝝ: ꝛ ab ecclia dei penitꝝ abolemꝝ: eis dē ꝑso
nis ꝛ alijs q̄buscūqꝛ: sub pena excōicatiois q̄ eas si secꝝ fe
cerit icurrere volumꝝ ip̄o facto. iuigētes exp̄sse: ne statū si
ue sectā. ꝛ ritū huiusmodi ab ip̄is assūptū sectēt vꝛteriꝝ. vꝛ
ip̄m de nouo assumere quo quomō ꝑsumat. ¶ Ep̄os quoꝝ
qꝛ ꝛ eoz supiores: ꝛ alios ꝑlatos quoscūqꝛ q̄ ꝑdictis ꝑso
nis vel alijs ritū viuēdi ꝛ h̄itū supradictos ꝑꝑter apꝛice se
dis auctōtē deiceps cōcesserit: ꝑdicte excōicatiois pene ip̄
so iure decernimꝝ subiacere. dignū enim ē: vt adulterinas
ꝑlatatioes quas nō pater celestis: sed hūane temeritatis
audacia plantat: apꝛtolici culminis censura diuellat: nec
patiatur in agro dñico peruerse cogitationis vepres ori
ri vel ꝑlatare: cui ꝑꝑriū est diuina opitulāte gratia vir
tutes ferere: ac vicia radicitus extirpare. ¶ Nulli ergo. ꝛc.

Datū auinioñ. iij. kalēdas aplis pōtificat⁹ nri. Anno. ij.

Errores pseudo fratrum minorum.

Decima septima questio est: de heresibus et erroribus qui per nonnullos aduersarios veritatis opponentes se dictis determinationibus factis per dictum dominum iohannē papā. xxiij. de proprio et comuni asserunt mendaciter atque false. Et notandum quod post predictas determinationes factas de proprio et comuni in constitutionibus. Cum inter nonnullos. Et quod quorundam: quibus plures pseudo fratres minores a comunibus fratribus vita et moribus beati fr̄cis deuiantes: dixerunt ac falso asseruerunt infra scriptas hereses et errores sequi ex dictis constitutionibus quas dominus benedictus papa. xij. dum esset cardinalis recollegit atque soluit per modum qui sequitur. Nam ipsi heretici posuerunt. xvj. impugnationes contra constitutiones supradictas. quas dominus benedictus xij. mirabiliter soluit. **P**rima impugnatio est: quod asserunt pro sui erroris fundamento: quod apostoli et religiosi vitam apostolorum sequentes non haberent nec habent in rebus consumptilibus usum aliquod ius dominij et proprietatis. aut ius vtendi in spaciali vel comuni. sed usum simplicem facti. domino et proprietate talium rerum penes alium remanente. **A**d istud respondet dominus benedictus papa. xij. et dicit: quod predictum fundamentum esse hereticum declaratum est per in decretali: cum inter nonnullos continetur: vt diligenter considerati appet: contrariatur scripture diuine: scilicet primae doctrine: et consuetudini totius ecclesie. **I**mpugnatio est: quod dicunt: quod dictam paupertatem fuisse christi et apostolorum: determinauit dominus nicholaus papa. iij. in. §. porro abdicatio proprietatis omnium reum. et etiam in constitutione existit. **R**espondit dominus beatus: quod illud in dicta constitutione continetur. tamen scripta diuina verum esse ibi non ostendit: sed solummodo narrat. et tamen iam nos ostendimus quod contrarium haberi potest ex scriptura apostolica et euangelica. ex

Qua scriptura mot⁹ dñs n^r iohānes papa: declarauit dictā assertionē si ptinar eēt: hereticā eē cōtrariā diuine scripture: nec hoc asserit simplicit^r & determinatiue dñs nichola⁹ q̄ dictā cōstitutionē fecit: s; solūmō hoc dicit incidēter & narratiue: posito etiā q̄ determinatiue diceret: nō obstat cū cōtrariū inueniat^r in scriptura diuina si diligēter attendat^r: vt nūc ē p̄ ecclīā determinatū. & patet etiā ex supradictis ī tractatu p̄dicto. ¶. iij. impugnatio ē: q̄ in hīs q̄ p̄tinet ad fidē vel ad mores: qđ determinatū est semel p̄ vnū sūmum pōtificē: nō pōt p̄ aliū reuocari: s; talis ē assertio dñi nicholai de xp̄i & ap̄toꝝ paup̄tate. ¶ Respōdit dñs bñs dicēs: q̄ falsum ē: q̄ petrū qui non ambulabat recte s̄m veritatē euāgelicā reprehendit & correxit paul⁹. vt p̄ galis. ij. & tñ nō erat sibi par: sed inferior. ¶ Itē stephan⁹ papa determinauit: q̄ nullus baptizatus p̄ quoscūq; hereticos veniēs ad ecclīā: rebaptizaretur: sanctus autē ciprian⁹ cū multis ep̄is in affrica celebrās cōciliū determinauit oppositū: videlicet: q̄ baptizati a quibuscūq; hereticis. si ad ecclīam catholicā veniant: rebaptizādi sunt reprobans in hoc stephanū papā. vt patet in cipriani ep̄istolis ad imbaiariū. ad stephanū. & ad ponpeiā. Concilium autē nicenū vtrāq; oppositionē. sancti cipriani ac stephani pape correxit: d̄terminādo q̄ baptizati ab hereticis nō seruātibus formā ecclēsie: venientes ad ecclēsiā baptizētur. ab alijs vero hereticis baptizati: nō rebaptizentur. vt nō sit cōtra articulū fidei. vnū baptisma. ¶ Itē p̄ ml̄tos romanos pōtīfices determinatum fuerat: q̄ matrimoniū factū infra. viij. gradū consanguinitatis debebat separi. & q̄ coytus cū muliere que erat infra dictū gradum erat incestuosus. vt patet. xxxv. q. prima. c. nullum: hoc autem reuocatū est per alios. vt patet: extra: de cōsanguini. & affini. c. non debet: vnde nunc licet in. vij. gradu consanguinitatis matrimoniū fieri: etiā si aliq; m̄lierē in dictis gradib⁹

existētē carnalr cognoscat: non cōmittit incestū. Itē extra
de eo q̄ cognouit cōsanguineā v̄rois sue. c. discretionē tu
am: d̄r ibi: q̄ cū q̄dā legitime matrimoniū contraxisset cū
q̄dā: q̄ ante q̄ carnalr cognosceret: cōsanguineo suo i cō
iugio tradidit renitētē. Ille cū quo matrimoniū cōtraxit
carnalr eā cognouit. Cū ip̄a vellet postea reuerti ad p̄o
rē maritū: ⁊ sup hoc dubitaret: an fieri deberet: papa r̄n
dit: q̄ l̄z q̄dā p̄decessor ei⁹ alexāder determinauerit: tñ ip̄e
dicit: q̄ si mulier hoc vult: licite p̄t ⁊ d̄z p̄ori viro restitui
Et tñ manēte determinatiōe dicti pape p̄decessoris sui: ec
clesia reputasset incestū: si talis mulier carnalr: iungeret p̄
ori marito. Itē extra de sp̄osa duoz. c. l̄z. d̄r q̄ quidā p̄des
cessores dñi alexādi. iij. iudicauerūt: q̄ inter virū ⁊ v̄roē
legitimū matrimoniū p̄ verba de p̄nti exp̄ssum eēt cōtra
ctū siue iuramēto interposito: siue nō: si postea mulier nu
beret alteri a quo carnalr cognita eēt: nō debebat separi
ab isto. ij. Et tñ alexāder papa ibi dicit: q̄ matrimoniū ta
liter cōtractū d̄z separi a sc̄do ⁊ restitui p̄mo. Et sic patet
q̄ p̄mi romani p̄tiffices male senserāt de sepatiōe ⁊ de in
dissolubilitate matrimonij. Ex q̄bus cōstat: q̄ illd̄ circa
fidē ⁊ mores q̄d male determinatū ē p̄ vnū papā. v̄l p̄ cō
ciliū. p̄t p̄ aliū p̄specta meli⁹ veritate corrigi ⁊ emēdari.
Ideo nō ē mirū si dñs iohānes diligētī deliberatione cū
m̄tris peritis in theologia ⁊ in vtroq̄z iure h̄ita: reuocauit
q̄ male dixerat dñs nicholaus: de xp̄i ⁊ ap̄loz paup̄tate.
¶. iij. ip̄ugnatio ē: q̄ dicūt: q̄ si cōtēta i p̄dicta decretali
erijt: sint falsa ⁊ hereticalia: seq̄t q̄ papa nico. errauit i fi
de catholica. ⁊ hereticus fuit. ¶ Respōdet ad hoc dñs be
nedict⁹ dicēs q̄ nō: q̄ dū voluntas nō sit in crimine: si ex
defectu humane intelligētie error contingat: nō est simpli
citer culpabilis error: taliter q̄ debeat pro errore dāpna
bili reputari: vt patet in petro quē paulus reprehendit: ⁊
in cipriino martyre quē sic excusat angustin⁹ in libro de

baptismo contra donatistas. Item quia dicit augustinus ad esycium error vitandus est qui ab homine vitari potest sed mihi quisquam non videtur errare cum aliquid nescire se scit: sed cum putat se scire quod nescit. Facies autem decretale existit non videbatur quod putaret se veritatem fidei ac morum determinare certitudinaliter quod scientia requirit: quod dixit quod si aliquod dubium in sua declaratione insurgeret: non per quoscumque sed per romanum pontificem declarari haberet. multum autem dubitabile erat illud quod dixerat de paupertate christi et apostolorum: et an usus in omnibus rebus possit separari a dominio et proprietate: ideo potuit et debuit dominus iohannes illud dubium declarare: cum contrarium ex scriptura divina et legali possit deduci. Et sic dominus nicolaus non in fide erravit simpliciter: quod non putavit vel putabat se scire quod nesciebat: sed putabat se scire quod non sciebat: alioquin frustra et sine causa si crederet scire se predicta aliquem correctorem vel emendatorem vellet habere: cum illud quod veraciter scit sic esse: impossibile sit aliter se habere et ita ipse non erravit principio se: nec ecclesia sequens eum: quod sub declaratione et correctione auctoritatis apostolice sedis illa que dixit asseruit: propter quod eius error venialis et humanus fuit: nec error simpliciter debet dici: ut patet per dictum augustinum supra inductum: et consimiliter disputans cum pro homine excusat sanctum petrum. ¶. v. impugnatio est: quod dicta decretalis existit: fuit per universalem et sanctam ecclesiam approbata et in concilio generali vienensi approbata et confirmata. ¶ Respondit ad hoc dominus benedictus dicens: quod nunquam fuit approbata per universalem ecclesiam nec aliter nisi ut communes constitutiones papales: nec fuit approbata nec improbata in predicto concilio: nec dominus clemens v. in decretali exini de paradiso dixit: quod dicta decretale existit concilium generale approbavit vel confirmavit. ¶. vi. impugnatio est: quod dicunt quod sequitur ecclesiam romanam multis annis errasse in fide quod est contra articulum fidei: credo in unam sanctam

f

catholicā ⁊ aplicā ecclīā. ¶ Rēspōdit ad hoc dñs bñdī-
ct⁹ dicēs: qđ nō ē imputādus error ecclīe catholice: si aliqđ
dīfiniat papa: vel ecclīa: vel cōciliū generale nō ptinens
ad fidē ⁊ mores: qđ pro tūc qñ dīfiniebat: nō facta plena
discussioe fuit dīfinitū: qđ tñ postea per diligētē inq̄siti-
onē factā appet cōtrariū esse verū frequēter enī cōtigīt:
qđ multa p̄us determinata per cōciliū vel per papā: sunt
postea reuocata: sicut patet per supradicta: ⁊ maxime in
casib⁹ vbi sacra scriptura loquit̄ oīo clare ⁊ exp̄sse. Unde
talibus liberū est absqz nota heretice prauitatis oppina-
ri cōtraria: añ ecclīe determinationē sub articulo fidei po-
sitā: vnde sicut in dño nicolao nō fuit error p̄nitiosus: sed
venialis ex causis supradictis: nec in sequētib⁹ ē añ deter-
minationēz dñi ioānis. Qđ at fuerit pctm veniale in ecclīa
circa p̄ntez materiā v̄l aliā: nō ē incōueniēs. Mā cū dicit
ap̄tus qđ xp̄s sibi exhibuit ecclīaz nō hñtē maculā neqz ru-
gā: debet itelligi de ecclīa triūphāte: nō de militāte: vt di-
cit aug. i. li. retractationū. ¶ .viij. ipugnatio ē: qđ dicūt: qđ
ī decretali exiit cōtinet: qđ ī reb⁹ tpalib⁹ ē cōsiderare p̄pes-
tatē: possessionē: vsū fructū: ius vtēdi: ⁊ simplicē vsū fa-
cti: ⁊ vltimo tāqz necessario eget vita mortaliū: licet alijs
carere possit qđ nulla pōt eē p̄fessio q̄ a se vsū necessarie
substētatiōis excludat: qđ inqz vsus nō iuris s̄ facti tñmo-
do nomē hñs: qđ facti ē tñ ī vtēdo p̄bet vtētib⁹ nihil ius-
ris. Rēndit ad hoc dñs bñs dicens qđ non valet: qđ quo
ad illa: dicta decretalis ē correctā ⁊ emēdata rōnabilr per
illū qđ pōt: ⁊ ita cum ex statuto correcto ⁊ emēdato quo
ad illa qđ sūt correctā ⁊ emēdata arguāt: eoz dicta nō cō-
cludūt. ¶ .viij. ipugnatio ē: qđ dicūt qđ multi romani pōti-
fices ī reb⁹ tpalib⁹ vsu cōsumptibilib⁹ ⁊ nō cōsumptibi-
lib⁹ vsu qđ fr̄ib⁹ minorib⁹ offerunt: danť: vel cōcedunt do-
miniū romane ecclīe suauerūt vsu tñmō simplicis facti
īp̄is fr̄ib⁹ derelicto. ¶ Rēndit ad hoc dñs bñs dicens: qđ
hoc fecerūt alij sūmi pōtīfices de reb⁹ qđ nō cōsumūt vsu.

Dñs aut̄ nicola⁹ fecit hoc de oīb⁹ reb⁹: supponēs tñ dictū suū correctiōi romani pōtificis: et sic dñs ioānes tā ex auctoritate iuris q̄z ex auctoritate eirefuata p̄ dictū suū p̄decessorē cōtrariū multis rōnib⁹ oñdit et determinauit.

¶ .ix. impugnatō ē. qz dicūt q̄ roman⁹ pōtifex diffiniuit carētia talis dñij eē scām et meritoriā et sic xp̄s et apli viā p̄fectiōis oñdētes abdicationē hui⁹ dñij docuerūt et q̄ carētia talis dñij nō ē infructuosa dño cū sit meritoria ac eterna et p̄fessionī paupum oportuna.

¶ Rñdit ad hoc dñs bñs dicēs q̄ illud qd̄ hic dicūt correctū ē rōnabilr p̄ illū q̄ hoc corrigere poterat et debebat oñdēdo eē ipossibile ī talib⁹ reb⁹ vsum facti separi a dñio et q̄ si sepat̄ dñiū: eēt verbale simulatū et enigmaticū.

¶ .x. impugnatō ē: qz dicūt q̄ veniēs cōtra determinatiōez pape et romane ecclie: ē heretic⁹ cēsēdo p̄pter qd̄ nō licuit alicui difinire cōtrariū d̄terminatiōis dñi nicolai.

¶ Rñdit ad hoc dñs bñs: qd̄ illud nō ē verū nisi determinatiō cōtineat̄ ī scriptura diuina vel ex ip̄a euidēter et necessario cōcludat̄: vel nisi ecclia exp̄sse determinet q̄ tale qd̄ sit tenēdū: sic ptinēs ad fidei articulū d̄terminās q̄ dicētes et tenētes cōtrariū sint heretici habēdi: qd̄ at̄ dicit dñs nicola⁹ de paup̄tate et separatiōe dñij et cetera: nō cōtinet̄ ī scriptura diuina nec pōt cōcludi ex ea: nec fuit positū sub articulis fidei.

¶ .xi. impugnatō ē: qz dicūt q̄ dñs ioānes se ip̄m cōdēnat reprobando: reuocādo et ī cōtrariū faciēdo eoz q̄ de xp̄i et ap̄loz paup̄tate decretalis: erijt. cōtinet: qz t̄ps at̄ea p̄nūciauerat d̄cretalē: erijt. eruit: salubriter editas: lucidas: multa qz maturitate digestas p̄t ī cōstitutiōe edita p̄ eū q̄ icipit. quorūdā. rephēdit̄ euidēter.

¶ Rñdit ad hoc dñs bñs dicēs q̄ nō valet: qz dñs ioānes in cōstitutiōe quorūdā questionem de xp̄i et apostolorū paup̄tate et in separabilitate dñij ab v̄su nō accipit determinandā sed solū duos articulos de vestibus fratrum: et de congregando blado: vino et alijs

necessarijs in granarijs & celarijs & i istis duobus articulis
quod vult declarationes dubias addere declarationibus domini
nicolai. iij. & clemētis. v. Et sic verba generalia quae in prologo
dicte constitutionis: quorundam permittunt ad certos articulos
in narratione constringunt: ut patet intuitu eam. Posito etiam
quod ista verba quae isti ponunt tunc dixerit quantum ad omnia contenta
in dicta constitutione: erit quoniam non dicitur. Quae de christi paupertate
erat ventilata: non est inconueniens si postea diligentius veritate
quae sita & repta fore verum contrarium eorum quae dixerat dominus nicolaus
laus: dominus iohannes dictum suum correxerit: asserendo & determinando
nando contenta de paupertate euangelica in decretali non esse so-
lida nec vera. Sic enim & sancti quod prius dixerat frequenter pos-
terioribus correxerunt: quoniam veritas magis incepit per disputa-
tiones vel collectiones scripturarum eis appere: nec erubue-
runt sua dicta corrigere: ut patet per augustinum in suo. li. re-
tractationum & i. ij. epistola ad marcelinum. ¶. xij. impugnatio est
quod dicunt quod si papa iohannes potuit reuocare determinata
praedicta per dominum nicolaum: eadem ratione dominus summus pontifex
potest omnes definitiones suorum praedecessorum reuocare in contrarium
& statuere: ex quo totius fidei & auctoritate ecclesie destructio
sequeret. ¶ Respondit ad hoc dominus beatus dicens quod non valet
quod non sequitur: quod si aliquid definita inconsulte in materia abso-
lute non pertinent ad fidem & mores: possunt & debent reuocari
ergo omnia cum arguantur a particulari ad vniuersale quod fieri non
debet: quod vniuersalis conclusio non sequitur nisi ad praemissas &
vniuersales. Item ea quae euidenter & manifeste continentur in sa-
cra scriptura: vel ex ea de necessitate concluduntur: sunt omnia
incoscussa stabilitate firmata nec reuocari possunt nec eo-
rum contraria statui per quacumque ut dicit augustinus. in. ij. li. de ba-
ptismo: & ielasius papa in epistola ad episcopos dardanie: de nu-
mero autem talium non sunt ea quae dixit de paupertate nicolaus pa-
papa nec unquam pertinuerunt simpliciter ad fidem vel ad mores
cum contrarium esset verum & catholicum: ut in suis ordinationibus.

dñs ioānes papa euidenter ostēdit. ¶.xiiij. impugnatio ē:
qz dicūt qz fm hoc in decretali. exiit. erratū fuit in doctri-
na ⁊ vita xpi ⁊ apostolorz. ¶ Rñdit ad hoc dñs bñs dicēs:
qz verū ē: nō tñ errore pñtioso: cū ad hoc ad plenū ve-
ritas discussa nō fuisset sicut nūc est sz errore veniali sicut
augu⁹ declarat de cipano ⁊ de petro per paulū corrector:
nō. n. fuit volūtas in crimine: sz defect⁹ humane intelligē-
tie potissime qz dñs nicola⁹ dicta sua supposuit correctio-
ni sedis aplice. ¶.xiiij. impugnatio ē: qz dicūt qz sequere-
tur qz in approbatiōe regule fratrum minorū ecclia erraue-
rat. ¶ Rñdit ad hoc dñs bñs dicēs: qz nō sequit tū quia
añ constitutionē. exiit. stat⁹ eorū fuit approbat⁹ tū qz re-
gula eorū nō dicit qz nichil hēant in pprio nec in cōmu-
ni nec dicit qz nō habeāt aliqd ius vtēdi nec dicit qz solū
sint cōtēti simplici vsu facti ad q̄ eos restringit cōstitutio.
exiit. que oñsa ē cōtū ad hoc impossibilis et irrationabil⁹
per dñm ioānē in suis cōstitutioib⁹ sz dicit regula p̄dicta
qz viuāt sine p̄p̄o ⁊ qz nichil sibi approp̄ent nec domum
nec locū nec aliquā rē q̄ verbis possunt verificari si ha-
beant in cōmuni solūmodo phibet qz fratres hēant pro-
priū sicut regule basilij aug⁹. ⁊ bñdicti. ¶.xv. impugna-
tio est: qz dicūt sequi qz in cōcilio dictā decretalē appro-
bate erratū fuit. ¶ Rñdit ad hoc dñs bñs qz in nullo cō-
cilio generali decretalis. exiit. fuit cōfirmata v̄l approba-
ta nec hoc poterit oñdi: ⁊ maxime cum cōstitutio exiit de
paradyso: nō fuit in cōcilio generali vieneñ. sz post cōciliū
in auinioñ. vt hētur fide digna multoz relatiōe. ¶.xvi.
impugnatio ē: qz dicūt qz fm hoc errauit ecclesia aliquos
sc̄tōs de ordine fratrum minorz q̄ in pñti vita ⁊ doctrina diē
clauserūt extremū canonizando pro sc̄tis. ¶ Rñdit ad hoc
dñs bñs dicēs qz nec illi nec alij errabāt simpliciter erro-
re dānabili: sz fm qd errore veniali cōstitutioe exiit nōdū
correcta per eū q̄ poterat: iō canonizari alijs sufragantiz

b^o meritis potuerūt: sicut dicit aug. de b^o cipriano p^omo
li. de baptismo cōtra donatistas. ca. xvij. & xviii. & ille ut d^o
baptizato aliter sentiēs q̄ res se hēat qd̄ postea diligētis-
sima deliberatiōe tractatū ē in catholica veritate pman-
sit & charitatis vbertate cōpēsātū ē & passiōis false pur-
gatū. Et cōsimiliter dici pōt de sanctis ordinis fratrū mi-
noz canonizatis: si doctrinā decretalis. exijt. tenuerūt an-
teq̄ per eccliam correcta & emēdata fuisset.

¶ De libris hereticalibus et erro- neis in extrauagantibus condēnatis.

¶ Decima octaua q̄stio ē: d^o libris hereticalib^o
& erroneis de q̄b^o agit i extrauagantib^o per
eccliam condēnatis. **¶** Notādum ē q̄ in ex-
trauagantib^o nullus liber appet vt talis cō-
dēnat^o nisi in extrauagante dñi ioānis pape
xiiij. q̄ incipit. vir reprob^o. i q̄: libell^o q̄dā & q̄ illū cōtra cō-
stitutiōes supradictas: videlicet cū inter nōnullos: & quia
quorūdā: de pprio et cōi cōfecerat: & ad studia generalia
miserat: & in valuis eccliarū & alijs locis affigi fecerat. s. fra-
ter michael de cesana hereticus p̄dictus dudū genera^l mi-
nister ordiis fratrū minorū tāq̄ hereticalis cum suo actore
heretico cōdēnat^o. **¶** Idē etiā dñs ioānes papa. xiiij. aui-
niōn̄ residēs: i format^o d^o puerfa doctrina fr̄is petri ioānis
d^o ordie fratrū minorū cū magno psilio multoz i theologia
mḡroz & doctoz: cōdēnauit libros fr̄is petri ioānis p̄di-
cti de ordie fratrū minorū vt vere hereticales. s. postillam
sup apocalip̄. postillā sup math. postillā sup epl̄as ca-
nonicas: ppter errores cōtētos i eis & hereses q̄ recitant^o
supra. q. ix. **¶** Itē dñs papa alexāder. iij. cōdēnauit librū
apellatū euāgeliū eternū. quē edidit frater ioānes d^o p̄ma
monach^o d^o quo sup dictū ē. q. ix. **¶** Itē dñs gregori^o pa-
pa. xij. cōdēnauit libros q̄ secūt. Raymūdi lullij. s. librū d^o

pphia amoris. libru de cetū dei noib⁹. libru sniarū. libru
 cōtēplationū. libru de arborib⁹. libru de trecētis puerbi
 is. libru de cōtritiōe: cōfessiōe ⁊ satisfatiōe. libru de oꝛoe.
 libru oꝛonū q̄ ē ali⁹ a p̄dicto. libru amari ⁊ amici. libru d̄
 bñdicta tu. libru d̄ sctā maria. libru de articlis fidei. libru
 de doctrina puerili. libru intētionū. libru de arte amatiua
 libru d̄ aīa. libru d̄ felicitate. libru aplicū. libru de plāctu
 raymūdi. **P**redicta āt. xx. volumina sūt cōdēnata p̄ bul
 lā dñi gregoriꝝ pape. xj. q̄ est tenoris sequentis.

Bulla cōdēnationis librorū ray mundi lullij.

Gregori⁹ ep̄s suus suoz dei: venerabilib⁹
 fr̄ib⁹ archiepo terrachon. eiusqz sufragane
 is. salutē ⁊ aplicā bñonē. **C**ōsuationē puri
 tatis catholice fidei q̄ mlti neqz filij scelera
 ti suis falsis assertiōib⁹ maculare nitētes in
 ter triticū purū agri dñici: pestiferū semē zizanie semināt:
 cū ad nr̄m p̄cipue spectet officiū: vt euellam⁹ praua ⁊ des
 truum⁹ puerfa puidere salubriter: ⁊ aīarū illaq̄atiōib⁹
 obuiare: cōfesti plenīs desiderijs affectantes oportuna in
 his q̄ possum⁹ remedia studio pastoralis sollicitudinīs ad
 hibem⁹. **D**udū siqdē dilect⁹ fili⁹ nicola⁹ eymerici ord̄is
 fratru p̄dicatoꝝ p̄fessor i sacra theologia magr̄ i regnis
 aragonie valētie ⁊ maioricarū iqsitor heretice prauitatis
 nobis exposuit: se i regnis eis dē iuenisse. xx. volumia diu
 soꝝ libꝛoꝝ i vulgari scriptoꝝ a quodā raymūdo lullij ci
 ue maior: ceñ. editoꝝ: i q̄b⁹ ut ip̄i inq̄sitori videbat: mlti cō
 tinebāt errores ⁊ hereses manifeste: ⁊ q̄ nōnulli d̄ p̄dictis
 ⁊ alijs regnis: libris vtebantur eisdē: ⁊ eorum doctrine da
 bant fidē non modicā in grāde suarū periculū animarū.
Suplicauitqz nobis inq̄sitor ipse: vt ne simplices des
 ciperent ex libris ip̄is: dignaremur in hac parte de opoz

tuno remedio puidere. Nos aut cupientes aiaru ia forsam
imbutaru: et q̄ imbui possent ex puerfo dogmate libroruz
illoz piculis celeriter obuiare: dictos libros p̄ venerabile
frem nrm petru ep̄m ostien̄ et p̄ q̄ plures etiā ultra vige-
nū numerū in eadē theologia magros: examinari fecim⁹
diligenter: p̄ quoz relationē tadē habuimus q̄ ip̄i dictos
libros oēs cū multa diligētia legerant et examinauerāt: et
q̄ ultra ducētos articulos erroneos et hereticos inuene-
rāt in eisde sup quib⁹ inter eosde ep̄m et magros sepius
et demū corā nobis h̄ita disputatiōe solēpni ip̄os articu-
los quos ad vitādū plirritatis tediū. et horribilitatē eorū
haberi volumus p̄ntib⁹ p̄ exp̄ssis erroneos et manifeste
hereticos: de dictozū ep̄i et magrozū cōcordi cōsilio cen-
suim⁹ reputādos. Cū aut sicut inq̄sitoris p̄dicti contine-
bat assertio in p̄dictis regnis alij libri qui asserunt editi
a iā dicto raymūdo repiri dicant̄ in quib⁹ huiusmōi iā
repti et alij errores et hereses credunt̄ pbabilr conteneri:
Nos volētes de huiusmōi alijs libris et eoz doctrina ifor-
mari plenarie et sup eis puidere salubriter: ne fideles i er-
rores huiusmōi dāpnabilr p̄olabant̄ fraternitati v̄re de
f̄m nroz cōsilio p̄ ap̄lica scripta comittimus et mādam⁹
q̄tin⁹ dieb⁹ dñicis et festiuis i singlis eccl̄ijs v̄ris cathedra-
lib⁹: ac curatis: nec nō religiosoz quozcūqz ordinū exē-
ptozū et nō exēptoz et iā cisterciēn̄: cartusen̄: cluniacēn̄: grā
dimōteñ: sc̄toz benedicti: et augustini: ac f̄m p̄dictozū: mi-
nozū: et heremitarū eiusde sc̄i augustini: ac carmelitarū: et
diocesib⁹ intra missaz solēpnia existētib⁹ ppl̄is ad diuina
et in p̄dicatiōibus p̄ vos vel alios quā cito comode pote-
ritis faciatis p̄poni: q̄ oēs et singule p̄sone vtriusqz sex⁹:
cuiuscūqz stat⁹: ordinis: vel cōditiōis existāt eayde v̄raz
ciuitatū et diocesum: seu cōmorātes in eis habētes libros
quoscunqz a p̄fato raymūdo editos vt p̄fertur: infra
vnius mensis spaciū vobis assignare: et illi qui sciunt ali

as psonas libros edsoē hñtes : eas vobis reuelare ⁊ noīa
re pcurēt: vosq; libros recipi faciatis eosdē: quos cū eos
hūeritis cō cito comode poteritis curetis nobis fidelit̄ de
stinare: vt ipos sili examini subicere valeam⁹. Ceterū qz
doctia seu poti⁹ dogmatizatio p̄dictoz libroz examiatoz
reperit̄ erronea: hereticalis: ⁊ periculosa nimirū aiabus ⁊
vehemēs suspitio ē habēda q̄ in alijs libris editis a dicto
raymūdo similis vel alij vt proferit̄ cōtineant̄ errores: vo
bis mādamus q̄ oībus ⁊ singulis eisdē psonis v̄rarū ci
uitatū ⁊ diocesib⁹ doctrinā seu potius dogmatizationē ⁊
vsum huiusmōi librozū iterdicere studiatis donec sup his
js p sedē apostolicā aliō fuerit ordinatū. Contradictores
per censurā ecclesiasticā appellatiōe postposita cōpeseēdo
nō obstantibus si aliquib⁹ cōiter vel diuisim a sede apli
ca sit indultū: q̄ interdicī: suspēdi: vel excōicari : aut extra
vel vltra certa loca ad iudiciū vocari nō possint per l̄ras
aplicas nō faciētes plenā ⁊ expressam: ac de v̄bo ad ver
bū de indulto huiusmōi mētionē ⁊ quibus licet exēptiōis
ac alijs p̄uilegijs ⁊ l̄ris aplcis quibuscūq; locis: psonis:
vel ordinib⁹: sub quāq; forma vel expressiōe verborū ab
eadē sede cōcessis: de quib⁹ quorūq; totis tenoribus etiā
de verbo ad verbū in n̄ris l̄ris mētio sit hñda: ⁊ p q̄ prez
sentis mādati n̄ri effect⁹ valeat quōlicet impediri. Insup
volum⁹ q̄ p te frater archiepe tenor p̄ntiū sub tuo vl̄ offi
cialis tui sigillo n̄ris fr̄ib⁹ tuis suffraganeis cui trāsmitat̄
adhīberi volum⁹ velut ipis origialib⁹ plenā fidē. Datis
auiniōn. viij. kalēdas februarij: pōtificat⁹ n̄ri. Anno. vj.

**De libris hereticalib⁹ et errone
is p̄ inquisitores cōdēpnatis.**

D Ecima nona questio est: de libris hereticalib⁹
⁊ erroneis per inquisitores cōdēpnatis. In tē
pore dñi gregorij pape. xj. dñs petr⁹ archiep⁹

terrachon: et frater nicholaus eymerici ordinis fratrum predicatorum inquisitor aragonie: ut vere hereticales et erroneos quedam librum de demonum inuocatione que incipit: mia et veritas: et quedam alium que incipit: vtrum quilibet infidelis tam diuinis quam apostolicis canonibus teneatur obedire: et quedam alia capitula: ut omnia hereticalia et erronea edita per quendam ray mundum neophitum sententiarum et condempnarunt propter hereses et errores in eis contentos: ut supra patet. q. r. ¶ Item tempore domini clemētis pape. v. fuit in partibus cathalonie quidam magnus medicus: vocatus magister arnaldus de villa noua: qui de theologia condidit multos libros: quos tanquam falsos et erroneos auctoritate apostolica: sed non de expresso mandato domini nostri pape: frater iohannes de leugerio ordinis fratrum predicatorum inquisitor aragonie et gaufredus de crudillis vicarius generalis ecclesie terrachone sede vacante sententialiter condempnarunt libros infra nominatos. Librum qui intitulatur: de humilitate et patientia iesu christi: qui incipit: silamo natural. Item librum qui intitulatur de fine mundi en res per vestras litteras. Item libellum qui intitulatur informatio beguinorum seu lectio narbone: et incipit: tots aquells. Item libellum qui intitulatur: ad proximum vel de caritate: qui incipit: beneytsia et loat iesu crist. Item libellum qui intitulatur: apologia: qui incipit ad ea que per vestras litteras. Item libellum seu litteram que incipit: domino suo charissimo. Item libellum qui intitulatur: de nunciatio facta coram domino episcopo gerunden: que incipit: coram nobis. Item libellum qui intitulatur: de elemosyna et sacrificio: qui incipit. Al catholich inquisido. Item libellum que intitulatur: alia informatio beguinorum: et incipit. Als cultiuados. Item libellum qui incipit: per ço comols desejen saber. Item libellum qui incipit: deuant vos senyor don jac per la gratia de deo senyor daragon. Item libellum que incipit: quat fui auiniõ. Item libellum qui intitulatur: responsio contra bernardum ricardi. Isti libelli fuerunt condempnati

pppter mltos errores i eis reptos qui recitant supra. q. xj.

¶ De quibusdam fratribus minoribus propter diuersas hereses igni traditos.

¶ Decima questio ē: q̄ tpe dñi clemētis pape vj. per dñm cardinalē albū delegatū in negocijs fidei fuerunt cōdempnati tanq̄ heretici ptinaces in auinioñ: vbi tūc romana curia residebat ac etiā cōcremati duo frēs minores: vnus vocabat̄ frater iohānes de castilione. Alter frater frāciscus de archata. Postea tpe dñi innocētij pape. vj. fuerūt cōdēpnati p eundē dñm cardinalē albū alij duo frēs minores: ibidē auinioñ: tanq̄ heretici ptinaces: traditi curie seculari: et postea concremati: quorū vnus vocabatur frater mauricius: et alter frater iohānes. Postea tpe vrbani pape. vj. fuerūt nouē frēs de ordine beati frācisci: quorū quidā fuerūt frēs minores: quidā fratriscelli de. iij: ordine in viterbio vbi tūc romana curia residebat: tanq̄ heretici ptinaces cōdēpnati et arsi traditi brachio seculari: quorū noīa in processibus continētur. ¶ Extra romanā curiam fuerunt q̄ plures alij tanq̄ heretici ptinaces cōdempnati. ¶ In tēpore dñi bonifacij. viij. fuit per episcopū parmēsem: et p fratrē māfredū ordinis predicatorū inquisitorē cōdempnatus geraldus legarlini tanq̄ famosissimus heretic⁹ et cremat⁹ in ciuitate parmēsi i ytalīa. ¶ Postea tēpore dñi iohānis pape. xij. in marsilia p ep̄m et inq̄sitorē de ordine fratrum minorū: fuerūt cōdēpnati et cōcremati tanq̄ heretici pertinaces: quattuor fratres minores. s. fr̄ iohānes barrā: fr̄ guillelm⁹ santoni: fr̄ deodat⁹ michaelis: et fr̄ pōtius rocha. ¶ In carcassona etiā. fr̄ bernardus de espinasera: frater raymundus lobeti: frater iohannes de ecclijs: fr̄ hugo de milianis: fr̄ petrus arufati: frater guillelmus vidriani: fr̄ aliosus de cesano: fr̄

petrus de curlato. frater raymūd⁹ de cruce. frater petrus
magri. frater frācisc⁹ de tholosa. frater guillelm⁹ arnaldi
frater arnald⁹ tāclerij ⁊ frater gaufrid⁹ oēs isti fr̄es mino
res ⁊ soroz q̄dā eiusdē ordīs fuerūt tāq̄ heretici p̄tinaces
per ep̄m ⁊ inq̄sitores cōdēnati ⁊ cōcremati. ¶ In tholo
sa etiā frater pett⁹ geraldī. frater petr⁹ hospitalis. frat̄ pe
tr⁹ de honorib⁹. frater petr⁹ calueti. frater raymūd⁹ d̄ bri
tio. frater petr⁹ mozerij. frater bernard⁹ de iacoba ⁊ frat̄
guillelm⁹ de auiniōe: oēs isti fratres minores cōdēnati ve
lut heretici p̄tinaces fuerūt ⁊ cōcremati. ¶ In auiniōe:
frater martin⁹ de narbona. frater frācisc⁹ de archata ⁊ fra
ter ioānes casteliōis ⁊ duos fratres de sauoya. oēs isti fra
tres minores tanq̄ heretici fuerūt cōdēnati ⁊ cōcremati.
¶ Itē in capite stagni: frater ioānis boira. frater petrus
canonici. frater iacob⁹ de riuis. frater ioānis martini. fra
ter bernard⁹ leōis. frat̄ bernard⁹ surriōis ī pesenaco. frat̄
raymūdus fornerij. frater petr⁹ alioni ⁊ frater ioānes del
mezoa ⁊ frater guillelm⁹ seni. ¶ Item in lunello: fratres
guillelm⁹ fabri. petr⁹ dei. raymūdus cāba. petr⁹ alfandi.
berēgari⁹. vesian⁹. guillard⁹. andricus. soroz ioāna. soroz
beatric. soroz baseta. soroz selamūda. soroz hermessendis.
soroz astruga ⁊ alia quedā soroz. ¶ In lodena: frater ste
phanus de sereto. frater bernard⁹ peyroti ⁊ frater frācisc⁹
cus barchoni. ¶ Item in narbona: frater madius de bru
disio frater petrus de branchis. frater bernardus amillij.
frater raymūdus de prenacho. frater bonus hō de vasco
nia. frater petr⁹ de elna. frater bernard⁹ de argilerijs. fra
ter guillielm⁹ de vrgelrijs. frater guillelm⁹ leopdi. frater
castellio de girōda. frater iacob⁹ de cruce. frater beseri⁹ d̄
narbona. frater furneri⁹ de forēsaco. frater petr⁹ alanar
di. Soroz bremūda. soroz helisabeth de scō genesisio. soroz
romana castellana. soroz raymūda de carāta. soroz ricar
da de corebia. ¶ Itē in gerūda fuerūt cōbusti. frat̄ petr⁹

duradi de baldacho. et frater arnaldus duradi. et quidam soror iohanna.
 In barchinensi. frater petrus olerij de maioricis. frater bernardus
 d'ianuarij. frater guillelmus stephani. frater bonanat' sacerdos. et
 quidam nicholaus de calabria. ¶ In valencia. frater guillelmus
 gilberti. frater martinus petri: et mulier quedam petra arnolda
 dicta. In biterris frater guillelmus amili. frater staci' de biterris
 et frater guillelmus petri frater petrus brunii. frater bernardus. frater croat'.
 frater petrus. frater bernardus ferti. frater iohannes olerij. et soror emer
 gardis virgo etatis. xv. annorum. ¶ In venecijs. frater fraci'
 de instorio. In neapolim fratres. petrus fabri cathalanus.
 de barchinonensi. et quidam alius frater episcopus. In anglia. fratres quattuor
 or: quorum nomina memorie non habentur. In burgundia ciuitas
 te metensi. frater albertus de clarega. frater molinari' petri: et quattuor
 alij. omnes isti predicti fratres minores ut pertinaces heretici sunt
 concremati. Post quorum combustionem quibus plures beguini fue
 runt ut heretici condempnati: qui assererent plures supradicto
 rum fratrum minorum esse martyres christi credentes erroribus eor
 rum de. Tempore domini clemetis. vi. in ciuitate biterris de man
 dato eiusdem fuit exhumatus frater guillelmus amilli de or
 dine fratrum minorum: qui post mortem hereticus dampnatus
 eius ossa tracta de fossa combusta sunt.

¶ Errores grecorum.

Questio. xxi. de erroribus grecorum in quibus vs
 que hodie perseuerant. Primus error est: quod spiritus
 sanctus non procedit a patre et filio: sed a solo patre.
 ¶ .ij. error est: quod non potest confici de azimo: sed de
 fermento tantum: et in istis duobus erroribus: sancti do
 ctiores grecorum. Athanasius: cirillus: gregorius nazarenus: ba
 silius: crisostomus: nec grecorum alij sancti patres consenserunt. Est tamen
 verum quod nonnulli sancti doctoris loquentes in caute errores quibus
 plurimos posuerunt: quod errores siue articuli sed ut constat sunt fal
 si: et quibus plures erronei: tamen possunt ut sanctus thomas respondendo ad

dictos articulos de mādato dñi vrbani. iiii. possunt expo-
ni i libro q̄ intitulat̄ cōtra errores grecoꝝ. vbi dicit̄ q̄ p̄p̄t̄
dictoꝝ doctoꝝ dignitatē nō sūt cōdēpnādi: s̄z reuerēt̄ expo-
nēdi: et l̄ sint pl̄es t̄m̄ p̄ncipales et pei⁹ sonātes fuerūt hij q̄
sequūtur. ¶ Prim⁹ error ē: q̄ i diuinis eētia ē genita i fi-
lio. ¶ .ij. ē: q̄ in diuis eētia ē inspirata i spū scō. ¶ .iij. ē: q̄
spūs nō mittit filiū. ¶ .iiii. ē q̄ fili⁹ dei assūpsit hūanā na-
turā in sua essentia. ¶ .v. ē: q̄ hō fuit assumpt⁹ a filio dei.
¶ .vi. ē: q̄ creatura creatori nō cōpat̄. ¶ Predictos articulos
posuit athanasi⁹ .i. iiii. s̄mone gestoꝝ niceni cōcilij. ¶ .vij.
ē: q̄ spūs scūs ē ymago filij. ¶ .viij. ē: q̄ fili⁹ ē i p̄re tāq̄ i
sua p̄pria ymagie. ¶ .ix. ē: q̄ diuina essentia increata ē cō-
cepta et nata de btā v̄gie maria. ¶ .x. ē: q̄ diuina eētia seu
deitas facta ē hō. ¶ .xi. ē: q̄ de⁹ fecit hoīez deū. ¶ .xij. ē: q̄
a xp̄o fuit amota ymago p̄mi p̄ētis. ¶ .xiiij. ē: q̄ qui semel
blaffemauit: i possibile ē nō blaffemare. ¶ .xiiij. ē: q̄ fides
nō ē nobis mīstrata p̄ angelos. ¶ Hos articulos posuit atha-
nasi⁹ in eplā ad serapionē. ¶ .xv. q̄ ihs xp̄s d̄z fili⁹ p̄ne
eētie. ¶ .xvi. ē: q̄ q̄ sunt naturalit̄ dei p̄ris: sūt p̄pria dei
filij. ¶ .xvij. ē: q̄ noīe xp̄i intelligit̄ spūs scūs. ¶ .xviii. ē: q̄
docēte paulo seraphin̄ adiscūt. ¶ .xix. ē: q̄ quō moyses di-
cit de hoīs formatōe: q̄ de⁹ spirauit i faciē ei⁹ spirac̄z vi-
te et fact⁹ ē hō in aīaz viuētē: q̄ istud spiramē siue spirac̄z
nō fuit aīa rōnalis: q̄ tūc fuisset aīa de dei eētie: s̄z intel-
ligit̄ q̄ fuit spūs scūs hoī inspirat⁹. ¶ Hos articulos posuit
cirill⁹ in libro thesauroꝝ. ¶ .xx. ē: q̄ spūs scūs ē in medio
p̄ris et fillij. ¶ Hūc articl̄m posuit gregori⁹ nazāzen⁹ in ser-
mone de epiphāia. ¶ .xxi. ē: q̄ spūs scūs ē verbū filij. ¶ Hūc
articl̄z posuit basili⁹ i s̄mone de spū scō. ¶ .xxii. ē: q̄ spūs
scūs p̄ filiū opat̄. ¶ .xxiii. ē: q̄ i angelis quo ad naturā.
nō dicim⁹ scōz nec tertiū. ¶ Hos articulos posuit basilius.

¶ Errores tartarorum.

Questio. xxij. de heresibus et erroribus tartarorum. Nam tartari cum sint plurimi. in suis erroribus sunt distincti. ¶ Quidam sunt qui ex toto sequuntur errores sarracenorum: et sunt veri sarraceni. ¶ Quidam autem qui hos errores non sequuntur: tamen in erroribus diuersis et difformiter incidunt. Nam quidam adorant lunam. Alii autem adorant et hoc est quasi generale in eos illud animal quod eis mane occurrit primo: siue sit canis: siue sit asinus siue homo: siue aliud quicquid: et cum quibus die de mane non occurrat: nec etiam omnibus eadem die. sed vni vni hominum: aliud aliter. id est difformiter sibi deum constituent et adorant. ¶ Quidam eorum cum sint extra terram suam captiui: et desiderant redire ad eam suspēdunt se vel precipitant. vel aliter infimunt: credentes se reddere ad terram suam per tale modum. ¶ Quidam enim qui magis in eos reputant perfecti: congregatis parentibus et amicis: seu magis coniunctis: et receptis literis a diuersis qui dirigunt amicis eorum defunctis publice cum illis literis letanter et gloriose faciunt se comburi: credentes per tale combustionem et generum mortis ire in saluationem ad consortium beatorum. Isti tartari ut in plurimum sunt homines brutales: nec veteris testamentum nec nouum admittunt: nec alij scientijs intendunt: sed brutaliter viuunt.

¶ Errores turchorum.

Questio. xxij. de heresibus et erroribus turchorum. Turchi communiter sunt sarraceni: et eorum erroribus inuoluuntur alias nullam specialem sectam habent: nec certum errorem: sed variis variis erroribus mentibus captiuantur.

¶ Errores sarracenorum.

Questio. xxiiij. de erroribus sarracenorum. Sarraceni a sarra. Algareni ab agar secundum veritatem prius dicti sunt. qui idem sunt in re. sed differunt nomine. a machometo clerico christiano de bononia ciuitate ytalie oriundo. a fide postea apostata

errores nefandissim^o p^rar^er^ut. Isti nec vet^o testamentū
nec nouū recipiūt. baptismū renuūt: circūcisionē admit-
tūt. brāz mariā matrē xp̄i virginē cōcepisse. ⁊ absqz viri-
li semie ac setāz ⁊ pfectā dñam eē asserūt: xp̄m ei⁹ filiū nō
deū sz. purū hoīez lz iustū ⁊ sctm eē dicūt. ip̄m mortuū nō
fuisse. ⁊ cōsequent^r rerurrexisse nō credūt sacramēta ecclia-
stica nisi matrimoniū nō admittūt: articlos fidei nisi mū-
di creationē respuūt. Adachometū hereticū pfidū: fuisse
sctm pphetā p̄dicāt ⁊ atolūt: p lotionē manūū ⁊ pedū ex-
tiorē corpis credūt mūdari a pctōz maculis: ⁊ mētis inq-
namētis. Et nōnulli eoz min⁹ rōnev tētes credūt padysū
in alio mūdo cōsistere: i esu melis: ⁊ potu lactis fluij cur-
rentis: ⁊ frequentī cōcubitu virginū puellarū.

¶ Errores iudeorum.

Questio. xxv. d^r errorib⁹ iudeoz: iudei a iuda
filio iacob dicti sunt. v. libros moysi: libros
regū ⁊ pphaz de antiquo testamēto reci-
piūt. Testamētū nouū nō recipiūt: bap-
tismū nō sz circūcisionē admittūt: sacramenta
ecclie nisi matrimoniū cōtepnūt: articlos fidei nisi creatio-
nē mūdi nō credūt: dñm nr̄m iesū xp̄m nō filiū dei eē: sed
puz hoīem: ppham deceptorē ⁊ detestabilē blasphemātes
mēdaciter: fallacit: ac cōdēpnabilr pferūt: xp̄m siue mes-
siā in lege pmissū q̄ iā venit nō agnoscētes: vetuz pnun-
ciāt: desiderāt: ⁊ affectāt: p solā legē veterē iustificari se exi-
stimāt ⁊ saluari: cū tñ fm veritatē irrefragabilē fidei orto-
dore nō sit aliud nomē datū sub celo hoībus i quo opoz-
teat nos saluos fieri teste ap̄lo paulo nisi nomē dñi nr̄i ie-
su xp̄i q̄ cū patre ⁊ spū sctō ē benedict⁹ de⁹ in sclā. Amē.

T
BIBLIOT

Sala
Núm.

T
BIBLIOT

Dep.
Núm.